

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

A köoroszlánok.

Budapest, július 3.

(v.) Eötvös Károly, a magyar sajtónak ez a legelméesebb pennája, erős hadakozó kedvet mutat mostanában. Legutóbb is belekötött a lánchid köoroszlánjaiba. Az orosz-lánchal könnyű ingerkedni, ha köből való. A szabadelvűség hőrozszaival is könnyű ingerkedni, ha nem látják idején valónak a vita felvételét. Azt mondja Eötvös Károly, hogy azok a szabadelvű hőrozsok, akikről Wlassics Gyula Csáktornyan beszélt, olyan hősök, mint amilyen orosz-lánchal a lánchid köorosz-lánjai: nyugodtan üldögéltek s türelmesen nézték, hogyan özönlik el a szabadelvű pártot az eddig onnan kirekesztett elemek. Hát igaz; ezek a hőrozsok csakugyan üldögéltek. De volt jog-cimük a pihenésre, mert *babérjaikon* pihentek a kivívott diadal után. Mikor ök küzdöttek, akkor Eötvös Károly pihent. Most ök pihennek s Eötvös Károly viaskodik. De ebből sem az nem következik, hogy ök nem hőrozsok, sem pedig, hogy Eötvös Károly az. Ök megbuktatták Bánffy-t s hazafias örömmel emelték a paizsra Széll Kálmánt, akikben méltán látták eleven zálogát a közelet szellemi és erkölcsi regenerációjának. Ök tehát elérték céljukat. Am mire vállalkozott Eötvös Károly? Arra, hogy ö viszont Széll Kálmánt buktatja meg. Egyelőre még nem ért cél-t; Széll Kálmánnak minden ujjabb diadala egy-egy kudarcát jelenti ennek az ö legtüzeesebb ellenfelének. A szabadelvűség hőrozsait kár tehát megcsufolnia annak, akinek kudarcokból épült föl a furcsa heroizmus.

S most térjünk át a köoroszlánokra. Az ö nagy vétük az, hogy nem kérték jegyet a hidra menöktöl. Ha Eötvös Károly egy pallérozatlan vámszedöt orosz-lánchal nézett,

erröl nem tehet senki, ez az ö végzetesen komikus tévedése marad. De kár ezt a komiku-mot most még azzal is tetéznie, hogy a vámszedést orosz-lánchal akarja bizni. Az ö dolguk nem ez. A hidat örzik ök, a rajta járó-köl tömeg ellenörzése nem az ö hiva-tásuk. Ép maradt-e a szabadelvűpárt lánchidja a mindent megrenditöt parlamenti vál-ság után, igen vagy nem? Hisz éppen azt fájlalja Eötvös Károly, hogy nem szakadt le, noha óriási-vá nött rajta a forgalom. A köorosz-lánchal tehát gáncs nem érheti. Eötvös Károly talán azt várta tölök, hogy inkább szétrombolják majd a hidat, semhogy olyanok is átkelhes-senek rajta, akiknek a régi vámszedöt nem akart jegyet adni. Értjük Eötvösnek ezt a vágyát. Ha összeomlik a szabadelvűpárt lánchidja, akkor töbör fuvarja akadt volna a függetlenségi párt nyomorúságos kompjának. De a köorosz-lánchal ha nem akartak jegysze-dök lenni, még kevésbé akarthattak hajcsár-jaivá sülyedni a szélbali komp-vállalatnak.

Nem állítjuk biztosan, hogy ilyenönös szempont lappang az Eötvös Károly kifa-kadásai mögött. Lehet ezeknek más ru-gójuk is. Talán az, hogy a szabadelvű párt egységét félti Eötvös Károly a most divö be-tödulásoktól. Hát erre két megjegyzésünk van. Az egyik az, hogy a keveredés még annak a vámszedöknek az uralma alatt kez-dödött, akit Eötvös Károly állhatatosan orosz-lánchal nézett. Még életbe sem voltak lép-tetve az egyházpölitikai törvények s máris csomós-zárra vitte bele a szabadelvű pártba éppen Bánffy Dezsö a klerikális ellenzék-röl mind-azokat, akiket összefogdoshatott. Megötközött-e akkor ezen Eötvös Károly? Ha meg, mért fojtotta magába felháborodását? Ha pedig nem, mi jögon gyul haragra a mostani keveredés miatt? Elvégre is a helyzet ma lényegesen más,

mint akkor volt. Azokban az idökben még kérdéses volt az egyházpölitikai törvények végrehajtásának mikénte. Ma tudja mindenki, hogy azok a nagy liberális reformok simán belegördöltek az életbe s elidegenithetetlen alkotórészeivé lettek az állam jogrendjének. A szabadelvűség szempontjából akkor bizony aggodalmasabb volt a keveredés, mint ma. Miért hogy Eötvös Károly éppen most kezdi félteni a szabadelvű tábor egységét? A másik megjegyzésünk pedig az, hogy a szabadelvű pártnak a keveredésre való példát éppen a függetlenségi párt adta meg. Az egyházpölitika barátai és ellenségei ott jutot-tak először egyazon fedél alá s ott férték meg először békességesen egymás mellett. Eötvös Károly ezt nyugodtan türte a maga pártjában. S most felfortyan, mért a többség soraiban ugyanaz a folyamat megy végbe.

Legyen szabad megnyugtattunk a mi tisz-telt és elmés ellenfelünket. Az aktuális poli-tika szemhatárán sehol sem mutatkozik olyan kérdés, amely a *szabadelvűség* szem-pontjából volna kontroverz. A magyar poli-tikának ez idö szerint egyéb feladatai vannak. De ha bármikor fölmerülne valamely olyas kérdés, amely a szabadelvű érdeket szem-közt állítja a retrográd törekvésekkel, akkor az a kevert többség vagy egységesen fog a liberális álláspont mellé szegödni vagy ismét kiszorítja onnan a tulnyomö erejü szabadelvű elem az ellentétes áramlatokat. Semmi sem jögosítja fel Eötvös Károlyt az ellenkezöknek feltevé-sére. A többség majoritásának nincs és nem lesz soha oka a táborához szegödött uj ele-mek előtt való kapitulációra. A szabadelvű-ség régi hívei gyanakväs nélkül fogadják a prozelitákat; de az ö kedvükért eretnekek-ké nem fognak válni soha.

S erre is van a többségnek egy feltét-

T Á R C A.

Milyenek?

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irtá: Ábrányi Emil.

— Jó napot, poéta ur! Hova siet?
— Csökolom a kezét, nagyságos asszonyom.
Sétálok.
— Maga ezt a parforce-gyaloglást sétának nevezi? Inkább csatlakozzék hozzám és kísérem haza.

— Ezer örömmel!
— Hallom, hogy Hunyadmegyében járt.
Nos, miröl értekezett Déván?
— Nagyon aktuális dologról.
— Ugyan miröl? Talán a Dreyfus-ügyről?
— A Dreyfus-ügy tagadhatatlanul minden aktualitás közt a legnagyobb-szerű. Az Ördög szigete van olyan nevezetes, mint Szent Ilona-szigete, ahol Bonaparte Napoleon szenvedett; Dreyfus Luciet bátran odatehetjük a jellemes római asszonyok és a glóriát sugárzó keresztény vértanuk mellé; du Paty de Clam határo-zottan ördögibb eselszövö és nagyobb gazember, mint Jágó, — de mégsem a Dreyfus-ügy-röl olvastam.

— Akkor talán a spiritizmusról? Ugy tudom, hogy Hunyadmegyében minden második dzsentri-háznál asztalt táncoltatnak.

— Arröl sem. A táncöl asztalok egy idö óta petrezselymet árulnak ott is, mint a kisasz-sonyokák, akikröl kiderítették, hogy nincs elég reális hozományuk.

— Az Ausztriával kötött gazdasági egyez-ményről?

— Nem!

— Az autonóm vámtarifáról?

— Nem!
— Sima Ferenc csödügyéről?
— Isien ments!
— Az uj francia kormányról?
— Nem, asszonyom!
— A brüsszeli szocialistákröl, akik barriká-dot emelnek, vagy a zágrábi diákokról, akik záp-tojással dobálöznak?

— Nem, nem, nem! Arröl olvastam, ami örökké aktuális és örökké érdekes marad. Ami éppen ugy érdekelte az első nomád pásztort, mint Szok-rateszt, éppen ugy érdekelte Gringoire-t, akinek nem volt betevö falatja, mint V-ik Károlyt, aki-nek a birodalmában sohasem áldozott le a nap.

— Beszéljen világosanban.
— Arröl olvastam, aki a divatot örökké cseréli, de ö maga sohasem megy ki a divatból; aki Ádámmal eldobatta a paradiesomot, aki Herkulest leültette a rokka mellé s aki a világ egyik legokosabb emberét, Montesquieu-t erre a föl-kiáltásra birta: „Ne akkor temessetek el, amikor meghaltam, hanem akkor, amikor megszüntem érdeklödni a nők iránt — mert ez az igazi megsemmisülés!”

— Ah, maga rölünk olvasott föl? Tudja-e, hogy ez nagy vakmeröség? Azt mondják, hogy a férfiak (akik különben is születték vakok) soha-sem láthatnak keresztül az asszonyokon ... még Röntgen-sugarakkal sem! Söt egy szle-mes mizantrop állítása szerint: az Isten maga, aki mindentudö, rendesen csak a *felet* találja ki annak, amit az asszonyi fej huszonnegy öra alatt össze-visszagondol. És ön mégis —

— Az asszonyokröl olvastam föl ... még pedig a hunyadmegyei asszonyokröl!

— Ne tréfáljon! Igazán?

— Igazán.

— Hány évig tanulmányozta öket?

— Ez az én titkom. Csak annyit árulok el, hogy a rendelkezésemre állö idö alatt igyekeztem észrevenni mindent, ami bennük jellemzö!

— És észrevette, hogy az asszonyok mind egyformák, Déván éppen ugy, mint Budapesten, Budapesten éppen ugy, mint Sevillában?

— Nem, asszonyom! Söt éppen azt böcsá-tottam előre —

— Mit böcsátott előre?
— Azt böcsátottam előre: aki azt állítja, hogy a nők mindenütt egyformák, az vagy ostoba nögyölölö, vagy haszontalan nöbolonditö.

— Mit mond a nögyölölö?

— A nögyölölö, a feketemájú pimasz, aki-nek sohasem volt szerencséje a szerelemben, azt dörmögi savanyu pófával: Nincs különbség köztük! Ismerj meg egyet és ismered valamennyit. Hiu, állhatatlan, csalfa, szivtelen, nyomorult te-remtés, a hány csak van a világon!

— És mit mond a nöbolonditö?

— A nöbolonditö, aki mindenütt ölesö sike-rekre vadász, azt suttogja édeskes szemforgatás-al: Nincs különbség köztük! Valamennyien igézö, imádandö, bájos, angyali teremtesek!

— Ebben igaza van! Látom, hogy a férfiak, a maga fajtaját, elég jól ismeri.

— Köszönöm!

— És mit jelentett ki még? Mit füzött ehhez az okoskodáshoz?

— Azt, hogy mind a két állítás hamis; mindezek csak fekete és rózsaszínü frázisok. Asszonyokröl csak az mondjon véleményt, aki a tudös komoly-ságvál csinált belölük studiumot, mint ahogy a botanikus a növényeket, a csillagvizsgálö a csillagokat tanulmányozza. — A botanikus száz meg száz válfajt ismer a kedves ibolya és a mér-ges bürokvirág közt. A botanikus tudja, hogy némely virág üditi a lelket nemes, diskkrét illa-tával. Eppen mint a müvelt, finom lelkü asszony a maga nyájas kedélyével. Némely virág pedig — legyen a külseje bármilyen pompás — meg-bolondítja és halálba kergeti azt, aki közeledik hozzá. Eppen mint a démoni lelkü asszony, aki-nek a tökéletes szépsége tökéletes gonosszággal

len biztos eleven záloga. Széll Kálmán személye ez a zálog. A többség vezére minden ízében liberális ember, annyira liberális, hogy még Eötvös Károly sem kételkedik szabadelvűségének őszinteségében. A haladás szellemének, felekezeti türelmességnek, a nemzet demokratikus fejlődésének tetterős és lelkes híve ő. Ezt a felfogást szívta magába halhatatlan mesterének, Deák Ferencnek lábainál. Ezzel a politikai vértességgel indult utnak zsenge ifjkorában; karján még most is a régi paizs ragyog s annyi esztendő óta egyetlen sepleő sem érte.

Egy harminc éves politikai multnak állhatatossága nem szolgál-e biztosítékul a jövőre nézve? Aki azért jutott a hatalomra, mert a hatalmat soha nem kereste, s aki abban látta mindenkor becsvágyát, hogy hű maradt fiatal éveinek ideáljaihoz, azt mért tartanók képesnek a hitszegésre? Eötvös Károly nem állott mindig szemközt Széll Kálmánnal. Volt idő, amikor egymás mellett küzdöttek a Deák-párton. Akkor közelről láthatta ezt az államférfiut s észrevehette, hogy Széll Kálmán azok közül való, akik meg nem tántorodnak. S ha Eötvös Károly átvitte a szélsőbalra a Deák Ferenc nemes liberalizmusát, amit határozott érdemű tudunk be, miért kételkedik éppen ő abban, hogy Széll Kálmán a régi táborban a régi maradt? Legyen nyugodt Eötvös Károly. Ha bajba jön a szabadelvűség Magyarországon, azok közt, akik védelmére sietnek, elűl lesz mindenkor Széll Kálmán. Amíg ő áll a többség élén, addig ne félte senki se a szabadelvűpárt lelki egységét, se a szabadelvűséget.

De egyelőre a liberális ügyet nem fenyegeti veszély. A többségnek ma más a feladata. Eötvös Károlynak lánchid-hasonlata tetszik nekünk. Csakugyan óriási méretű híd ez a párt, amely átvezeti a nemzetet egy boldogabb jövődönék tulsó partjára. Ezen az innesső parton sorra megromlottak a nemzet intézményei. A közigazgatás a hatalmi önkényi eszközévé fajult; a parlament a miniszteri diktatúra és az obstrukció lázainak vált zsákmányává; a kormányzatból kivesszt a felelősség érzete, a népben elsatnyult a saját jogainak tudata.

Onnan a tulsó partról jobb jövődönté int felénk. Széll Kálmán programjában ma g

vannak rajzolva e jövő körvonalai. Hogy a törvénynek forrása a nemzeti akarat legyen; hogy a közigazgatás a polgárok jogát védje meg a hatalom ellenében; hogy a parlamentre bizalommal tekintsen fel a nép s a nemzet iránt tisztelettel viseltesse a törvényhozás; hogy a kormány ne jogait élvezze, hanem köteletségét is, a nemzet pedig nemcsak köteletségét, hanem jogait is: ezzel biztat az új korszak, amelyet Széll Kálmán nyitott meg. S hogy sokan tódulnak a hidra, mit bizonyít ez? Csak annyit, hogy a nemzet többségét a legjobb érzések a tulsó partra ösztökélik. A körörszlánok a szilárd hidon nyugodtan s derűten nézik ezt a sokadalmat. A szobrászról, aki őket alkotta, azt mondja a rege, hogy a Dunába ölte magát szégyenében, mikor észrevette, hogy elfelejtett nekik nyelvet csinálni. De karmokat és fogakat csinált nekik. Ha veszélyben lesz a szabadelvűség, leszállnak majd talapzataikról és verekedni fognak majd dicsőségesen és diadalmasan az igaz ügyért. És győzelemre segítik ismét azt a királytigrist, akinek Széll Kálmán a neve.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, július 3.

Az elnök elparentálta Radó Kálmánt és a vele egy napon meghalt Zsámbokréthy Józsefet; Neményi Ambrus és Szerb György egy-egy bizottsági jelentést terjesztettek be, azután harmadik olvasásban elfogadták a szombaton letárgyalt javaslatokat. E rövid bevezetés után sorra került a részvénytársaságok kölcsönös bebecsítéséről szóló törvényjavaslat tárgyalása, amelyet Szemere Attila ajánlott elfogadásra.

Lévay Lajos szolt hozzá ehhez a javaslatához és szóváltette azt az üldözést, amelyet a magyar biztosító-társaságok Ausztriában elszenvadni kénytelenek. És szóváltette egyuttal a külföldi biztosító-társaságoknak Magyarországra való beözönlését is. A felszólalás egészen helyén való volt. Ha Ausztriában, teljesen jogosan és helyesen, megkövetelik, hogy a külföldi biztosító-intézetek — a magyarok is — biztosítéki alapjukat osztrák értékekben helyezték el, a legkevesebb, amit megtehetünk és amit meg kell tennünk, hogy ugyanezt követeljük mi is a külföldi biztosító-társulatoktól, az osztrákoktól is.

Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter teljesen megnyugtató választ adott Lévay felszólalására. Kijelentette, hogy a biztosítási törvényjavaslat, amely most készül, érvényre juttatja azt a felfogást, amelyet Lévay kifejezett és az idegen

társulatok betelepülésénél gondoskodni fognak a kellő ellenőrzésről.

A Ház egyhangu helyesléssel fogadta a miniszter kijelentéseit és azután a javaslatot általánosságban és részleteiben is elfogadta.

Ezután rátért a Ház a bank- és valutajavaslatok tárgyalására. Pulszky Ágoston ült ez előadói székből és általános, kellemes meglepetésre, eltért ezuttal az ő szokott aggresszív modorától és nem vitte bele előadói beszédébe azt a hangot, amelyet még legutóbb is használt az üléstermen kívül. Röviden beszélt és nyugodt, objektív hangon, a mit a Ház honorált is azzal, hogy meghallgatta Pulszkyt minden viharos moidens nélkül.

A függetlenségi párt részéről Komjáthy Béla szólalt fel elsőnek és a párt ismeretes álláspontját kifejező határozati javaslatot terjesztett be, amelyvel az önálló magyar jegybanknak 1900 január 1-én való felállítását kívánta.

Utána még csak Kossuth Ferenc beszélt az önálló nemzeti bank előnyeiről, a töle megszokott elegáns nyugalommal.

Pölcner Jenő beszédjét a Ház engedelmével holnapra halasztotta el.

A képviselőház ülése július 3-án.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán; miniszterelnök, Lukács László, Plósz Sándor, Hegedűs Sándor, Cseh Ervin.

(Gyász.)

Elnök: T. Ház! (Halljuk! Halljuk!) Fajdalmasan jelentem a t. Háznak, hogy azon rövid alatt, mellyel a közbeesett vasárnap miatt tanácskozásainkat megszakítottuk, két gyászeset iitkította meg a Ház tagjainak sorait.

Ugyanazon folyó hó 1-én délután Radó Kálmán képviselőtársunk, ő Felsége v. b. t. tanácsosát ragadta el Karlsbadban hirtelen a halál. Radó Kálmán 1869-től 1875-ig, két cikluson át tagja volt a magyar képviselőháznak, Vas vármegye közkezdveltségű főispánja és tagja a törvényhozás másik házának, a főrendiháznak; 1896 óta ismét a képviselőházba választott meg Vas vármegye felső-öri kerülete által. Minden állásában, melyet a közéletben töltött, meleg hazaszeretettel, pártatlan buzgósággal, férfias erélyével és jellemeslárdságával tüntette ki magát és általános rokonszenznek örvendett. (Ugy van! Tetszés.)

Ugyanazon napon szenderült jobblétre Zsámbokréthy József, Nyitra vármegye zsámbokréthy kerületének országgyűlési képviselője, ki kétszeres rövid megszakítással 1885. óta volt tagja a magyar képviselőháznak és ki e hosszú idő alatt mindenkor elismerésre méltó faradhatatlansággal, hazafissággal és kitartással teljesítette népképviselői kötelességeit. (Ugy van! Tetszés.)

Kérem a Házat, járuljon hozzá, hogy e két tagjának elhunytá fölötti fadjalmas részvéte a jogyzókönnyben megörökíttessék. (Általános helyeslés.)

Kijelentem tehát a Ház határozataként, hogy

— És ezt a mondását nem kísérte csöndes derűlőség?

— Kénytelen vagyok őszintén bevallani, hogy zajos, hosszantartó nevelős hangzott föl a teremben. A hallgatóság hánnonú része valósággal illetlenül kacagott. De én rendületlenül folytattam: Amit a francia a maga finom nyelvén médisanencan hív, a német valamivel vaskosabban tracesnak mond és mi magyarok pletykának nevezünk, azt az itteni asszonyok ismerik ugyan, de nem kultiválják. Ha itt valaki harminc évesnek mondja magát, nem fogják rá hevenyében, hogy tizenkét esztendőt letagadott az életkorából. Ha valaki fess, elegáns toaletten többször jelenik meg egy szezonban: a nyájas kombinációk nem indulnak meg azonnal és a barátok nem kérdezik egymástól: — Te, nem érzel Krivány-illatot a levegőben? Ha itt egy igazi sikkes asszony távozik a legjobb ismerősei köréből, bizonyos lehet benne, hogy nem hangzanak föl nyomban e fajta megjegyzések, amint behuzta maga után az ajtót: „Láttátok ezt a madárijesztőt? Az a tarka, kis kalap a nagy, borzas fején! Ugy áll rajta, biz! Isten, mint egy elszabadult, örült papagály valami szénaboglya tetején! És láttátok, hogy tipegett-topogott ide-oda apró lépésekkel, mint egy náiv kis leány — pedig a nagymamámál járt egy iskolába! S az a legszebb, hogy el akarja hitetni velünk, hogy mintaszerű feleség! Mintha nem tudná az egész világ, hogy ezelőtt husz évvel háromszor szökött meg az urától hat huszárkapitánynyal! E fajta gonosz elmésség — ismételve hangsúlyoztam — itt nem röpül fulánkos darázs gyanánt a távozó barátok után.

— Térjünk át a második pontra: miért okosak?

— Azért, mert rendkívül türelmesek tudnak lenni a férjeikkel szemben! A nő itt nem szidja a férjét, hanem felvilágosítja. És ezt is csak akkor, ha igazán van ok rá. Ha „férfem-uram” reggel négy órakor vetődik haza valami füstös kaszinóból és csakugyan rászolgál, hogy megmosás a mámoros fejét egy kis okos beszéddel.

— Nagyon szép! Tovább!

— Minden férfinak az a fő-hiúsága, hogy ő parancsoljon a háznál. Ha a feleség dacol, pöröl: annál rosszabb, mert akkor a férfi vagy elriad a háztól és csak azért is idegen helyeken keres szórakozást, vagy goromba zsarnok lesz beőle, aki gyöttri az asszonyt. A nők itt tisztában vannak ezzel és mert született diplomaták, kifognak a férfiak rut, erőszakos természetén. Tegyük föl, hogy a férj rosszul viseli magát és kelletlenül többször rug ki a családi hámból. Mit tesz ilyenkor a hunyadmegyei asszony? Talán verekszik, patálit csinál? Nem! Ugy tesz, mintha minden a legszebb rendben folya. Mosolyogva megy a férje elébe, angyali szelidséggel végzi a dolgát a háznál és amikor elkövetkezik az ebéd, a vacsora ideje, leül az asztalhoz. Leül, de a tányérja érintetlenül marad. Nem eszik.

— Nem eszel, galambom? — Nem, köszönöm!
— Megrontottad valamit az étvágyadat? — Nem, köszönöm!
— Beteg vagy, lelkem? — Nem, köszönöm!
— Ne titkold, neked valami bajod van! — Nem, köszönöm!

S a következő percben egy fényes, néma, igazi könnyesep hull ki a pillái alól. A férj észreveszi és ijedten kapja meg a kezét:

— De hiszen te sírsz! Ez könny! Nem tagadhatod, hogy ez könny! Valld be, hogy szenvedsz!

Nem... köszönöm! — Ez a rövid, melan-kolikus Nem, köszönöm három napig tart és az eredmény bámulatos. A férjet, akiben lassankint föltámad a részvétel és a részvét kapcsán a szerelem: jobban megszegyeníti, jobban megpuhítja, mintha minden órában száz tányért csapnának a fejéhez és huszonöt erőlyes anyós ágyuzna rá negyvenfontos gorombaságokkal. Így győz a hunyadmegyei asszony, így hódítja magához a férjeckéjét, akinek egyébiránt megmarad az a boldog illúziója, hogy ő parancsol a háznál. Voltaképpen ez az igazi parlamentarizmus: a férj azt hiszi, hogy uralkodik és az asszony tényleg kormányoz!

— Harmadik tétel: miért szellemesek?

— Azért szellemesek, mert mindenre tudnak

párosul. — A csillagász is tudja, hogy az a sok csillag és távolról egyformának látszó picike fény ezer és ezer külön világot jelent. Tudja, látja, hogy némely csillag, bármily-n tündöklő fényvel kering is az űrben, belőlől ki van hűlve, meg van fagyva és nincs rajta semmi élet. Éppen mint némely ragyogó szépségű asszony, akinek némi szíve, akiben csak fagyos önzés lakik, aki életelen és unalmas. Látja, hogy némely csillag hosszú, hosszú sleppet húz maga után. Éppen mint az udvari dámák, akikről azt kell hinnünk, hogy báli toaletten születtek, mert seholsem mutatkoznak uszályos ruha nélkül. — Látja, hogy némely planétának öt-hat holdja is van, akik hűségeseen forognak körülötte. Éppen mint némely divatos, mondaine hölgy körül a kitaró udvarlók. — Igenis, mélyen tisztelt közönség: az igazság az, hogy az Isten, mikor a világot megalkotta, seholsem fejtett ki gazdagabb változatosságot, mint a különböző asszonyi típusokban; eltekintve attól, hogy fantáziája és művészete sohasem volt remekebb, mint amikor általában megteremtette a nőt! — Az igazság az, hogy nincs ország, nincs vármegye, nincs város, ahol az asszonyok ne különbözzenek egymástól! Sőt bátran egyetérthetünk azzal a böles franciával, aki utazást tett a föld körül és Párisba visszatérve, így kiáltott föl egyik barátja előtt: „*Pajzskám! Nyolcszáz millió hatszáz hatvanhatezer asszony van a világon, de nincs kettő, aki egymáshoz hasonlítana!*”

— Tehát ezeket bocsátotta előre? S mi jött a preludium után?

— Azután óvatosan kifejtettem, hogy az én impresszióim szerint milyenek a hunyadmegyei asszonyok?

— Persze csak az uri asszonyokról beszélt?

— Azokról.

— Nos hát milyenek?

— Kedvesek, okosak, szellemesek, istenfőlők és hazafiasak.

— Miért kedvesek?

— Azért, mert ritkán, vagy talán sohasem mondanak rosszat egymásról.

részeit jegyzőkönyvbe iktattatik, valamint hogy az új választások iránti intézkedések megtételére az elnök felhatalmaztatik. (Általános helyeslés.)

(Jelentések.)

Neményi Ambrus előadó benyújtja a pénzügyi bizottság jelentését a szeszkontingentálásról szóló javaslat tárgyában.

Szerb György előadó: Beterjesztja a pénzügyi bizottság jelentését a budapesti m. kir. csendőrségi laktanya és lovarda építési költségeinek fedezéséről szóló törvényjavaslat tárgyában.

Napirend.

(Biztosítás.)

A szombati ülésen letárgyalt törvényjavaslatokat a Ház harmadik olvasásában vita nélkül megszavazta.

Következett a magyar korona országainak és ő felsége többi királyságai és országainak kormányai közt a részvénytársaságok, biztosító társaságok, közkereseti és iparszövetkezetek kölcsönös bebecsátása iránt létrejött és az 1878. XXII. törvényekkel iktatott egyezmény 8. §-ának módosításáról szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Szemere Attila előadó ismerteteli és elfogadásra ajánlja a törvényjavaslatot, amely a multakkal szemben némi haladást jelent, amennyiben eddig a magyarországi biztosító társaságok, ha üzemüket Ausztriában főkelepek létesítésével meg akarták kezdeni, ott az érvényben levő biztosítási regulatívumnak önkényes magyarázása által igen sok zaklatásnak voltak kitéve. E zaklatásoknak veszi elejét a törvényjavaslat.

Legfontosabb momentuma az, hogy nem mint eddig, az üzlet megkezdése előtt, hanem csak három nappal a letelepedés után köteles eleget tenni az illető társaság az osztrák biztosító-törvény ama rendelkezéseinek, amelyek az üzlet gyakorlására vonatkoznak.

Lévay Lajos: Kifejti, hogy ez a javaslat orvosolja azt az anomáliát, mely az Ausztriában 1880. augusztus hó 18-ikán kiadott első biztosítási regulatívum óta fennáll, hogy a magyar biztosítási vállalatok, amennyiben működésüket ő felsége többi királyságai és országai területére kiterjeszteni óhajtották, a főkelepek bejegyzése előtt kénytelenek voltak koncessziót kieszközölni, mi, eltekintve, hogy a fennállott vám- és kereskedelmi szerződés szellemével világos ellentétben volt, még nagy nehézségekkel is járt. Ezzel azonban a két állam között fennálló reciprocitásnak távolról sincs még elég téve, mi főleg abban leri okát, hogy biztosítási törvényünk az 1873. XXXVII. törvények 7. cime már elavult és nem védi meg kellőképp a téren érdekeinket, ami egyébként a javaslat indoklásából is kitűnik. Másrészt az 1896. évi március 5-ikén kiadott újabb osztrák regulatívum, figyelmen kívül hagyva a két állam között fennálló viszonyt, csakis az osztrák érdekekre van tekintettel. És bár az osztrák szempontból természetesen is, mégis ennek következménye az a visszásság állapot, hogy míg a magyar társaságok Ausztriában csakis igen súlyos feltételek teljesítése mellett folytathatják működésüket, addig az osztrák vállalatok hazánkban csekély

időt találni, arra is, hogy igazán művelt magyar asszonyokká képezzezzék magukat. A háztartás prózája nem nyúzi le szellemük röptét. Ha kilépnek a konyhából vagy a gyermekszobából, ahol hivatásukat teljesen betöltik: tudnak érdeklődni a művészetek iránt, meg tudják becsülni a költőt, fel tudnak emelkedni — hivatkozás nélkül — a szellem magasabb birodalmába!

— Érzem, hogy most komolyan beszél.

— Igen, asszonyom, komolyan! S komolyan állítottam azt is, hogy istenfélők. Láttam őket a templom padjain. Nem félszemmel tekintettek az égre, hogy a másik félszemükkel a szomszédokat mustrálják, hanem egész lelkükkel gondoltak arra, aki őket annyi bájjal ruházta föl. Nem kacérkodtak az Istennel, hanem imádkoztak hozzá!

— S ami a hazafias voltukat illeti? ...

— Egy szó mindent megmagyaráz: erdélyiek! Hü, buzgó, hódító munkatársai azoknak, akik országunknak ezen a fenyegetett pontján a magyarság szupremáciáját védik. Vajda-Hunyad hatalmas történeti levegőjét az anyatejével együtt szívja be minden hunyadmegyei magyar asszony. A dévai vár romjából Széchy Mária heroikus lelke jár közéjük és ha Piski diadalmas hidján keresztülmennek: a szabadság édes, hatalmas fuvalma sutog nekik gyönyörű regéket a multból.

— Érzem, hogy ez is komoly beszéd.

— Igen, asszonyom! Ha szemmértékem egyben-másban talán hibás volt, ha okot adtam a cinikus férfiaknak a gunyos nevetésre: tudom, hogy ez a beszéd szóról-szóra igaz. A hunyadmegyei magyar anyák nemes, bátor, áldozatkész fiukat fognak nevelni most és mindörökké!

— Amen! Maga ártatlan arcaol csak szemtelen maliciát mondott rólunk, de én ezért az utolsó, nemes tiradéért mindent megbocsátok.

— Ugyanezt tették a hunyadmegyei asszonyok is!

— Ebből láthatja, hogy az asszonyok mégis csak mindenütt egyformák: tulajdonoson kedvesek és gyöngők a magához hasonló perhajderekkel szemben!

formalitások után megtelepedhetnek és ellenőrzés nélkül szabadon gazdálkodhatnak, anélkül, hogy ebben bármely állami közeg háborítaná őket. Ami hiányos és elavult törvényünk mellett ezental is anyagi hátrányokat fogunk szenvedni, mindaddig, míg a pénzügyi, kereskedelmi- és igazságügyminiszterek által kihatásba helyezett s a Ház minden oldaláról sürgetett biztosítási törvényjavaslat beterjesztve, elfogadva és végrehajtva nem lesz.

Fontos kiegészítés az, hogy az itt működő vállalatokat arra kényszerítjük, hogy az évente sok millióra rugó összegyűjtött tőke, mely az életbiztosítottak befizetéseiből halmozódik fel, az országban maradjon, magyar értékekben elhelyezve. Mert eltekintve attól, hogy a nyugati államok biztosítási törvényei intézkedéseket tartalmaznak saját vállalatok védelmére és azért, hogy a hazájukban felgyűlt tőke külföldre ne vándoroljon, nálunk így intézkedéssel hozzájárulunk a magyar közbizlet konszolidálásához, mire bizony még mindig szükségünk van, előmozdítjuk hiteligenyünk kielégítését és önmagunk felhasználásával lassankint elérjük, a mire törekednünk kell, hogy hitelünk szükségletünket lehetőleg függetlenítsük a külföldtől.

Ily intézkedéssel helyreállna a viszonyosság jogi állapota e téren is Ausztriával szemben, bár anyagilag és tényleg még azután is hátrányban leszünk, mivel nagyobb számú osztrák vállalat, sokszorta nagyobb üzlettel bír hazánkban, mint a mi vállalatainak számában és üzleti kiterjedésben Ausztriában.

Sajnálatos körülmény, hogy éppen kereskedelmi törvényünk biztosítási fejezetének hiányos volta okozza, nem lévén módunkban erőteljesebb védekezés, hogy újabbban számos és kétesbíró vállalatok létesítettek hazánkban főkelepeket.

A kormány figyelmébe ajánlja, hogy addig is, míg az új biztosítási törvény életbe lép, tőle telhetőleg akadályozza meg kétesbíró vállalatok letelepedését hazánkban, mit főleg azzal fog elérni, ha a cégbejegyzésre jogosult törvényszékeket kellő szigorúra utasítja.

Elnök: Bezária a vitát.

Fregedus Sándor kereskedelemügyi miniszter: T. Ház! Van szerencsém felvilágosítást adni Lévay Lajos t. képviselő urnak, aki e tárgyban felszólalt s a törvényjavaslatot s annak célzatát helyesen magyarázta és értelmezte. Miként a t. előadó ur előadta, ez a törvényjavaslat némi könnyítést tartalmaz és nagyon tisztos céltokat szolgál a magyar biztosító-társulatoknak Ausztriában való működésére nézve s kardinális pontja az, hogy a kormány újabbban alapos vizsgálat tárgyává kívánja tenni Ausztriában a magyar biztosító-társulatokkal szemben követelt eljárást, miután kereskedelmi törvényünk értelmében az itten megalakult társulatoknak alapítását Ausztriában vizsgálat tárgyává tenni az egyezségek értelmében nem lehet. Ezt határozottan és világosan biztosítani kellett. Ennek következtében a magyar biztosító-társulatok a regulatívumban előírt ellenőrzés szempontjából csak az üzlet folytatása és kezelése tekintetében vannak a szabályoknak alávetve, éppen úgy, mint az osztrák biztosító-társulatok; de nem az alapítás tényére nézve, melyre vonatkozólag elegendő a kereskedelmi törvényben előírt feltételeknek megfelelni. A tisztelt képviselő ur két érdekes pontot érintett, amelyek nincsenek ugyan szoros összefüggésben a törvényjavaslattal, de a melyekre nézve különösen nyilatkoznék. (Halljuk! Halljuk!) Az egyik nem biztosítási kérdés és az alsó-ausztriai helytartónak a magyar értékpapírokra vonatkozólag kibocsátást rendeltetést érinti. A mint én varok értesülve, nem egészen bizonyos, hogy u. y állana az a rendelkezés, amint azt a lapok hozták; de ha így állana is, kollegám, a pénzügyminiszter, a szükséges lépéseket azonnal megtette, a tárgyalásokat a tekintetben már megindította és ezek, azt hiszem, kellő eredményre is fognak vezetni. (Helyeslés.)

A másik, amely fontosabb és amelyre vonatkozólag osztom jelentőségét annak, amit a képviselő ur mondott, a biztosító-társulatok díjtartékaiknak értékpapírokban való letételére vonatkozik. Erre nézve örömmel jelezhetem, ami egyébiránt nem erdem, hanem kötelesség, hogy a Magyarországon működő biztosító-társulatok, tehát a külföldiek úgy, mint az osztrákok, díjtartékaikat magyar értékpapírokban és ingatlanokban helyezik el. Ez az álláspont az, amelyet én is képviseltem és amelynek a most közfoglalt levő törvényjavaslat szigorúan meg is fog felelni. (Élénk helyeslés.) Természetes, hogy ezt törvényes revízió alá kell venni.

Ez is egyik integráns része lesz annak a törvényjavaslatnak, mert a dolog határozottan úgy áll, hogy nemcsak az idegen, de még a hazai biztosító társulatok részéről is több visszásság abban gyökerezik és úgy lehetséges, hogy a kellő ellenőrzés biztosítása nincs. Ennek a biztosításra pedig az ilyen üzleteknél sokkal szükségesebb, mint bármely, mert ez nemzedékekre kiható kötelességet csinál, minek következtében a legkisebb visszaélésből is igen nagy károk származhatnak a közönségre nézve. Ezért a legkényesebb, de egyuttal a legelkerülhetetlenebb, a legfontosabb részeit a reformnak éppen az ellenőrzés részletes keresztülvételében látom s ajánlom a törvényjavaslatot elfogadásra. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Elnök: Elrendeli a szavazást.

A Ház a javaslatot egy általánosságban, mint részleteiben elfogadta.

(Bank és valuta.)

Következik a bank- és valutáügyre vonatkozó törvényjavaslatok általános vitája.

Fulszky Ágost előadó: A valutareforma és a bankügyre vonatkozólag nyolc törvényjavaslat felszólal a képviselőház előtt. Ezek az ugynevezett kiigyeztési tervjavaslatokra vonatkozó törvényjavaslatok.

nak harmadik, illetőleg utolsó csoportját tesszik és vonatkoznak arra a kezdetől fogva tüzetesen átgondolt és nyomról-nyomra követett tervre, amely a valutaszabályozásnak alapjául szolgált és amely eddig, nem a mi hibáinkból, némi haladékokkal, de következetesen és változatlanul végre is hajtott és amelyet a törvényjavaslatok törvényhozási téren jóformán betetőznek, amennyiben az ezekben foglalt intézkedések végrehajtása után ugyiszóval már csak a készfizetések felvétele hiányzik arra, hogy a valuta helyreállítsa külső tényekben is teljesen prégnans kifejezést nyerjen.

Folszner Jenő: A készfizetés felvételével mi lesz?

Fulszky Ágost előadó: A készfizetések felvétele csak akkor lesz eszközölhető, ha az első intézkedések tényleg keresztülvittettek. Ezeknek az intézkedéseknek keresztülviteléhez pedig bizonyos idő kell.

Nem volna kívánatos a készpénzfizetés kötelezettségét, illetve a bankjegyek bármikori beváltásának kötelezettségét előbb törvényesen megállapítani, amíg meg nem győződhetünk arról, hogy az ország forgalmi viszonyai és közgazdasági állapota ezt nemcsak hogy megengedik, hanem tényleg hosszabb időre ki fogják bírni.

Folszner Jenő: Mikor győződünk meg? Soha!

Fulszky Ágost előadó: Meggyőződünk majd akkor, amikor egyrészt ezek az előkészületek megtörténnek, másrészt a forgalomban már természetesen kitűnik, hogy további akadályokkal, illetve rövid idő múlva a kimondott készfizetési kötelezettség megszüntetésének kényszerével nem lesz kénytelen az állam szembeszállni.

Az eddig említett hat törvényjavaslat szorosan a valuta rendezésére vonatkozó viszonyokra tartozó intézkedéseket tartalmaz. Hátra van még ezzel szoros összefüggésben levő két törvényjavaslat. Ez az osztrák-magyar bank szabadságának megújítására vonatkozó javaslat (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: *Le vele!*), másrészt az ezzel összefüggő javaslat, amely az ugynevezett 80 millió adósság rendezéséről szól. (Zaj) a szélső baloldalon. Felkiáltások: *Nem kell! El vele!*

Folszner Jenő: Egyik sem kell!

Fulszky Ágost előadó: Ezek tartalmát részletesen és tüzetesen ismeri a közvélemény.

Folszner Jenő: Halljuk a közös bank indoklását! Azt nem lehet indokolni!

Fulszky Ágost előadó: Valamint konstatálhatjuk az utolsó tizenkét vagy tizenhat évi időközökben, most is konstatálhatja, hogy az osztrák-magyar bank megfelelt mindama kötelezettségeinek, (Zajos ellenmondások a szélsőbaloldalon.) amelyek a magyar hitel szempontjából is annak irányában emelhetők voltak; egy részről kormányunk befolyása érvényesült, másrészt azok a tényezők, melyek a bank igazgatásában irányadó szerepet vittek, nemcsak hogy semminemű *animadversió* nem mutatott közgazdasági állapotaink fejlettsége ellenében, hanem biztosított minden lehetőségig a magyar hitel jogos igényeit nemcsak a kereskedelem szempontjából, hanem a mezőgazdasági hitel szempontjából is.

Komjáthy Béla: A közös bankban nem látja biztosítékát annak, hogy Magyarország hitele elegendő támogatásra fog találni, amire különben eddig sem talált. Az új egyezmény, mely a két kormány közt létrejött, némely tekintetben hátrányosabb, mint az ischii klauzula némely intézkedései. Amióta a 67-es szellem uralkodik Magyarországon, sohase kapunk egyebet, mint széles érteklí jogfenntartást, mely az életben sohase érvényesülhet. Amikor pedig a nemzet gazdasági önállósága törekedett, fenyegetéssel állottak elő államférfiaink. Veszedelembe döntjük az országot, elvesszük mindenünk! Nem hittük el. Erre előállnak s szólnak ilyképpen: Megvan jogunk a gazdasági önállóságra, de a királynak nem tesszük. Ez hatott, mert nálunk tulhajtják a lojalitást. Erről le kell tenni a magyarnak. Ha Magyarország nem akar lemondani gazdasági önállóságáról, szakítania kell a közös bankkal, mely az osztrákok először Magyarországon. Határozati javaslatot terjeszt elő, melyben utasítani kívánja a kormányt, hogy a jelenleg tárgyalás alatt álló javaslatot vonja vissza és az önálló magyar nemzeti banknak 1900. január elsején való felállításáról törvényjavaslatot terjesztson a Ház elé.

Kossuth Ferenc: Az ország függetlenségének első feltétele a pénzügyek önállósága. A mi Magyarország hiteligenyét az osztrák-magyar bankra vannak bízva, addig pénzügyeink önállóságnak nem mondhatók. A közös bank részvényeseinek nagy része iparos és kereskedő, ezeknek nem érdeke, hogy Magyarország ipara és kereskedelme emelkedjék, mert hiszen az az ő hátrányuk volna. A részvényesek harmadik része töképezés, a kiknek kapcsolata ismeretes a kereskedőkkel. A magyar mezőgazdák a közös bank jelzálog-leveleire a legtöbb esetben magasabb kamatokkal fizetnek, mint a mennyit a föld hoz. A valutarendezést is nagy szépséggel nézi. Az a véleményem, hogy a valutát sem törvényvel, sem aranygyűjtéssel rendezni nem lehet, ezt a hitel és a kereskedelmi pénzügyek végzi. Elfogadja Komjáthy indítványát.

(Holnap!)

Folszner Jenő: Tekintettel a miniszterelnök válaszára, kéri a Házat, hogy beszédét holnap mondassa el.

Széll Kálmán miniszterelnök konstatálja, hogy félreírtes forog fenn, amennyiben nem volt szándéka válaszaival a vitát megszakítani. A válaszokat a jelenleg tárgyalat javaslatok elintézése után óhajta megadni.

Folszner Jenő hosszasan kíván szólni, ezért kéri a Házat, hogy beszédét holnap hallgassa meg.

Elnök: A holnapi ülés napirendjére a mai vita

folytatását, a miniszterelnök válaszait és a ma előterjesztett bizottsági jelentések tárgyalását tűzi ki.

Az ülés délután háromnegyed 2 órakor végeződött.

BELFÖLD.

Gróf Thun Budapestén. Gróf Thun osztrák miniszterelnök ma reggel Budapestre érkezett és Széll Kálmán miniszterelnököt előbb lakásán, azután a képviselőházban kereste fel. A ház miniszteri szobájában hosszasan tanácskoztak a két miniszterelnök. Tanácskozásuk tárgya, értesülésünk szerint, első sorban a kiegyezési javaslatok életbeléptetésének legutolsó részletei voltak. Megállapították azokat a módosításokat, amelyek szerint a magyar országgyűlés által elfogadott kiegyezési törvényjavaslatok Ausztriában, a viszonyosság értelmében, életbelépnek. A két miniszterelnök közt teljes megegyezés jött létre. E szerint ugyanazon a napon, amelyen a szentesített törvényeket Magyarországon kihirdetik, Ausztriában is hasonló intézkedéseket a 14. §-alapján kibocsátott rendelettel életbeléptetik. Megállapodott továbbá a két miniszterelnök a delegációk egybehívására nézve is. A kvótáról, biztos értesülésünk szerint, nem tárgyaltak.

Az osztrák miniszterelnök budapesti időzéséről a következő felhívatalos közleményt tette közzé a *Budapesti Tudósító*:

Gróf Thun osztrák miniszterelnök, aki ma reggel Bécsből ide érkezett, a déli vonattal megint visszatért Bécsbe. A délelőtti folyamán két ízben érkezett Széll Kálmán miniszterelnökhöz, akivel megállapodásra jutott mindazon módosítások tekintetében, amelyek szerint a kiegyezés a kölcsönösség alapjait életbeléptető lesz.

Petőfi emléke. A képviselőház holnapi ülésén Rathay László képviselő sürgős interpellációt intéz a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, hogy hajlandó-e lépéseket tenni az iránt, hogy Petőfi Sándor halálának ötvenedik évfordulójára a nagy költő emlékeztetésére méltóan megünnepeltesse?

Ertesülésünk szerint ez a kegyeletos iniciativa a kormány részéről teljes méltánnyal és előzékenységgel fog találkozni.

A miniszterelnök köszönete. A diósdai kerület szabadalvúpartjának Diósdon, június 1-én tartott nagygyűlése táviratilag üdvözölte Széll Kálmán miniszterelnököt és miniszter társait. Ez üdvözlésre Széll Kálmán miniszterelnök az alábbi sorokat intézte Ferenc Sándor pártelnökhöz:

Tisztelt pártelnök ur! A diósdai választókerület szabadalvúpartjának f. évi június hó 1-én tartott gyűléséből hoztam intézett meleghangú üdvözlő táviratokért, mely nehéz feladatom közepette jóleső érzelmeket keltett bennem, fogadják őszinte köszönetemet. Széll s. k.

Barcsay Domokos beszámolója. Tegnap tartotta beszámolóját Barcsay Domokos, a bánffy-hunyadi kerület országgyűlési képviselője. A négyes fogatok hosszú sora kísérte a népszerű képviselőt Bánffy-Hunyadról a kerület végső községeig, Hid-Álmásig, ahol a kerület vegyes ajku választóinak gyűlékezése volt. Utközben Nagy-Almásan Csűrös József református lelkész, Magyar-Nagy-Zsomboron Demeter Kálmán református lelkész, Hid-Álmáson Csizsér Sándor állami iskolai tanító üdvözölték a képviselőt. Minden község diadalpapával és lelkes éljenzéssel fogadta Barcsayt. A beszámoló előtt takarékpénztári alakuló gyűlés volt Hid-Álmáson, melynek létesítése dolgában Sombory Lajos cs. és kir. kamarás, főrendiházi tag, Seacsvay Sándor, Gyarmathy Mózes, Hatfaludy Mór birtokosok és Münstermann Győző főszolgabíró fáradoztak. Az intézet közlekedéssel alakult meg. Ugyanez alkalommal Lörinczy György zilahi ügyvéd egy Hid-Álmással Zilahról Bánffy-Hunyad végvonala között létesítendő helyi-érdekű vasút ügyében tett előterjesztést. Az egybegyűlt közönség lelkesedéssel fogadta a tervet. Az ügy támogatására a birtokosságból egy bizottság alakult gróf Bethlen Ödön elnöke mellett, a hid-álmási járás részéről Sombory Lajos, Hatfaludy Mór és Putnik Akosból, a bánffy-hunyadi járás részéről Barcsay Domokos, Kertész Samu, Albrecht ügyvéd és Dedk Márton birtokosokból.

Ezek után a polgárság és Barcsay Domokos ki-

séréte lakomára ment. A lakomán Schopf Gyula járásbíró Somboryra, gróf Bethlen Ödön Barcsay Domokosra, Demeter Kálmán Lörinczy György volt országgyűlési képviselőre mondtak felköszöntőt. Barcsay Domokos a lakoma folyamán mondtotta el beszámolóját, amelyben az elmúlt politikai eseményekkel foglalkozva, megokolta, miért lett pártönkivüliből disszidens s majd azt, miért lépett be végül a kormánypartba. Az elmúlt politikai harcokat csak érintően, hivatkozott arra, hogy az ezt követő kibontakozás a vihar utáni megtisztult politikai levegőt eredményezte. A pártok között létrejött paktum jelentőségét politikai eredményének jelezte a nemzeti pártnak a kormánypartba való belépését s a nemzeti párt kiváló tehetségeinek a közérdekben való közvetlen működését. A kormánypartba épp ezek alapján minden utógondolat nélkül lépett be, önzetlenül támogatandó a kormány hazafias politikáját. Végül választóit életette.

A lakomáról a következő üdvözlő sürgönyt küldték Széll Kálmán miniszterelnökhöz:

A bánffy-hunyadi választókerület polgársága a mai napon Hid-Álmáson, Barcsay Domokos országgyűlési képviselője beszámolója alkalmából összegyűlvén, gróf Bethlen Ödön indítványára elhatározta, hogy Nagyméltóságot és kormányt hazafias lelkesedéssel üdvözlí. Ezen üdvözlővel ezennel táviratilag tolmácsolom. Barcsay Domokos.

Belépés a szabadalvú pártkörbe. Serbán Miklós országgyűlési képviselő báró Podmaniczky Frigyeshez, a szabadalvúpart elnökéhez ma levelet intézett, amelyben bejelentette a szabadalvú pártkörbe való belépését.

Frankovics György patriárka lovagias ügyei. Ezzel a címmel egy huszonhárom lapra terjedő röpirat jelent meg, amely dr. Jankovits Pál nemrég a patriárka védelmére írt füzetének cáfolatával foglalkozik és megismétli azokat a vádakokat, amelyeket egyes szerb lapok támasztottak a patriárka ellen és amelyekre Zmejanovits püspök feljelentését alapította. Szól legelőször az ismeretes *sándori-affér*ről, amelyről fölemlíti, hogy a Kuria 1897-ben csak elévülés miatt szüntette meg a bűnvádi eljárást, ami nem egyenlő a patriárka igazolásával. Azután felsorolja a többi vádat, három csoportba osztva: az elsőbe a patriárka eszerei, a másodikba püspöki, a harmadikba patriárkai működésének idejére vonatkozó vádakokat sorolja a röpirat. A vádak kisebb-nagyobb összegek (16 forinttól 35.000 forintig) elcsikkasztásáról, hamisításokról, hűtlen kezelésről és egyéb visszaélésekről szólnak.

Végül a röpirat a kongresszusnak, mint a patriárka ügyének elbírálására egyedül hivatott fórumnak egybehívását sürgeti. Széll Kálmán miniszterelnök igazságszeretete, alkotmányosságát és liberalizmusára appellál. A röpirat alá Több kongresszusi képviselő van írva.

A szabadalvú párt statisztikája. A *Budapesti Tudósító* a következő adatokat teszi közzé: A szabadalvú párt tagjainak száma a horvátokon kívül az utolsó napokban történt önhatalúzások után meg mind 317. A múlt őszszől, az obstrukció megkezdése előtt a tagok száma 287 volt, amivel a szabadalvúpart tagok száma a maximumot érte el. A szecesszió beállta után a tagok száma január 23-án minimumát érte el 249-cel. A kilépettek, a volt nemzeti pártiak és több pártönkivüli képviselőnek belépése által a szám 319-re emelkedett. A szabadalvú pártkörnek ezenkívül 40 horvát, 383 rendkívüli és 82 főispántagja, összesen tehát 802 tagja van.

A főrendiház július 11-én, kedden délelőtt 11 órakor ülést tart, amelyen a kiegyezési javaslatokon kívül tárgyalni fogják a képviselőház részéről újabban áttett törvényjavaslatokat.

Megüresedett mandátumok. Radó Kálmán és Zsámbokréty József elhunytával megüresedett a felső- és a számbokréthi kerület mandátuma. Legközelebb a *kátszegi* kerület mandátuma is megüresedik Mara Lászlónak hunyadmegyei alispánna való megválasztása révén. Ezekkel az üresedésekkel kapcsolatban különféle hírek kerültek forgalomba, de mindezek merő kombinációk. Az új választásokra nézve az intézkedések legközelebb fognak megtörténni.

Cáfolat. Azt a hírt, mintha dr. Jeszenszky Sándor miniszteri tanácsos a nagyváradi királyi ítélőtáblához tanácselnökké nevezetné ki, illetékes helyen nem erősítik meg. (Bud. Tud.)

KÜLFÖLD.

A rennesi fogoly.

Budapest, július 3.

A revízió egyik nagyszáju ellenzője, Deroulde, tegnap egy nyilvános banketten a következőket mondotta:

— Én nem néztem át a Dreyfus-pör iratait, ugymond, de azért bűnösnek tartom Dreyfust, mert több katonatiszt a szavával állott jót érte, hogy bűnös. De ha most mégis kiderülne a rennesi hadbíróság előtt, hogy Dreyfus ártatlan, akkor nincs elég nagy büntetés azok számára, akik vesztét okozták, nincs elég nagy ováció, melylyel fogadhasák a mártírt, aki áldozata lett azok rosszakaratainak.

Igen, ez helyes beszéd. Gavallér és humánus eszejárása egy megtért bűnösnek, aki elismeri, hogy esetleg tévedhetett is. És bejelenti, hogy tévedése esetén vezekelni fog. Minden igazlelkű és jogérzékkel megáldott ember így okoskodik. El fog dőlni nemsokára hivatalosan, bűnös volt-e Dreyfus, vagy sem. A midőn pöre nyilvános tárgyalásra kerül, minden tisztességes ember először is figyelemmel fogja kísérni, vajjon a pör a juriszdikció szabályai szerint folyik-e vagy sem. Ha igen, akkor minden tisztességes ember szegre akasztja agitációs hajlandóságát, míg a pör el nem dől. Az ítélet majd eldönti, kinek a sejtése volt igaz.

(Dreyfus a Sfax fedélzetén.)

A Sfax hajó kapitánya Dreyfus partraszállításáról és a hajón való viselkedéséről több érdekes részletet mondott el.

Azoknak, a kik Dreyfusszal utaztak az Ördög-szigetről Franciaországba, megtiltották, hogy meginterjűvöltassák magukat. A Sfax kapitányának jelentése szerint Dreyfusnak hajlott a tartása, arca öregebbnek látszik, de jól van és rendkívüli módon tud magán uralkodni. A mikor a hajóra lépett, nagyon nyomott hangulatban volt. De ezt megmagyarázza, hogy tengeri betegséget kapott. A hajón katonásan köszönt és azonnal kabinjába ment, ahol levették és lefeküdt.

A hajóra való szállítás június 9-ikén reggel történt. Az utazás alatt úgy bántak vele, mint egy úszóval, akinek szabafogsága van. A kabin ajtaja előtt ő állott. De Dreyfusszal nem volt szabad senkinek szóbelileg érintkezni, hanem csak írásban. Az egész uton nem volt izgatott vagy ideges. Mindenki bámulta rendkívüli energiáját, mondja tovább a kapitány. A husz napig tartó utazás alatt egyszer sem arult el gyöngeséget. Egy tisztnek naplójában ez van:

Ez az ember csak a világ megvetéséből és energiából van összeállva.

A hajó legénységének meg volt tiltva, hogy Dreyfusszal foglalkozzék. Dreyfus háromszor napjában sétált a fedélzeten, a többi idő alatt gondolatba elmélyedve pihent. Reggel korán kellett felkelnie, hogy rendes sétáját végezhesse.

A Quiberonban megtörtént partraszállás előtt nagyon izgatottnak és meghiúsultnak látszott. Az utazás alatt senki sem tudta, hogy hol fog megtörténni a partraszállás.

Egy újságírónak alkalma volt a hajón Dreyfus kabinját látni. Kicsiny kabin, egy ágygal, ruhaszekrényvel és mosóállvánnyal. Az ablakon vasrács volt.

Egy hajótiszt, akinek szabad volt Dreyfusszal szóbelileg is érintkeznie, utközben egyszer tudtára adta Dreyfusnak, hogy őt a rennesi hadbíróság elé állítják, amiről különben Dreyfus a felesége egy táviratából már értesült. Dreyfus azt válaszolta, hogy boldog volna, ha ismét beléphetne a hadseregbe, amelyet még mindig szeret.

— Senkiről sem hiszek rosszat — mondá.

Champagnac, a hajótiszt, összes könyveit oda-

RENDELJENEK CSAK

a „**TIROLI**”-nál
JUSTITZ LEOPOLD

szpecialista loden-öltönyökben

Bécs, IX., Währingerstrasse 48.
Mintákat és képes árjegyzékeket ingyen és bérmentve.

LODEN	Iskola-öltöny	3.50
LODEN	Fiu-menesikoff	7.—
LODEN	Férfi-köpeny	12.—
LODEN	Kocsis-köpeny	10.—
LODEN	Havelsok	8.—
LODEN	Rövid kabát	8.—
LODEN	Vadász-öltöny	16.—
LODEN	Turista-öltöny	14.—

LODEN	Sacco vattával bélelve	6.—
LODEN	Szörme-sacco	10.—
LODEN	Vadász-sacco	9.—
LODEN	Vadász-bunda	18.—
LODEN	Kocsis-bunda	20.—
LODEN	Utazó-bunda	35.—
LODEN	Szörme-menesikoff	40.—
LODEN	Gazdasági bunda	16.—

kölesönözött Dreyfusnak az ut folyamán, miután Dreyfus ezt a kérést intézte hozzá írásban:

— Az esték hosszúak; Dreyfus kapitány nagyon megköszönné, ha neki a tiszt ur néhány tengerészeti könyvet és az atlanti óceán egy térképét odaküldészné.

A könyvek egyikét visszaküldte Dreyfus, mert annak tartalma — ugymond — nagyon száraz. Nyilván nagyon izgatott volt, mert a hajó akkor már közel járt a francia partokhoz.

Amikor Dreyfus megérkezett a rennesi fogház cellájába, feleségének egy levelét találta az asztalon. De még annyi ereje sem volt, hogy elolvashassa. Szótlanul rogyott az ágyra és hangos zokogásba tört ki. Dreyfusnak csaknem észrevétlenül jött a fogházba. A viszontlátás jelenetéről és az első beszélgetésről természetesen nagyon kevés jutott a nyilvánosságra, annyi azonban ismeretes, hogy Dreyfus csaknem elfelejtette a beszédet és nagy fáradtságába kerül, míg kiejti a mondatokat. Remélik, hogy nem sokára visszanyeri régi beszélni képességét.

Megjegyzendő még, hogy midőn a hajó az Ördögsziget felé indult, a hajótiszteknek fogalmuk sem volt utazásuk céljáról. Csak a nyílt tengeren adta azt a kapitány tudtukra.

(A partraszállás.)

A partraszállásról a *Figaro* több új részletet tudott meg a rendőrség fejtől. A század katonaság, a mely a partraszállásnál föl volt állítva, különös véletlen folytán ugyanaz, amelynek parancsnoka öt évvel ezelőtt Dreyfust az Ördögszigetre szállította. A százados meg is ismerte Dreyfust.

A partraszállás a nagy vihar miatt nagyon nehéz volt. Dreyfus fáradtság nélkül lépett a partra, csak úgy látszott, mintha próbálni akarta volna, elég erős-e a föld lába alatt, a mint mindenki vele megtörténik, hosszabb tengeri utazás után. Nem szólt egy szót sem, csak katonásan szalutált.

Vigye azonban sok érdekes apróságot mesélt el a partraszállásról. A hírlapíróktól — ugymond — nem lehet sehol sem megmenekülni. A partraszállás alkalmával is rábukkantunk kettejükre: matrózoknak öltözködtek. Midőn Dreyfust a készen tartott kocsiába akartam szállítani, az egészségügyi biztos utánunk szaladt:

— Boocsánát, — szolt — ezt az utast nem engedhetem át a sorompón; ő a gyarmatokról érkezett és nincsenek okmányai.

Rennes előtt a vámsorompó őreinek többen már előzőleg elmondták, hogy meg fogja látni Dreyfust.

— Ki az a Dreyfus? — kérdezte az ő. Elszigetelt állomásán fogalma sem volt arról, hogy Dreyfus és Dreyfus-ügy egyáltalán létezik.

Egy kis tévedés is történt a Dreyfus kocsiának őrségében. Tévedésből ugyanis a lovas rendőrök nem Dreyfus, hanem egy hivatalnok kocsiját vették körül s azt kísérték be kivont karddal Rennesbe.

(A viszontlátás.)

A francia lapok csak rövid, de feleletre megható tudósításokat közölnek arról a megráztó jelenetről, amikor Dreyfus először találkozott feleségével. Dreyfusnak ugyanis teljesen visszavonult és nem fogadott egy újságíró sem. Azonban barátja, Havet tanár felesége elmondott egyetmást, amit Dreyfusnétől hallott.

Dreyfus, amint a cellájába belépett feleségét megpillantotta, nem tudott szöhoz jutni és szinte értelmetlenül bámult rá. Csak néhány tagolatlan hangot volt képes kiejteni; úgy hatott, mintha örült volna, vagy mintha nem fogná fel a helyzetet. A szerencsétlen asszony e látványra majdnem elájult.

Percekig tartott, míg férje hangosan felzokoghatott. Felesége csókol borította el arcát és kezét és rimázkodott, hogy legalább egy szót szóljon. Percek multak, mire Dreyfus hangosan zokogva s keservesen sirva a gyermekei felől kezdőzködött. Beszélgetésük alatt mind a ketten sokszor zokogásba törték ki.

Dreyfusnak azt kérdezte, vajjon tudja-e, mi minden történt e hosszú idő alatt?

Dreyfus csak három dologról tudott: Faure haláláról, Boisdéfr nyugalmabavonulásáról és Henry öngyilkosságáról. Minden egyébről sejtelve sem volt. Dreyfusnak kétségbeesve távozott az első találkozásról. Délután ismét meglátogathatta. Akkorra már eléggé magához tért a férje. Az első perben attól tartott, hogy a kapitány szelleme elborult.

Dreyfus, aki négy éven át nem beszélhetett senkivel, jóformán elfelejtette a beszédet, legalább is elfelejtette a mondatképzést. Most azt remélik, hogy ha gyakran találkozhatik a feleségével, rendszeres beszédgyakorlatok révén annyira jártas lesz újra a nyelv kezelésében, hogy a bírái előtt beszélhet.

Dreyfus türelmetlenül várja, hogy mikor állítják az új törvényszék elé.

Dreyfust ma meglátogatja Demange és Labori, akik megösmertetik vele az utolsó négy év eseményeit.

A *Petit Parisien* jelenti, hogy Dreyfus egyszerűen nem tudta észszel fölérni a revízió-ügy néhány eseményét, nevezetesen Henry öngyilkosságát és a *Picquart*-ügyet. Nagy fáradtsággal iparkodott az eseményeket összefüggésükben átérteni. Midőn azonban *Du Paty de Clam* elfogatásáról értesült, így kiáltott fel:

— Ezt már értem!

(A fejedelem gratulációja.)

A monáki fejedelem ma a következő levelet intézte Dreyfusnéhez:

Asszonyom, —

Ön a férje becsületét csodálatraméltó bátorsággal védelmezte és a diadalmas igazságosság köteles elégtételt szolgáltatott önnek. En is csatlakozni akarok azokhoz a becsületes emberekhez, akik férjével oly sok fájdalmat és boldogtalanságot feleltetnek el s azért meghívom önöket marchaisi kastélyomba, mihelyt az igazságszolgáltatás magasztos műve be lesz fejezve. Háram becsületét öregbíti majd annak a vértanúnak jelenléte, aki felé az egész emberiség lelkiismerete aggodalmak közepette fordul.

A rokonszenvenek ama tömérdék nyilvánításai között, amelyekkel önt elárasztják, nines az enyémnél őszintébb és tiszteletteljesebb.

Albert, Monaco hercege.

(Az új pör.)

Dreyfus védői azt hiszik, hogy a pör tárgyalása, ha csak a *bordereaura* fog szorítkozni, három napig fog tartani; különben három hétig is eltartatna.

A nacionalisták máris támadni kezdik a rennesi hadbírósgát, sőt *Carrière* hadbizost is, mivel ez *Beaurepaire*nek azt az indítványát, hogy az új vád fölépítésénél segédkezzék, mint megengedhetlent visszautasította, sőt *Beaurepaire* látogatásait egyenesen kikörte magának.

Carrière mellé hivatalos segédet rendeltek ki a dossier tanulmányozására. *Mayence* a neve és a bizost helyettesíti. *Mayence*, a nacionalisták állítása szerint, rokona *Zadok Kán* főrabbinak.

A Déroulède-pártiaknak az sem tetszik, hogy az összes hadbírák épp úgy, mint Dreyfus, hajdani polytechnikusok; míg az 1894-iki hadbírósg kizárólag oly tisztékből állott, akik a sorhadnál léptek elő. *Lucas* tábornok, a rennesi hadtestparancsnok sem tetszik a nacionalistáknak, amióta híre kelt annak, hogy az illetékes körök figyelmét *Picquart* irányította *Lucasra*. Ezt a pletykát a nép most már nem veszi oly komolyan. *Páris* és környéke bizalommal viseltetik a rennesi hadbírósg iránt, épp úgy az ottani politikai és közbiztonsági hatóságok, melyek semmiféle tüntetést nem fognak eltérni.

(Talaikozás a védővel.)

Rennes, július 3.

Demange és Labori ügyvédek ma délelőtt meglátogatták Dreyfust, aki megköszönte nekik ügyének buzgó védelmét.

Rennes, július 8.

Dreyfus védőügyvédei, Demange és Labori vasárnap érkeztek ide *Mathieu Dreyfus*-szal és a feleségével. A városban mindenütt rokonszenven fogadták és üdvözölték őket. Estefelé valamennyien meglátogatták Dreyfusnét, aki éppen akkor jött a férjétől.

Mathieu Dreyfus engedelmet kért *Galliffet* tábornoktól, hogy fivérét meglátogathassa. *Galliffet* azt felelte neki, hogy forduljon kérésével a rennesi hadtestparancsnokhoz, tőle kap majd engedelmet.

Demange és Labori ma reggel fölkeresték *Carrière* őrnagyot, aki az új hadtörvényszék előtt az újabb vizsgálatot vezeti. Az őrnagy lekötözött szívességgel fogadta a védőügyvédeket. Innen délelőtt tíz órakor a katonai fogházba mentek és teljes harmadjél óra hosszat beszéltek Dreyfusszal.

Erről a találkozásról Demange a következőket beszélte el a *Temps* munkatársának:

— Nem kellett várakoznunk. Mindjárt bevezettek bennünket a társalgó terembe, amely Dreyfus cellájának szomszédságában van. Pár pillanat múlva kinyílt az ajtó és a küszöbön megjelent Dreyfus. Mélyen meg voltunk rendülve.

Ön szoltam-e hozzá először, vagy ő szoltította meg engem, — nem tudnám megmondani. Hogy mik voltak az első szavak? — hiába erőltetem meg emlékezőtehetségemet, képtelen vagyok arról számot adni. Csak azt tudom, hogy tárt karokkal jött felém, én is kitértam karjaimat és nagyon soká ültünk egymást. Csak később jutott eszembe, hogy bemutassam Laborit, aki nagyon meg volt hatva és távolabb húzódt. Dreyfus észrevette, hogy mit akarok. Megelőzte a bemutatást, tárt karokkal Laborihoz ment s így szólította meg:

— Uram, én önt csak hírből ismerem, de nagyon megszerettem. Háls szívvél köszönöm, hogy feleségemnek segítségére volt.

Amikor valamennyire magunkhoz tértünk, röviden és csak futólag közöltem a kapitánynyal a legfelsőbb törvényszék ítéletét. Csak éppen annyit mondtam neki, amennyi elég ahhoz, hogy kiegyeztse azt, amit a revízió elrendeléséről, ügyének jobbra fordulásától eddig megtudott. A teendőkről alig beszélünk valamit is. Vázlatosan megismerttettem vele *Bard* előadó és *Manau* főügyész jelentését s *Mornard* védő beszédét.

Dreyfus mohón figyelt minden szavamra s csak nagy ritkán kérdezett egy-egy körülményt. Ma délután Laborival megint Dreyfushoz megyünk a fogházba.

Mondhatom, hogy Dreyfus jó színben van. Olyan, mint a milyennek láttam 1894-ben.

Mit akarna még tudni — kérdé Demange az újságírótól. — Kimondhatatlan öröm fogott el, amikor meggyőződtem arról, hogy nem igazak azok a híresztelések, amelyek Dreyfust testben és lélekben megtörtnek mondják. Négy év óta oly borzasztó szenvedéseken ment keresztül Dreyfus, hogy írtózza gondoltam arra a pillanatra, amikor megláthatom. Alig birtam magam türtőztetni, olyan izgatottan vértam, hogy szemtől szembe álljak vele. A haja, igaz, egy kicsit megőszült a halántéka körül, de a szeme élénk s ha meglátszik is rajta, hogy ki van merülve, de azért erős, a tartása egyenes és feszes, mint a mikor először láttam őt. Bámulom benne, hogy a gondolkodása és a felfogása annyira gyors a cayennei veszedelmes klíma, a morális és a fizikai szenvedések hosszú megpróbáltatásai után.

Demange elbeszélése lényegesen eltér attól, amit a *Temps* tudósítója más információk alapján ír. Ezek szerint Dreyfus nagyon megőregedett. Lesoványodott testén lóg a régi ruhája, amit négy év előtt viselt. Csak a szívóssága és vasenergiája nem változott. Beszéli, hogy Dreyfus nagyon vigyáz rá, nehogy úgy lássék, mintha ellágyulna. Eddig háromszor találkozott a feleségével, de csak keveset beszélt vele gyermekeikről. Legelőször resztelve kezdőzködött felőlük; amikor aztán hallotta, hogy semmit sem sejtene atyjuk nagy szerencsétlenségéről, megnyugodott és sokáig merengett szótlanul. Az ajka meg-megrándult, de különben nem árulta el nagy meghatottságát. (nct.)

(Az antirevizionisták hírei.)

Páris, július 3.

Körülbelül fogalmat alkothat magának az ember, mint keletkezett a vád Dreyfus ellen és a borzasztó ítélet. Ha 1894-ben csak a tizedrészt hazudták össze annak, amit az utolsó huszonnégy órában Dreyfus hazakerkezése óta végeztek, már az is elegendő lett volna a legrosszabbra. Vonásról-vonásra fölismerjük az utolsó huszonnégy óra alatt összehordott anyagban annak a gaszágokból szőtt hálónak szálait, amelyet a büntetőtanács ítéletéből pontosan ismerünk.

A *Patrie* azt hazudja, hogy Dreyfus egy rokona meglátogatta Dreyfus őreinek parancsnokát és hivatkozva a derék *Forzinetti* századosra, arra kérte, eressze be Dreyfushöz egy hátsó ajtón keresztül. A fegyház igazgatója azonban kereken elutasította.

Egyértelműleg jelentették a lapok, hogy Dreyfus az utasításhoz híven, az egész tengeri uton hallgatott. De azért a *Petit Journal* most a *Sfax* egy matrózának szájába a következő szavakat adja:

— Az áruló, úgy látszott, hogy nem óhajt be-

szélni, mert attól félt, hogy kompromittálja magát vagy elárulja titkos gondolatait.

De ez ostobasággal nem elégszik meg a *Petit Journal*. Munkatársa kérde a matróztól, hogy Dreyfus jól evett-e.

— Meghiszem azt — felelt a matróz — szivesen cseréltem volna vele.

— És szomorú volt-e Dreyfus? — kérde tovább az újságíró.

— Ellenkezőleg, az egész uton derült kedvben láttuk — felelte állítólag a matróz. — Boldognak látszott, mint olyan ember, a ki örvend sorsán.

Hogy Dreyfus evett és szivarozott, még azt is terhelő bizonyítéknak tekintik ellenségei. Valamint azt is bűnül rójják föl neki, hogy a száműzetés nem törte meg egészen és hogy csak megöregedve és kissé hajlottan tért vissza.

Jellemző a *Sfax* szakácsának válasza is a *Figaro* munkatársának kérdésére, aki azt tudakolta tőle, vajjon a bűnös vagy ártatlan ember benyomását tette-e reá Dreyfus.

— Hm! Hm! Bajos ezt biztossággal megmondani, válaszolt a szakács, a hajón megoszlottak a vélemények. Az egyik része azt mondta: fehér, a másik hogy fekete, a magam részéről inkább bízom, hogy ártatlan, mert ha igazán bűnös is, semmi esetre sem látni meg rajta. A semmitűzők e matrózok itélete előtt törpének tűnik föl. Ugyanaz a szakács azt mondta, hogy Dreyfus szomorunak látszott, míg mások egész határozottsággal azt beszélik, hogy arca az örömtől ragyogott.

— Azt is hallotta beszélni, mondta a szakács, hogy Dreyfus almában néha hangosan beszélt, mint az olyan ember akinek gondolai vannak.

El lehetünk rá készülve, hogy nemsokára hallani fogunk arról, hogy Dreyfus bevallotta bűnét almában.

Érdekes részlete az ügynek egyébként, hogy azon a helyen, ahol Dreyfus kiszállt a vonatból, az őt Picquartnak hívják. Ez a Picquart, amikor felkeltették azzal a hírrel:

— Dreyfus mindjárt utazik! azt felelte:

— Dreyfus? Dreyfus? Kicsoda az a Dreyfus? Sohasem hallott róla a jámbor bakter.

(Saxcé ezredes bucsuja.)

Páris, július 3.

Egész esendben hagyta el ma a fegyelmi uton áthelyezett Saxcé ezredes Párist. Senki sem tüntetett mellette. Az ezredes tegnap a következő rövid napiparancsban bucsuzott el ezredétől:

— Parancsot kaptam, hogy a huszadik ezredhez menjek. Követni fogom a parancsot. Sajnálom, hogy el kell hagynom benneteket. Isten veletek!

A belgiumi forrongás.

Budapest, július 3.

Negyvennyolcas hangulat költözött Belgium nagy városaiba: az összes pártok, a klerikálison kívül, egyesültek az általános választói jog kivívása érdekében, hozzájuk csatlakoztak az ideig ingadozó keresztény szocialisták is. Szóval a klerikális párton és az udvaron kívül mindenki a klerikális kormány ellen van e percben. Mi több, a hadsereg is a mozgalom színei mellé állott, erre mutat legalább az, hogy egy tábornok, Brialmont, a világhírű várépítő és a belga vezérkar szemefénye, ugyanazt ajánlotta a királynak, amit a mozgalom vezetői követelnek: a kormány elbocsátását. A polgárorség még messzebb megyen: tisztjei beszédekkel mondanak nyilvános gyűléseken a köztársasági államforma mellett. A mozgalom tehát nem felfújt, nem elszigetelt és nem párttaktika műve. Hatalmas, soká elfojtott jogigények kelnek hangos szóra az egész belga nép ajkáról s a feldörgő szónak a polgárok fegyvereinek csörgése ad fonyegető nyomatókat. Alkudozásokkal itt már nem lehet semmire sem menni. A királynak döntenie kell, különben kitör a formális forradalom.

Miért habozott a népakarat ily páratlanul egységes kitörésével szemben mind ez ideig Lipót király?

Dinasztikus érdekekből. Minden dinasztia úgy fél az általános választói jogtól, mint az ördögtől. Az uralkodó családok közvetlen közlőlől látják a munkáskérdéssel kapcsolatos szocializmus hatalmas megnövekedését. A mai választói és törvényhozók százezeivel szemben a szocialisták milliói állanak, akik, ha kezükbe fektetik az ország sorsát, keveset törődnek majd a

dinasztiai speciális érdekeivel. Lipót király abba a kellemetlen dilemmába került, hogy vagy megvédi a dinasztia jövőendő érdekeit egy ma kitörő forradalom árán is, vagy pedig ma elkerüli engedmények révén a forradalmat, de előkészíti a talajt a dinasztia érdekeinek jövőendő veszélyeztetésével. E kettő közül kell választania. Kegyetlen, kényes egy kérdés egy királyra nézve.

Brüsszel, július 3.

Bár a kormány kapitulált a választói reform dolgában, a nép izgatottsága még nem esökkent. Tegnap és ma Brüsszelben, Liège-ben, Gentben és Anversben nagy tüntető gyűlés volt, amelyen százezer ember vett részt. A liberálisok és szocialisták szövetezésük ünnepét ülték. Híre jár, hogy a király elhatározta a kamara föloszlását. Lehetséges, hogy ez már ezen a héten megtörténik.

Brialmont tábornok azt tanácsolta a királynak, hogy sürgetően bocsdassa el a minisztériumot és oszlassa föl a parlamentet.

A katonai zenekarnak a parkban rendezett hangversenye alatt a szocialisták tüntetést rendeztek, a marseillaiset énekeltek és a kormány ellen kifakadtak. A zenekar visszavonult, mire egy szocialista beszédet mondott, amelyben a népet ellenállásra és a tüntetések folytatására buzdította. Azután a szocialisták a városon végig a *Maison du Peuple* elé vonultak és a klerikális lapok szerkesztősége előtt ellenséges tüntetéseket rendeztek. Komolyabb rendzavarás nem volt. Beernaert hétfőn Hagából visszaérkezik és nem vesz részt többé a konferenciában.

Liègeben a polgárorség egy része egyesült a szocialistákkal. A polgárorség tisztjei beszédekkel mondtak a köztársaság mellett. Alorstanban is nagy tüntetés volt. Több kerületből jelentik, hogy a munkások között nagy a forrongás. Gentben, Liègeben és Verviersben az összes munkás-szindikátusok általános sztrájkkal fenyegetnek arra az esetre, ha az általános választói jogot meg nem adják.

Liège, július 3.

A polgárorség tegnap díszszemléjük után részt vettek egy gyűlésben, amelyet a szocialisták rendeztek. A gyűlésen a szónokok, küztük néhány polgárról, rosszalta a kormány választási törvényjavaslatát és felszólította a polgárokat a mozgalom folytatására. Rendzavarás nem volt.

Brüsszel, július 3.

A *Gazette* jelentése szerint Alorstanban a tegnapi tüntetések alkalmával a rendőrök tíz embert sebesítettek meg kardjakkal. Négy embert letartóztattak. A *Patriote* jelentése szerint Liègeben a szociáldemokraták plakátot hordoztak körül, amelyen a polgárorséget felszólították, hogy a puskát lefelé tartsák, ha azt parancsolják nekik, hogy a tüntetők ellen vonuljanak. Monsban egy szocialistagyűlés elhatározta, hogy ha a kormány kedden nem vonja vissza a választási törvényjavaslatot, vagy olyan új törvényjavaslatot nyújt be, amely nem mondja ki az általános választói jogot, nyomban kimondják a sztrájkot a városi közszolgálatban.

Brüsszel, július 3.

A helyzet nagyon aggasztó. Hír szövege a kormány megváltoztatja békés szándékát és fenntartja a jelenlegi szövegben a választási reformot. Ha ez a híresztelés igaz, akkor a forradalom ki kerülhetetlen. A szocialista *Soir* azt írja, hogy az ország katasztrófa előtt áll.

A bányamunkások országos egyesülete ma *Wan der Welde* indítványára nemcsak az általános sztrájkot mondták ki, de elhatározta, hogy az ország valamennyi bányamunkása Brüsszelbe vonul, ha a kormány nem enged. Az ellenzéki pártok magyulást tartottak és határozatban mondták ki, hogy a végsőkig viszik a küzdelmet, ha a miniszterelnök holnap nem fog megnyugtató nyilatkozatot tenni a reformjavaslat tekintetében. A szocialista párttörődék kiáltványt fog kibocsátani, amelyben felszólítja a nemzetet, hogy követelje az általános szavazati jogot. A munkás egyesületek igazgatótanácsa közöszirre teszi, hogy pusztító hadjáratot indít a kormány ellen, ha a választásireformjavaslat nem tűnik le a politikai élet színteréről.

Éjszaka híre tejedt annak, hogy a kormány tényleg fenntartja a választási reformjavaslatot és csak lényegtelen módosításokra hajlandó.

A Reform azt írja, hogy a kormány be akarja hívni a tartalékosokat, mert el van tölve, hogy véres küzdelmek árán is elfojtja a mozgalmat. *St.-Gilles*-ben száz cellát tartanak készen a letartóztatott tüntetők bebörtönzésére. A klerikális lapok megerősítik az aggasztó híreket, amelyek arról szólnak, hogy a kormány nem hajlandó tágítani. A nagy rettegést még fokozza az a híresztelés, hogy a király legutóbb többször tanácskozott *Marchal* és *Chavellier* tábornokokkal.

akik állítólag a haderő mozgósítása esetén a főparancsnokságra vannak kizemelve.

A vidéken is terjed a forradalmi mozgalom. *Lalouvière*-ből jelentik, hogy a tüntetők megostromolták a jezsuiták kolostorát és a klerikális pártvezérek házeit. Híre jár, hogy a királyt nagyon felbőszítette a *Gent*-ben tegnap tartott ünnep, amelyen a polgárorség szövetezett a szocialistákkal. A *genfi* szocialista újság nyíltan hirdeti, hogy a mozgalom a királyság bukásával fog végrejődni, mert a monarchia a klerikalizmus uralmán épült föl. (nvt.)

Brüsszel, július 3.

A képviselőház baloldali pártjai ma tartott gyűlésükön a mellett nyilatkoztak, hogy a választási javaslatot vonják vissza és oszlassák fel a képviselőházat, hogy a nép határozhasson. Az *Independence Belge* szerint a kormány holnap közzé fogja tenni a választási törvényjavaslat módosítását.

Köln, július 3.

Brüsszelből jelentik a *Kölnische Zeitung*-nak: Brüsszelben, Liègeben, Gentben, Charleroi-ban és Alloben véres zendülésektől lehet félni, ha a kormány nem enged. A lakosság mindenfelé fegyverkezik. Alloben már is vér folyt. A tegnapi tüntetéskor az utcán tízen súlyosan megsebesültek. A rendőrség négy tüntetőt letartóztatott.

HIREK.

Budapest, július 3.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Junius 30-án új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Azoknak a tisztelt előfizetőinknek, kik a nyári hónapok alatt fűrdőre vagy nyaralóhelyre szándékoznak menni, vagy pedig hosszabb utra kelnek, szolgádon szives tudomásul, hogy kiadónivalunk, amint a címváltozástól értesül, nyomban az új tartózkodási helyre küldi a lapot. Ne méltóztassanak tehát egy rövid levelezőlapnak fölhasználásától akkor se visszaradni, ha a nyári szezon alatt talán többször is változtatják lakásukat. A Budapesti Napló kiadónivala minden bejelentésre rögtön intézkedik és szigorúan megfelel a szerkesztőség intencióinak, midőn az a nyári hónapok alatt is állandó érintkezésben hájti lenni kedves közönségével.

— Személyi hírek. Vilmos császár ma utazott el az Északi-tengerre. A császárné Kielebe érkezett.

— A király Ischlben. Bécsből táviratozzák, hogy a király ma reggel nyolc órakor elutazott Ischlba, ahol a nyarat tölti. Ő felsége csukott udvari locon gróf Paar társaságában hajtattott ki a penzinger pályaudvarra, ahol már vártak reá Höhnell lovag szárnysegéd, Kerzl udvari orvos és a katonai és polgári iroda néhány hivatalnok. Ő felsége tábornagygyi egyenruhát viselt, kezében bot volt, amelyre csak a kupéba szálláskor támaszkodott. Midőn leszállt a fogatról, az egybegyűlt urak láthaták, hogy a kiállott betegség semmi nyomot sem hagyott hátra ő felségén. Arca friss és egészséges és midőn a pavillonba ment, észre lehetett venni, hogy járása épp oly ruganyos és könnyű, mint azelőtt. Ischlbe, mint onnan táviratozzák, 1 óra 50 perckor érkezett meg a király. A pályaudvaron Mária Valéria főhercegnő fogadta. Ott voltak azonkívül: gróf Salburg kerületi főnök, Weinmayer kanonok, Titz udvari tanácsos, az udvari vadászatok rendezője, Wiesinger polgármester és Leithner helyettes polgármester. A király és a főhercegnő barátságosan megszólították a pályaudvaron megjelent urakat.

— A budapesti egyetemi könyvtár új igazgatója. Az egyetemi tanács július 1-én tartott ülésében az egyetemi könyvtár igazgatói állására első helyen szótöbbséggel Dedek Crescenio könyvtár-tiszt és dr. Ferenczi Zoltán, a kolozsvári egyetemi könyvtár igazgatóját — aequo loco —; második helyen pedig egyhangulag Kudara Károlyt, a budapesti egyetemi könyvtár őret jelölte.

— Az Osztrák-Magyar Bank szegedi háza. Szegedről táviratozzák: Az Osztrák-Magyar Bank a szegedi főintézkető számára nagyobb szerű palotát fog építtetni. Erre a célra már a város egyik leg szebb helyén telket is vásároltak 14.000 forintért.

— **Két szobor.** A könyomatosnak, ha egyéb mondanivalója nincs, hát ideái vannak s ezek között ma feltalálja azt az eszméjét, hogy a szabadságharc szobrára s a Kossuth Lajos emlékművére begyűlt pénz egyenlősség s ebből a pénzből felépülhet egy hatalmas emlékmű, mely méltó megőrkítője lehetne a szabadságharcnak és Kossuth Lajos érdemeinek. Hogy ezt az ideát földszítesse a tekintélyek nimbuszával, a fővárosi és művészköröknek tulajdonítja az eszmét, azoknak a köröknek tehát, akik első sorban vannak hivatva dönteni a két szobor sorsáról. Kár volna sok szót vesztegetni erre a hőbortos gondolatra, mert Magyarországon aligha fog találkozni egy ember, aki a kegyeletet így arcul csapni merné. Legkevésbé a főváros vezetőitől tételezzünk fel, hogy ily rutul visszaélne azzal a feladattal, amelyet a nemzet ráruházott, amikor a két szobor létesítését az ő hazafias lelkesmeretére bízta.

— **József főherceg protektora.** A gyulai huszárezrednek egyik legderekabb katonája egy Nagy József nevezetű őrmester. Afféle bezupált őrmester, öreg katonája nagy családdal, sok gyerekkel, aki már alig tud elférni a szűk őrmesteri lakásban a családjával egyetemben, a fizetés-ecskéből meg teljességgel nem képes megélni. Arra határozta hát magát az öreg, hogy otthagyja a katonaságot s a civiliséggel próbál valamiképp jobb módra jutni. Elment hát Novák törvényszéki elnökhöz s valami állást kért. Egy kis dinerséget vagy hajduságot a börtönnél. Az elnök azonban nem tudta hivatalhoz segíteni. Sok a kandidátus, aki már elő van jegyezve egy-egy üresedésre — no meg nincs is üresedés... Nagy József visszaballagott a kaszárnyába s már le is mondott a polgári nyugodalmas éksztentenciáról, amikor hirtelenében olyan protektora akadt, aki azt segíti hivatalba, akit neki tetszik. Roppant nagy ur, József főherceg a neve.

Igy esett, hogy a főherceg Békés-Gyulán volt éppen és a főispán vendége. Egy nagy ebédnél hivatalos volt a törvényszéki elnök is s a főherceg az ő szokásos kedélyes modorában azt fejtette a civil népnek, hogy milyen áldásos volna az, ha a polgári elem visszafogadná magába a katonasorból már kivédett embereket s tisztas polgári kenyeret adna nekik. Beválnának azok civilnek is.

A törvényszéki elnöknek eszébe jutott az ő katonája s elő is hozakodott Nagy Józseffel.

— Nekem is van egy ilyen katonám, fenséges uram.

— Hogy hívják?
— Nagy József.
— Őrmester?
— Az.
— Emlékszem rá — mondta a főherceg — emlékszem. Itt szolgál Gyulán. No és nem tudott kenyeret adni neki, elnök ur?
— Nem. Nincs semmi üresedés.
— Kár. Pedig derék ember, mondhatom, hogy derék ember...

Erre az urak közül előlépett az alispán s hirtelen fölfedezte, hogy a megyénél van egy ilyen kiszolgált katonának való hivatal. S Nagy József már másnap megkapta az írást, hogy berukkolhat a megyéhez.

— **Pfuj Lueger!** Bécs bálványa kezd megrozsdásodni. Lueger Károly urat most már nemcsak mi nem szeretjük, hanem megtagadja a maga népe is. És éppen a nép, amelynek eddig nagyon tetszett ez az ur... Tegnap délelőtt a második kerületi Lipót-templomban Schnabl plébános beiktatása alkalmával nagy verekedés volt. A keresetény-szocialisták meg akarták verni a munkásokat, akik a nap annál nagyobb öröme *Pfuj Lueger!* kiáltásokkal könnyítették a lelkükön. Három embert, akit véresre vertek, lefektették a rendőrség. (Azokat, akiket megvertek? Hát azokat nem, akik megvertek őket?) Volt aztán tegnap még egyéb tüntetés is Bécsben. A kereskedősegek egy gyűlésen teljes vasárnapi munkaszünetet követeltek s majd megvártak egy kereskedőt, akinek nyitva volt a boltja.

— **Radó Kálmán,** a Karlsbadban elhunyt országyűlési képviselő holtestét ma indították utnak Magyarország felé. A megboldogult végső tisztessége körül Karlsbadban Szilágyi Dező és Chorin Ferenc intézkedtek. Széll Kálmán miniszterelnök megleghangú részvételtáviratot intézett a gyászoló özvegyhez. Az elhunyt képviselőt csütörtök délután helyezték örök nyugalomra Répcelakon.

— **Az orvosgyűlésről.** A királyi tudományegyetem orvosi tanártestülete a napokban tartotta a szünet előtti utolsó értekezletét, amelyen az egyes tanszéknek megüresedett állomásokat töltötték be. Dr. Palotai Andor és dr. Wallheim Béla az első szülészeti és nőgyógyászati klinikán, dr. Bechettl Armin, a közegészségügyi intézetnél, dr. Molnár Sándor a bőrgyógyászati klinikán lett díjas gyakornok, Hager Péter és Tordai Béla szigorló növendékek a kórház-tani intézetnél diáttalanozók.

— **Autoszugesztio, mint gyógy mód.** Már vagy husz év óta működik Amerikában egy szektája az orvosi gondolkodóknak, akik *Schopenhauer*nek ösmert mondatát oda módosították, hogy „az én testem az én imaginációm” és akik ezt a mondatot egy új gyógyító módszer alapjául választották. Ezek egyáltalán nem diplomás és tanult emberek, akik orvosi praxist gyakorolnak; sőt ellenkezőleg, leginkább az alsóbb néposztályokból rekrutálódnak. Az eredmények azonban, amelyeket elérték és ma is elérnek, oly jelentékenyek, hogy Amerikában máris számolniuk kell az új orvosi rendszerrel és tényleg be is rendeztek néhány „lelki kórházat”, amelyek folyton zsúfoltak. Ezek a „lelki orvosok” többnyire abból az okkultista nézetből indulnak ki, hogy „először volt a lélek és csak ennek akarata folytán lett a test.” E szerint az ember lélekből áll és anyagból, amelyet az előbbi mintegy ruháztak éppen magának alkotott. Abból tehát, hogy a test ugyszólván csak a lélek akarati aktusa folytán lett, szükségképpen következik, hogy az utóbbinak az életet áturalkodnia kell az anyagon, hatalmát külféle módon érvényesíthetvén. Ez az alapeszme tulajdonképpen nem is új, hiszen tudjuk, hogy az ő- és ujkor minden csodagyógyulása azon a hatalmon alapszik, a melyet a lélek a test fölött gyakorol. Ez az autoszugesztio ereje és az autoszugesztiv terápia az, amely Amerikában most ismét divatba jő. Ez nagy veszedelem az orvosokra, mert most már a beteg nem szorul receptre, hanem egyszerűen akarja, nagyon akarja, hogy egészséges legyen. És ez elegendő. De csak akkor, amikor — és a képzelt betegségek-től eltekintve, amelyek azonban gyakran fordulnak elő, mégis csak orvosi beavatkozássra van szükség.

— **Főváros és főkapitány.** Péter és Pál, Arany János Fülemilének két perlekedő karikatúrája jut eszünkbe, valahányszor ismét, megismét kell hallanunk a főváros és a főkapitány között dúló torzaskodásról. Egyszer a főváros kezdi ki a főkapitányt, majd *Rudnay Béla* iparkodik kellemetlenséget szerezni az ellenfélnek. Mai történetünknek a hőse a főkapitány. A főváros tudniillik 1897. elején az árvízvédelem tárgyában szabályrendeletet alkotott, amelyet 1897. októberben a földművelésügyi és belügyi miniszter is jóváhagyott. Most a jóváhagyás után két évvel *Rudnay* főkapitány panaszt emelt a belügyminiszternél, kifogásként a szabályrendeletet, amely a rendőrség hatáskörét csorbitja. Felpanaszolja, hogy a szabályrendelet az ő tudán kívül alkották; 1896-ban ugyan meghitták a tárgyatban a közrendészeti bizottság ülésére, de a bizottságot nem tartja olyannak, amelyben komolyan lehet tárgyalni. Arra kéri a minisztert, hogy a szabályrendeletet semmisítse meg. A belügyminiszter a főkapitány panaszát a fővároshoz tette át, véleményezés végett. A tiszti ügyrészeg ma nyilatkozott a panasz tárgyában. Nevelésnek tartja, hogy a főkapitány, akinek volt alkama a szabályrendelet tárgyalásában részt venni, sérelmeivel a jóváhagyás után áll elő. Az egész panasznak semmi alapja nincs, s így a szabályrendeletnek továbbra is érvényben kell maradnia. Mondja a főváros.

Hát folytatni akarják ezt a neveléses torzaskodást? Csitt, tisztelt főváros és méltóságos főkapitány ur — csitt, — vigyázzanak, — nézzenek csak vissza, ki áll ott? Ott nézi magukat valaki, aiki körül szardonikus mosollyal, és rajzol és jegyez. Majd újra leselkedőn figyel magukra és visszatartott kacagással ir. Hát tudják-e, hogy ki leselkedik magukra?

Az operett!

— **Picquart magyar diszkardja.** Tegnap reggel érkezett Párisba az a diszkard, amelyet *Picquart* ezredes tisztelői a revizio hősenek küldöttek. A diszkard délután ötig a vámbívatásban volt, ahol 15.000 frankra becsülték. A diszkardot a napokban adják át *Picquart* ezredesnek.

— **Halálozás.** *Reviczky Pál*, Temesvármegye főjegyzője, ma hosszas szenvedés után meghalt Sator-Alja-Ujhelyen.

— **Tanargyülés Szegeden.** A kereskedelmi iskolai tanárok országos egyesületének elnöke értesítette Szeged város polgármesterét, hogy az egyesület elfogadja Szeged város meghívását és jövő évi országos gyűlését Szegeden fogja tartani.

— **Megtámadott bíró.** Aradról táviratozza tudósítónk: Ma délelőtt *Heimacez* Gusztáv asztaloslegény, akit lopás miatt letartóztattak, kihallgatása alkalmával megtámadta *Joó Béla* bírót. *Heimacez* ráugrott *Joóra*, a földre teperte s fojtogatni kezdte. A nagy zajra rendőrök berohantak a szobába és csak nagy-nehezen bírták megfékezni a támadót.

— **Szerencsétlenségek a hadgyakorlaton.** Berlinből táviratozza tudósítónk, hogy a *riesmunde*i hadgyakorlaton ma két tiszt szerencsétlenül járt. Egy huszártiszt lebukott a lováról és nyakát szegte. Mire segítséget érkezett, már meghalt. Egy műszaki tiszt gyakorlat közben a lábát törte.

— **Parasztbecsület.** Uraim, le a kalappal *Kiragye Demeter* előtt. Nem nagy ur, dehogyz. Szakács a nagyváradi kaszárnyában, egész közönséges, fehér kötényes baka, de ur. Gavallér, akinek az ur virtusát nagyon kevesen csinálnók utána... Ugy esett a dolog, hogy a Kommandánsrét kulja mögött halva találtak egy *Bree Tamás* nevű póttartalékost. A póttartalékosok pénzeeskét is szoktak magukkal hozni a fegyvergyakorlatra, valószínű, hogy azért verte valaki fejbe. A vizsgálat során *Kiragye Demeterre* esett a gyanu. Ő mindent tagadott, de annyi körülmény bizonyított ellene, hogy a különben sem túlságosan körülményes katonai bíróság elítélte — halálra. Akkor is tagadott, de arra a kérdésre, hogy fölébe-e, azt felelte, hogy: nem.

— Nem ér az már nekem semmit. Ha az nem könyörült rajtam, aki tehette volna s erre a csufos sorsra jutott, pedig egy szavával megmenthetett volna, csakugyan jobb lesz nekem a halál.

Az ítélet fölkerült a hadtestparancsnok elé megerősítésre s várta vissza. Akkor szegény *Kiragye Demeter* csakugyan meghal... Azonban a hadbíró egészséges, jó érzékű füllet megütötte az a becsület hang, amivel a delikvens az étellel leszámolt s elkezdett az után a valaki után kutatni, aki megmenthetné a szegény bakaszakácsot, ha akarná. *Kiragye* azonban nem vallott, hiába hozatta maga elé a bírót. Konok, becsület és végtelenül finom lelki gyerek lehet az a szakács. Egyszer aztán rákiabált a hadbíró.

— Mindent tudok. Azért nem ölhettél meg *Bree Tamást*, mert aznap este találkozta valakivel.

Kiragye elsápadt s hebegve kérdezte:

— Honnan tetszett megtudni...

Ennél aztán nem is kellett több vallomás. A bírónak könnyen sikerült kikutatni a valakit. Egy iparos ember kisasszonylánya az, aki szülői tudtán kívül, egy nagyneni társaságban találkozott *Kiragye Demeterrel* éppen abban az időben, amiben a gyilkosság történhetett. Szerelmesek voltak egymásba. A kisasszony részéről azonban — ugy látszik — nem valami túlságos nagy volt a szerelem, mert amikor már mindent rábizonyítottak, akkor is megesküdött arra, hogy nem is ismeri *Demeter*t. Szerencsére a nagynéninek több volt a tisztessége és megismerte a bakaszakácsot. *Kiragye* szabad lett, a kisasszony ellen pedig följelentést adtak be hamis esküvésért a polgári törvényszékhez. *Kiragye Demeter* előtt pedig le a kalappal, lovagias uraim!

— **Mozgó hárem.** Oh *Abdel Achad* emir, bokharai khán, ki uralkodik hatalomban és fényben a távol Napkeleten, irigységgel gondol rád nem egy gonosz európai ember! Először is khánkodol Bokharában, ebben a rokonszenves khánsgában, ahol nincsen alkotmány és ahol alálakjában annyi pénzhez jut, amennyi csak kell. Másodszor pedig len vagyon — háremed, gyönyörű kerted, ahol a Napkelet legragyogóbb szépségében karesu lányvirágok hajlonganak feléd Linné rendszerének minden fejéből. Harmadszor pedig len, — ah igen éppen ez a harmadik ok, amiért irigyelnek téged egy-né-melyek itt mifelénk is, teszen ura aktuálissá. Tudniillik telegramm érkezett *Péterrádról*, azt mondó, hogy a muszka cár egy különvonattal ajándékozott meg téged, oh bokharai khán, és pedig len hárembölgyeid számára! — Ez a különvonat egy haló-, két szalon- és egy konyhakocsiból áll, amelyben az emir, feleségei és kísérete számára rituális török kosztot lehet készíteni. Valóságos mozgó hárem! Az emir csak azon buslikodik, hogy nem ezen a különvonaton utazhatik Európába, mert országa vasutjának nincsen csatlakozása az orosz vasutakhoz.

— **A tudományos számítás.** Nagy szolgálatot tett a tudománynak egy angol katonatiszt, aki harminéket esztendővel ezelőtt lezuhant a *Mont-Blanc* egyik sziklacsúcsáról. A szerencsétlen kapitány csontvázát csak most találták meg, még pedig tizenkét kilométernyire attól a helytől, amelyre lezuhant.

— **Vége!** — sóhajtanak fel a francia hirlapok. Tizenkét milliméter harminéket év alatt, az hét tized kilométer percenként: — ennyi a gleccserek sokat kutató sebessége!

Es a szegény angol kapitánynak még a nevét sem említik!

Az a hidegvérű tudós, aki a szenzációs lelet hallatára rögtön a tudományos számításra gondolt, valószínűleg belekerül majd a lexikonba. Az áldozatról nem tudunk egyebet, mint hogy angol volt és kapitány.

Ez talán az első angol, aki határozottan a rövidebbet húzta!

— **A székesfehérvári robbanás.** Székesfehérvárról ma délután temették el a szegény *Geiger Kálmánt*, aki a mult szombaton történt nagy robbanás áldozata lett. Az elpusztult fűszerkereskedés eltűnt inasát eddig még nem találták meg, a többi sebesültek állapota javul. *Wolf Béla* tanár sérülése egészen jelentéktelen.

— **A cár és a finnek.** A finnek érdekében megindult világmozgalom eredményeképpen ma egy küldöttség ohajtott tisztelegni a cárnál, hogy átnyújtsa a hatalmas uralkodónak a finn törekvésekkel rokonszenvező nemzetközi feliratot. A küldöttségben a népjog magyar barátait *Szinnyei József* egyetemi tanár képviselte; Angolország nevében *Westlake* cambridgei tanár, Hollandia nevében *Flugt*, Olaszország nevében *Brusa*, Dánia nevében *Norman*, a franciák képviselőjében *Travieux* szenátor, a Dreyfus-pör revíziójának lelkes bajnoka, míg *Svédország* képviselőjében *Nordenskjöld*, a híres író csatlakozott a küldöttséghez. Egy kopenhágai távirat szerint a cár nem fogadta a küldöttséget. E visszautasítás okát a távirat nem mondja meg, de kétségtelenül azért történt, mert az idegen alattvalók e közbenjárását az orosz ügyekbe való jogosulatlan beavatkozásra magyarázta a cár.

— **Kitiltott könyv.** Néhány hét előtt egy szenációs könyv jelent meg a londoni piacon. A könyv *The martyrdom of an Empress* cím alatt megdicsőült királynénak és Rudolf trónörökös életéből mond el igen sok nagyérdéku epizódot és a benne felhalmozott intimítások arra engedtek vonatkoztatást, hogy a munkát a királyné egy volt udvarhölgye írta. E könyvet most a belügyminiszter kitiltotta az ország területéről, még pedig azért, mert több helyütt sértően nyilatkozik az uralkodóház tagjairól. A rendelet alapján a kereskedelmi miniszter megvonta a könyvtől a postai szállítási jogát. Ugyanily rendelteteket adott ki az osztrák kormány is a könyv ellen.

— **Ahol nincs, ott ne keres.** A főváros sok minden kötelességei mellett köteles arra is, hogy a budai oldalon kiépítse a Duna partját. A fővárosnak azonban, mint sok mindenre, erre sincsen pénze. Megkérte hát a minisztert, hogy ne sűrgesse a munkát. Várjon, amíg pénz lesz. A miniszter nem olyan jó ember azonban, amilyennek a naiv főváros elképzelte. Visszaírt, hogy ő nem akuszik. A partot építeni kell, akár van pénz rá, akár nincs s egyzersmind adott egy jó tanácsot is a városnak. Forduljon valami derék emberhez egy kis kölcsönért — s az építést még ebben az esztendőben kezdje meg. Kezdené is most már a főváros, de — nincs mivel. A jó tanács dacára sincs pénz a kasszában. A főszámvevő hiába buja az írásokat, nem tudott valami olyas alapot találni, amit bele lehetne ölni a partba. Ilyenformán valami más tanácsot kell a minisztertel kérni.

— **Eltűnt és megtalált ezer forint.** Tavaly történt, hogy a kikindai városi pénztárba befizettek 1000 forint visszabálozói járulékat, de a pénznek nyoma veszett. Később azonban a vizsgálatnál megtalálták a pénzt a lomok között. Torontálmezei alispánja akkor az egész pénztári tisztviselői kart felfüggesztette és a polgármester ellen fegyelmi vizsgálatot rendelt el. Az ítéletet most hozták meg. E szerint *Lakovics* főpénztáros 100 forint, *Kossity* Péter ellenőr 100 forint, *Bogdán* Zsivkó dr. polgármester 25 forint pénzbüntetéssel sújtatik, *Kapris* Lyubomir alpenzártas pedig állását veszíti.

— **Kassaság.** *Czajler* Béla szerezési vállalkozó jegyet váltott *Braun* Rezső kisasszonnyal, *Braun* Antal borsod mezőkereszteszi kereskedő leányával.

Dedinai és hódicsini Dr. *Deidinszky* Béla fővárosi ügyvéd e hó 8-án délelőtt 10 órakor tartja esküvőjét felsőszudi *Sembery* Annával, felsőszudi *Sembery* István és neje leányával, Felsőszudon, a családi háznál.

Tóth Endre posta- és távirólistás július 4-ikén délután vezeti oltárhoz a seregélyesi római katolikus templomban *Krausz* Etelka kisasszonyt.

Bruck Géza államépítési műszaki tisztviselő eljegyezte *Sándorfi* Lilla kisasszonyt, dr. *Sándorfi* Miksa megyei tb. főorvos leányát, Veszprémben.

— **Nagy vasúti katasztrófa.** Háromszoros vasúti összeütközés hírére táviratozzák *Creveböl*. A Crevével szomszédos *Winshorban* egy tehervonat a múlt éjjel tulment a melléksín ütközőbájakán és kisklott. Több kocsi összetört. Mielőtt a legközelebbi állomást értesíthették volna a balesetről, gyorstehervonat jött s olyan erővel összeütközött az előbbi vonat romjával, hogy a hid egy része beszakadt. A katasztrófa folytán támadt nagy zűrzavarban állg vették észre, hogy egy luxusvonat teljes erővel robot a romok felé. A luxusvonat egyenesen a teherkocsik romjába rohant. Sok ember megsebesült s ötven kocsi összezúzódott.

— **Arkeológiai szaktanfolyam.** A múzeumok és könyvtárak országos főfelügyelősége a vidéki régiséggyűjtemények vezetői számára arkeológiai szaktanfolyamot rendez. A két évre terjedő tanfolyam előadásai a következő csoportokra oszlanak. Óskori emlékek, 12 előadás, tartja: *Béla* Lajos soproni főreáliskolai tanár; antik és régibb középkori emlékek, 12 előadás, tartja: dr. *Hampel* József egyetemi tanár, a Nemzeti múzeum régiségtárának igazgató-őre; és hazai fegyvertan emlékei, 12 előadás, tartja: *Nagy* Géza múzeumi őrnagy, numizmatika 6 előadás, tartja: dr. *Gém* Ödön múzeumi szerződő, magyar

és külföldi numizmatika 6 előadás, tartja: dr. *Réthy* László múzeumi őrnagy. A Nemzeti múzeumban ma megkezdődött előadásokon résztvettek: *Bibós-Bigl* György tanár (Szabadka), *Bodrogyi* János tanár (Nagy-Egyed), *Csallány* Gábor, a csongrádmezei történelmi és régészeti társulat szentesi múzeumának őre, dr. *Cserny* Béla tanár, a gyulafehérvári múzeum őre, *Domján* István, a székesfehérvári múzeum őre, *Dömötör* László tanár (Arad), *Haugh* Béla, a tolnamegyei múzeum őre, *Kárpáthy* Kelemen, a vas megyei régészeti társulat titkára, *Kugler* Alajos, a soproni múzeum őre, *Milera* Béla, a tiszafüredi múzeum őre, *Milleker* Bódog, a verseci városi múzeum őre, *Oross* Endre apatini tanító, *Schradl* József pozsonyi tanár, dr. *Sötér* Ágost, a mosonmegyei régészeti társulat elnöke, dr. *Szende* Gyula pozsonyi tanár és *Weszelowsky* János kir. aljárásbíró, a komáromi régészeti egyesület titkára.

— **A szépség temploma.** Ott fog állni a párisi világkiállításon az emberiség csudájára a szépség temploma; a franciák mégis csak elmes emberek! A szépség templomának pompázatos csarnokában a látogatókra a leghíresebb női szépségek fognak — fájdalom megközelíthetetlen — piederstőlük jól lemosolyogni. Az Olymp hírhedt és híres istennői a halandók közé szállnak le és varázslatosan ragyogó barlangban ott látjuk majd *Vénus* Anadyomenet, a helyiségben *Dianát*, a vadászat istennőjét a legbóssabb nympfhák és sylphisek impozáns kíséretében. A szépség temploma lesz alighanem a főlátványossága a párisi világkiállításnak.

— **Az utolsó bohème.** Tegnapelőtt este meghalt *Pariban* Georges *Brandimbourg*, a kiről azt írják az ottani lapok, hogy ő volt az utolsó bohème. Nincsen *Pariban* valamire való festő, zenész, de legkiváltebb író, akinek te-tu pajtása nem lett volna *Brandimbourg*. Parolázott, beszélgetett és — ivott mindenki; az utána, különösen a külvárosokban ujjal mutogattak rá az utca-gyerekek. Valamikor nagyon szépen indult, sokat vártak a tehetségétől, de lassankint egészen az ivásnak adta magát és tegnapelőtt a kórházban végezte be életét.

Minden este ott ült valamelyik boulevard-kávéház előtt, bíralgatva, gunyolva az elsiető embereket. Ötleivel sokszor csinos keresethez segítette a — barátait. Őt magát csak a legszürkebb nyomor gyűrte le olykor-olykor az íróasztal mellé. Az volt a büszkesége, ha esténként eldicsekedhetett ösmerőseinek, gögösen hajigálva el a hírlapokat, hogy ezt is, azt is tőle lopták. Utólag persze behajtott mindenkitől néhány pohár abszintet az ötletéért. És vajjon miért kellett *Brandimbourg*-nak a kórházban meghalnia? Azért-e, mert mértéktelen volt az ivásban, vagy pedig azért, mert nagyon sok volt a jó barátja?

— **A hűtlenség drámája.** A Vörösmarty-utca 54-ik számú házban ma délután egy zenész több revolverlövessel megsebesítette hűtlen kedvesét, akivel éveken át közös háztartásban élt, aztán levette magát a ház második emeletének folyosójáról s most mind a ketten a Rókus-kórházban vannak. Az asszonyt, bár életveszélyes a sérülése, mégis kihallgatták, a férfi azonban folyton eszméletlen.

Brote Antal, csehországi születésű, harminchat éves zenész, aki a Kertész-utca 45-ik számú házban házmesterkedik, tizenkét éve ismerkedett meg *Csetlinger* Katalin huszonhat éves jakói születésű mosónővel, akivel aztán közös háztartásra lépett. *Brote* az utóbbi időben szemére vetette többször kedvesének hűtlenségét, ez azonban ügyet sem vetett res. Négy héttel ezelőtt a leány összeházaszkodott s szó nélkül ott hagyta *Brote*-t, aki sehogyan tudott sorsára belenyugodni. Megtudta, hogy Katalin a Vörösmarty-utca 54-ik számú házban lakik valami *Piczki* Károlynénál, kinél egy *Merkl* Antal nevű zenész tartózkodott. Többször elment a Vörösmarty-utca, hogy kérélje a leányt, aki azonban sehogy sem akart vissza menni hozzá, végre mégis megígérte, hogy otthagyja új otthonát s Brotehoz megy. Az elkecseregett ember várt, várt, hiába. *Csetlinger* Katalin tegnap este új szeretőjével meg a többi albrőlökkel, elment mulatni és csak reggel tért a társaság haza részegen. *Brote* ma reggel kilenc óra felé elment hozzá látogatába. s a mikor a szobába lépett meglepetve látta *Csetlinger* Katalint az 6. helytársával. Nagy lármát csaptot, mire a szobaasszony kiutasította. *Brote* el is távozott, de délután három óra felé újra ott termelt. Beszélgetett hűtlen szeretőjével, végre pedig sétálni hívta. A leány kiment a konyhába cipőjét meg tisztítani, *Brote* ekkor csendesen utána ment, és háromszor rálőtt; az egyik golyó a leány fejébe, a másik a hátába fúródott. Vértől borítva esett össze, s amint a szomszédok a lövések zajára elősiettek, a következő pillanatban tompa zuhanás hallatszott. Az elkecseregett ember levetette magát a második emeletről s összetört tagokkal került el az udvar kövezetén. A mentők mind a két sebesültet a Rókus-kórházba szállították. A férfinél több tüstényt találtak s nem lehetetlen, hogy nagyobb verést is csinál, ha a többi szobalakók szerencsére el nem mennek hazulról. A sebesültek aligha épülnek föl.

— **Letartóztatott aljárásbíró.** *Lőcséről* táviratozza tudósítók: *Tomory* János aljárásbíró ma a rendőrség letartóztatta és a löcsői központi fogházba zárta el. Az aljárásbíró több rendbeli sikkasztással vádolják.

— **Acciaritó.** Az az Acciaritó nevű anarkista, akinek a póre most folyik Rómában, majdnem király gyilkos lett. Nem rajta mult az, hogy csak kísérlet maradt a merénylete Umberto ellen. S most mégis megfenekelt a póre és pedig a rendőrség és a törvényszék brutalitása miatt. Megírtuk már annak idején mi is, hogy Acciaritó két esztendőig tünde a fogságot a nélkül, hogy megnevezte volna bűntársait. Azt hajtotta, hogy egyedül volt, teljesen egyedül és senkit se árult el azok közül, akik segítettek neki. Akkor aztán csunya furlanghoz folyamodott a vizsgálat. Megbizta Acciaritó rabzsomarszóját, hogy vegye rá rabtársát a vallomásra. Azonkivül egy asszony-írással írott hamisított levelet is küldtek be hozzá a szeretője nevében. Ebben meg az állott, hogy a leány a gyermekét, az 6 gyermeket félti. Attól fél, hogy ha nem vall, megölik a gyermeket. Erre a merénylő vallott, mint a parancsolat. Elmondta, hogy kik voltak a bűntársai, hogy hagyta cserben és hogy hol laknak ezek az emberek. Ilyenformán most már eljutottak a végtárgyalásig. S ezen aztán külső ez az erkölcs-telen stíliis. Acciaritó isszonyu dübbe jött s ennek az elvetemült gonosztevőnek a dühe annyira indokolt volt, hogy egyszerre rokonszenvezni kezdett vele a tömeg. A védőügyvédek pedig föllálltak s kijelentették, hogy védenek ezeket után nem tekintik vádlottaknak. Így nem szokás törvényt látni. Acciaritó védője kijelentette, hogy tekintve a vallomás előzményeit, továbbá hogy Acciaritó tisztában szenvedett s hogy családjában több örült volt, a merénylő orvosi megfigyelés alá kell helyezni. A törvényszék nem adott helyet semmi ilyes kívánságnak s — erre az összes védők lemondtak a tisztúkról. A szombati tárgyaláson a bíróság tudomásul vette a lemondást s új védőket rendelt ki. Ezeket a vádlottakat nem fogadták el. S míg e felett folyt a felelés a tárgyalóteremben, megérkezett az ügyvédek válasza is. Ők se fogadták el a megbízást, kijelentették azonban, hogy ha kényszerítik őket a védelemre, engednek az erőszaknak. Ebben az esetben azonban azt kívánják, hogy négy hónapra halaszsszák el a tárgyalást. Ezalatt tanulmányozzák a pórt. S valószínűleg ez is lesz a dolog vége.

— **Megjutalmazott rendőr.** Bécsben néhány nap előtt egy rendőr a maga életének veszélyeztetésével megfékezett két megbokrosodott lovat s ezzel nagy bajnak vette elejét, de mentés közben eltörte a lábát. Az önfeláldozó rendőrt súlyos sebesülten viték a kórházba. Ma megjelent a király egyik szárnysegéde a rendőrségi palotában és a bátor életmentő nevét, lakását tudakolta s 6 felsége megbízásából egyuttal száz forintot adott át a beteg rendőr részére.

— **A nógrád-megyei díjnokokért.** A nógrád-megyei alispáni hivatalhoz *Zubovics* Fedor bizottsági tagnak a *Budapesti Naplóban* közzétett felhívására a nógrádrármegyei díjnokok javára a mai napig következő adományok folytak be:

Zubovits Fedor 50 ft, *Muslay* Gyula 5 ft, *Madách* Pál 5 ft, *Prónay* Pál 5 ft, báró *Jeszzenszky* Sándor 5 ft, báró *Butler* Ervin 5 ft, *Egressy* Aladár 5 ft, *Huszár* Béla 2 ft, összesen 82 ft.

— **A check-hamisító.** A bécsi rendőrség a napokban táviratot kapott Freiburgból, hogy ott letartóztatták *Kohnert* budapesti születésű körözött csalót, aki Brailában, Londonban és Antverpenben hamis checkekkel több bankot megkárosított. A veszedelmes szélhámost Bécsbe toloncolták és megindították a nyomozást. Ma kiderült, hogy nem *Kohnert* követte el a checkhamisításokat, de más csalásokért ő is régen kutatja a bécsi rendőrség.

— **Köszvényesek szanatóriuma.** *Fango* (vulkanikus iszap) gyógy mód hasznosítására és alkalmazására részvénytársaság alakult ma Budapesten. A külföldön már nagy sikert elért gyógy mód szanatóriumát az Aréna-utvon építik meg. Szegényeket a szanatórium ingyen gyógykezel. A részvénytársaság alapítói igazgatókká kinevezték: *Daniel* Gábor képviselőt (elnök), *Szentgyörgyi* József Ferenc közközhízi főorvos, dr. *Donath* Gyulát, gróf *Förgeich* Antal orsz. képviselőt, báró *Born* Frigyes, dr. *Antal* Jenőt, *Vesztér* Imre orsz. képviselőt és dr. *Trenkl* Gyulát. A felügyelő-bizottság tagjaivá választottak: *Gajari* Géza orsz. képviselőt (elnök), *Róser* János, *Atzél* Endre, *Kovács* Ernő, dr. *Bagoly* Ignác és dr. *Klein* Soma. A társaság jogtanácsosa dr. *Lindner* László ügyvéd. A szanatórium vezetésével dr. *Trenkl* Sandort bízták meg, aki mellé orvosi szaktekintélyekből szervezett igazgató-tanácsot rendelnek.

— **Ó-Budavára** variétéjének új műsora pompásan sikerült. Kimagasló alakja *Signor Csezzzi*, a villámgyors átváltozással 10 személy szerepét játszó olasz művész, aki egy csapásra meghódította a közönséget. Elragadó igazi párisi szubrettenek bizonyult *Bresina* kisasszony. Ma lépnek fel először *Cordeley* és *Hersleb* a híres angol birokverseny utazók. Ezenkivül *Rosé* és *Johan*, a *Ducane* Trio stb.

— **A beszélő újság.** A *Telefon* *Triondó*, hogy hallgatói a holt szezonban se maradjanak zenei szórakozás nélkül, naponta délután fél 5 óráról 7-ig a *homódezenekar* hangversenyét, este 8 óráról 11 óráig pedig felváltva két cigánybanda és egy katonai zenekar játékát közvetíti. — *A Dreyfus-ügy*, továbbá a *bécsi szenat*, és a *claus* *szenat*

újabb fordulatára való tekintettel a Telefon Hírműködő szerkesztőségében naponta este 11 óráig tartanak inspekción s az érkező érdekes táviratokat azonnal felolvastatják. Az ilyen felolvasásokra mindig *riadó* jel hívja fel a figyelmet.

Tanárok gyűlése.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, július 3.

Az Országos Középiskolai Tanáregyesület ma délelőtt folytatta közgyűlését Bethly Zsolt elnöklésével. A közoktatásügyi miniszter képviselőjében Hóman Ottó miniszteri tanácsos jelent meg.

A napirend első pontja Décsi Imre debreceni igazgatónak emlékirata volt Klamarik János, az elhunyt közoktatásügyi minisztériumi államtitkár, az egyesület tisztelt tagja fölött. A nagy figyelemmel hallgatott, szép emlékirat kimerítően ismertette azt a nagy munkát, amelyet Klamarik közoktatásügyünk érdekében olyan sikeresen kifejtett.

Az elnökség köszönetet mondott a szép emlékiratért, aztán Rajner Ferenc főelővasta Alexander Bernát előadását a középiskola revideált tantervéről és a hozzá alkalmazandó utasításokról. Bevezető sorokban az értekező kifejti, hogy a középiskola tantervének revíziója nálunk nem járt semmiféle tanügyi forradalommal. A maga természetesen utján fejlődött s rázkódás nélkül ment végbe, de azért mégis korszakalkotó. Részletesen ismerteti az egyes tantárgyak rendjében beállott változásokat s a hozzájuk fűzött utasításokat, majd pedig a tankönyvek hiányairól szól. Az új tanterv a magyar tanárság tudásának magaslatán áll, s a tanárok igyekezni is fognak érvényt szerezni a tanterv intencióinak.

Az előadás nyomán rövid vita támadt, amely főleg a tankönyvek minősége körül forgott. A vita berekesztésével a közgyűlés elhatározta, hogy a közoktatásügyi miniszternek a liberális szellemben tartott új tantervvetet közönetét nyilvánítsa s a maga részéről kijelenti, hogy a tanárság teljes buzgósággal fog hozzájárulni a tanterv keresztülviteléhez.

Az utolsó előadást Szuppán Vilmos tartotta a felsőbb leányiskolák reformjáról. Azt indítványozta, hogy a felsőbb leányiskola keretében történendő gimnázialis tanításról a közgyűlés ne határozzon, hanem várja be az intézmény gyakorlati kipróbálásának eredményét. A tervezet és tanterv szerinte a gimnázialis tanítástól függetlenül veendő revízió alá. A revízióknak nem kell gyökeres átalakításokat tennie, csak a hiányok, hézagok pótlására kell szorítkoznia. Szükségesnek tartja végül, hogy a felsőbb leányiskola tervezetét, felállításának és fenntartásának feltételeit törvény szabályozza.

A közgyűlés ezután áttért a választmány tagjainak megválasztására. A választás eredményeképp választmányi tagok lettek:

Dr. Alexander Bernát (Budapest, Ávéd Jákó (Gyulafehérvár), dr. Badics Ferenc (Budapest), Baksa István (Rimaszombat), Balogh Péter (Budapest), dr. Beke Manó (Budapest), Bódiss Jusztfn (Győr-Szent-Márton), Buza János (Sárospatak), Cherven Flóris (Budapest), Czizler Ignác (Kassa), dr. Demeczky Mihály (Budapest), dr. Demkó Kálmán (Budapest), Décsi Imre (Debrecen), dr. Erdődi Kálmán (Budapest), Fest Aladár (Fiume), Frankl István (Szabadka), Gresits Mica (Losonc), Hódoly László (Ungvár), Inczédy Dénes (Pécs), Jónás János (Pozsony), dr. Kardos Albert (Debrecen), dr. Károly Gy. Hugó (Budapest), Kárpáti Károly (Szeged), dr. Laky Mátyás (Temesvár), Marikowsky Menyhért (M.-Sziget), Molnár Sándor (Budapest), Orlovsky István (Bergrész), Pirchala Imre (Pozsony), Rácz László (Bpest), Róth Márton (Igló), dr. Schönitzky Bertalan (Temesvár), dr. Staub Mór (Budapest), Stóhr Sz. Antal (Kassa), Székely István (Nagy-Szeben), Szuppán Vilmos (Budapest), Téglás Gábor (Déva), dr. Wagner Alajos (Budapest), Zimann János (Igló) és Zorkóczy Sámuel (Pozsony).

A közgyűlés tagjai déli egy órákor ebédre gyűltek össze az István főherceg szállóján. Délután pedig az Athenaeum új telepét tekintették meg.

Tizenhét év evangélikus vallásúan tartott értekezletet ma az evangélikus hitközség Deák-téri épületének egyik termében. A gyűlést Horváth Sándor lelkész nyitotta meg imával és rövid beszéddel, mire jegyzővé megválasztotta az értekezlet Hetényi Lajost. A tanárok kegyelettel emlékeztek meg Radó Kálmánról, aki az egyháznak erős pártfogója volt. Ezután értekezéseket olvastak fel a vallásánítás köréből.

Az első előadó Bereczky Sándor budapesti tanár volt, aki a vallásán főlveiről, a bibliai oktatás előtérbe állításáról és a vallásán tanításának megkönnyítéséről beszélt. Szerinte a gimnáziumi vallásán tanításnál az egyháztörténetre, a bibliai és a reformáció történetére kellene a súlyt fektetni.

Frenyó Lajos esperesi kollégiumi főgimnáziumi vallásán tanár az ifjúsági istentiszteletekről és az ifjúság lelki gondozásáról értekezett. Szükségesnek találja, hogy a gyermekistentiszteleteket általánosan be kell hozni az elemi iskolákban, különösen ott, ahol a népiskola a község vagy az állam kezébe ment át. A középiskolai ifjúsági istentiszteletéről azt tartja, hogy mivel a gyülekezeti istentisztelet helyettesítik, olyan elemekből kell állaniuk, mint amikből a gyülekezet istentiszteletei állanak.

Hetényi Lajos soproni főgimnáziumi vallásán tanár a bibliai olvasókönyv szükségességéről olvasott föl. A biblia az élet könyve, az egész emberiségnek az üdvösségre vezető eszköze, de nem tankönyv. A pedagógia feladata az, hogy nevelési eszközül csak azt használjuk fel, ami a nevelendő egyén egyéniségének teljesen megfelel. Tehát az iskolában a szentírásból csak azt kell tárgyalni, a gyermeknek csak azt szabad olvasni, amit igazán meg tud érteni, mert különben a dolog veszedelmével járhat. Ezért szükséges a bibliai olvasókönyv.

Az értekezlet az előadások után hosszabb eszmecsere folytatótt és a következő véleményekben állapodott meg:

A tanterv vonatkozásában általánosságban hozzájárul az ismert tantervjavaslathoz, annak kiemelésével, hogy a vallásán oktatás és nevelés központja a szentírás legyen olyanformán, hogy a tárgyalat tananyagát a szentírás megfelelő helyein minden fokon kapcsolatba hozandók. A felsőbb osztályok tantervére vonatkozólag az értekezlet felkéri Hetényi Lajos soproni főgimnáziumi vallásán tanárt, hogy készítse a módosított és részletesen kiterjedő javaslatot s azt az egyházi lapokban közzé. Kimondotta az értekezlet, hogy a pedagógiai elvek szerint szerkesztett bibliai olvasókönyvnek behozatalát iskolákban szükségesnek tartja s ilyen bibliai olvasókönyv szerkesztését James Vilmos theológiai tanár, Hetényi Lajos és Adorján Ferenc gimnáziumi vallásán tanároknak bízta. A szerkesztőbizottság részletes tervezetet fog elkészíteni s azt kerültek útján az egyetemes gyűléshez benyújtja. A bibliai olvasókönyv kiadására a Luther-társaságot kéri fel.

Ezzel a határozattal a konferencia véget ért.

A bérház gyászol...

(Öngyilkos filantróp.)

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, július 3.

Meghalt egy háziúr és sirnak a lakói. Ritka gyász. A bérház nem szokott könnyeket ontani. A háziúr a bérösszegeket hajtja be. És most mégis gyászol egy bérház: a Podmaniczky-utca 73. számú. A tulajdonosa: Strasser E. Adolf ma reggel halálán lőtte magát és meghalt. Gazdag ember volt és a szegényeket segítette le ez a haláleset. Az az ólomgolyó, amely kioltotta ennek a nemesen érző férfinak az életét, sok-sok szegény embert fosztott meg a támogatójától. Filantróp volt az elhunyt, azoknak a ritka sorából, akik csöndben végzik azt a nemes kötelességet, amelynek a parancsa csupán a szívükben van. Előkelő, köztisztelőben álló családott borított gyászba a sors kegyetlen végzése. Vélük egy nagy család kesereg, azok, akik alvára áldták az elhunyt filantróp nevét. Megelégedetnek akart látni mindenkit és ő maga gyógyíthatatlan betegségének lett az áldozata. Ezért gyászol a bérház is...

Strasser Béla fővárosi szállító, ma reggel borzasztóan szomorú levelet kapott az édesapjától. Azt írta a levélben Strasser E. Adolf, hogy ma reggel megváltik az élettől, agyonlővi magát. A megrémült férfi alig futotta át a levelet, amelyet édes apja házmeztére hozott neki, rohant a Podmaniczky-utca 73-ik számú házba. Későn érkezett, édes apját halva találta.

Strasser E. Adolf, aki a fővárosban milliommos hírében állt, valamivel reggeli nyolc óra után jobb halántékán lőtte magát és pár pernyi vívódás után meghalt. Az életunt hatvanhat éves volt, Polák Károly és társa szállító-cégnél volt a beltagja, néhány év óta azonban vissza kellett vonulnia az üzletből. Nyelvrákot kapott és ekkor helyét Béla fiának adta át. Még két fia van: Alajos, orvosdoktor és magántanár a bécsi egyetemen, Ulrik, aki neves műépítész Budapesten. Az életunt felesége jelenleg Mátyásföldön nyaral.

Strasser, amikor állapota javulófélben volt, ismét munkához látott. Hiába ellenkezett a hozzátartozói, bejárt az üzletbe, reggel hét órákor már el szokott menni hazulról. Április 24-ikén a feleségével kiköltöztek Mátyásföldre, ahol saját nyaralója van. Már ekkor komor, lehaglott volt és a hozzátartozói megkérdézték, hogy mi bántja, mindig azt felelte, hogy fáradt. A jövésben azonban most sem fáradt el; a Podmaniczky-utca 73-ik számú házának lakói nem győzik eléggé áldani. Sohasem bánta, ha lakói adósak maradtak a házbérről.

— Majd ha lesz neki, majd megfizeti — szokta ilyenkor mondogatni.

Strasser ma reggel bejött a városba és lakásába szállott. Megérkezése után felhívatta a házmeztér és egy levelet adott át neki, hogy vigye el Béla fiának az üzletbe.

— Nagyságos ur, itthon marad még? — kérdezte a házmeztér.

— Igen, fiam — felelte az öreg ur — nekem még nagyon sok irni valóm van.

A házmeztér elment nem is sejtve, hogy a levélben gazdája halálhírért viszi.

Strasser Béla, ahogy átfutotta a levelet, rögtön kocsiába ült és haza hajtattott, de már csak holtan láthatta az édesapját.

A rendőrség részéről Pászán Lajos rendőrtisztviselő és dr. Apaticzky Sándor rendőrorvos vették föl a szomorú esetről az orvosi jegyzőkönyvet és intézkedtek, hogy a holttestet az orvostani intézetbe szállítsák.

A gyászos hír gyorsan bejárta a fővárost. Mindenütt mély részvét kelt a nyomán.

FŐVÁROS.

(*) A házak eltolása. Széll Kálmán miniszterelnök ma délbén a képviselőház miniszteri szobájában Krumholz Ágost műépítész fogadta, aki ez alkalommal részletesen kifejtette a miniszterelnök előtt a házak eltolásának módját.

(*) Harmadfélszáz új utca. Nem egészen harmadfélszáz, de csak hattal kevesebb azoknak az új utcáknak és tereknek száma, amelyeknek a főváros szabályozási tervében Budapest további fejlődését várják. Az új utcáknak legnagyobb része csak a papíron van meg, de a főváros tanácsa már most akar nevet adni nekik és a mérnöki hivatal bízta meg az elkereszteléssel. A mérnöki hivatal, amelyben eléggé érthetően sem nyelvtudósok, sem historikusok nem dolgoznak, sok izléssel és szinte feltűnő tudással végezte feladatát és a rengeteg sok utcából bőségesen juttatott a magyar regvilágnak, az irodalom neves munkásainak, a nagy költői művek alakjainak, a történelmi hősöknek és régi előkelő nemzetségeknek. Bőkezűségben megtszélteni óhajja Radetzky emléktét is, de nem fedlekedik meg Reviczkyről, Visi Imréről, Komócsyról, Guadányiról, Faludiról, Egressyrol sem és megörökíteni kívánja az utcablákon Petur, Keve, Emőd, Törtel, Kadosa, Emese, Zalán, Álmos neveit, miközben előszerelettel szerepelteti a keresztneveket és két kézzel válogat az állatvilágból és a mesterségek köréből.

(*) A budai vígadó belső berendezésére (kávéház, táncsterem, éttermek stb.) a napokban tartotta meg az árlejtést a főváros középítési bizottsága. A 20.000 koronára előirányzott munkát Lefkovits testvérek budapesti asztalos-cég kapta meg.

(*) Adókövetés. A fővárosi adókövető-bizottságok kedden e hó 4-ikén a következő helyrajzi-számu III. osztályu keresetadó javaslatokat fogják tárgyalni: A III. kerületben 44—92. számig; a IV. kerületben 536—541. számig; a V. kerületben az első bizottság a tegnapi visszamaradt tételeket 732—734/35. számig, a második bizottság 1168—732—1199. számig; a VI. kerületben az első bizottság 3834—3839 számig; a második bizottság 3378—3384. számig; a VII. kerületben az első bizottság 5085—5103. számig; a második bizottság 4395/6—4425. számig; a VIII. kerületben az első bizottság 5855—5885 számig; a második bizottság 7255—7276. számig; a IX. kerületben 9316—9324. számig.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** Az Opera új tagja. Gróf Keglevich István intendáns az Operához visszaszerződtette Szilágyiné Bárdossy Ilonát.

** A Városligeti Színkörben holnap kedden Amengruber drámáját, A negyedik parancsolat-ot adják. A héten színe kerül még A bőregér, melyben Káldy Mariska kisasszony és Sziklay Kornél vendégszerepelnek. Szombaton az Elektra-t adják.

** Ibsen. A nagy norvég költő öreg korát megcáfoló fiatal életerővel dolgozik. Jelenleg új darabot ír. Azonkívül rendezi a memoirjait, amelyeknél — amint azt a napokban egy barátja előtt megjegyezte — sehogysam tudott menekülni a subjektív hangtól. Ugyancsak most rendezi összes műveinek kiadását is. Ebben a kiadásban néhány kiadatlan költeményét is közli.

** Sarah Bernhardt Shakespeare születése helyén. Megirtuk Sarah Bernhardtrol, hogy Stratford-on-Avonban, Shakespeare születése helyén, is eljátsza Hamlet szerepét, amelyben Londonban vendégszerepelt. Nos, a nagy esemény megtörtént s mint a londoni újságok írják, a francia tragika mindjárt a Hamlet előadás után egész társulatával különvonaton Doverig ment, ahol hajóra szállt és visszatért Párisba.

** Vidéki színház. Csoka színtársulata Miskolcra Kis-Várdára megy, ahol az újonnan épült színházban július 16-án kezd meg az előadásait. A társulatnál legközelebb Ledófszky Mariska vendégszerepel.

** Külföldi színházak. A berlini udvari opera novemberben adja elő Wagner Siegfried Bürenhauer-jét. Ugyancsak elfogadta előadásra D'Albert Jenő Kain című operáját.

MŰVÉSZET.

□ A királyi palota berendezése. Lovag Ybl Lajos, a budai királyi palota várkapitánya és Haussmann Alajos műépítész ma Párisba érkeztek, hogy az új királyi palota berendezése tárgyában tanulmányokat tegyenek. Ybl és Haussmann teljesen modern stílusban akarják a királyi várpalota egy részét berendeztetni. E részt Rippl-Rónai József fogja tervezni.

□ A francia művészek jövedelme. Jean Paul Laurens tegnap a Société des artistes français gyűlésén érdekes adatokat közölt arról, hogy évenként mennyit jövedelmez a társulat kiállításai, a francia mű-

vésznek. A jövedelem óriási: nem kevesebb, mint egy millió nyolcszáz ezer frank évenként. Ebből 600.000 frankot fizet az állam, a főváros, a múzeumok és különféle társulatok, 250.000 frankot a magánemberek, egy milliót a szalon révén eszközölt megrendelések. Így már lehet a művészetet lendíteni.

□ **Művészeti levélbélyegek.** A német császár kezdeményezésére a jövő évben új német birodalmi levélbélyegeket fognak készíteni a német tengerentúli postaforgalom számára. Ezek a bélyegek minden tekintetben művészesek lesznek úgy rajzban, mint sokszorosításban. Érdekes újítás e téren az, hogy minden bélyeg egy-egy miniatűr történelmi kompozíció lesz. Magától értetődik, hogy csak a német birodalom és főképpen a Hohenzollern-ház történetéből örökítenek meg a bélyegeken egyes jeleneteket. Így például a két márkás, hosszukás alakú bélyeg az északi és déli németek szövetségét fogja ábrázolni. Nálunk, sajnos, nemcsak arra nem törek-szenek, hogy történelmünk egyes jeleneteit ábrázol-ják levélbélyegeinken, de sőt a lehető legnagyobb mértékben primitív rajzokat reprodukálnak primitív módon. A német példát nálunk is utánozhatnánk.

Nyilttér.

(Az e rovat alatt közlöttnek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

Áthelyezés.

A f. év január 1-én életbe lépett új szeszfor-galmi és cukorforgaszatási adó következtében kény-telenek voltunk a 34. év óta elfoglalt városi irodán-kaát beszűkíteni és ezt kőházai rum- és likőrgyárunk-kal közvetlen összeköttetésbe hozni; minek folytán központi irodánkat 1899. július 1-én

X., Fűzér-utca 30. sz. alá
helyeztük át.

Dietrich és Fia

cs. és kir. udvari szállítók,
1865. Alapították 1865.

Guber János Leghatásosabb
**VASAS-AP-
ZÉNES VIZ**
Kapható az összes ásványvízes üzletekben, gyógyszer-
tárakban és drogeriákban.
Mattoni és Wille, Budapest.

A Fencsi, Pesti biztosító-intézet
igazgatósága mély fájdalommal jelenti nagy-
érdemű elnökének
nagyemlétszerű szentmártoni

Radó Kálmán
urnak,

valóságos belső titkos tanácsos, cs. és kir.
kamarás, országgyűlési képviselő, stb. stb.

Karlsbadban, f. hó 1-én történt gyászos
elhunyat.

A megboldogult emlékéért, ki intézetünk
érdekeit mindenkor szívvel-leléssel istá-
polta, kegyelettel híven fogjuk megőrizni.

Budapest, 1899. július hó 3-án.

EGYESÜLETEK.

(A Stolze-Fenyvessy Országos Női Gyorslőrő-Egyesület) és a Stolze Magyar Gyorslőrő Körje július 6-án, csütörtökön, a Budai Polgári Lövőde ter-
meiben (II. kerület Nagy Rókus-utca végén, Marczibányi-
tér) a Stolze gyorslőrő-alapja javára jótékony-célú
zártkörű táncmulatságot rendez.

(A Teleia Egyesület) tegnap tartotta évzáró
közgyűlését dr. Nagy Sándor országgyűlési kép-
viselő elnöke alatt. Az egyesület Lipót-körút 34. szám
alatti ingyenes rendelőintézetét tart fenn, melynek
vezetője dr. Feleki Hugó magántanár, dr. Temesvári
Rezső és dr. Sella József o. tanársegéd főorvosok,
valamint dr. Svitzer Gyula alorvos vannak megbíva-

A lefolyt esztendőben mintegy 15.000 rendeletet tar-
tottak. Az egyesület a fővárostól csak 300 forint
szubvenciót kapott. A választmány kimondta, hogy
nagyobb szabású akcióit indít meg a célból, hogy
a gyárak, pénzintézetek s a nagyközönség anyagi
támogatását megnyerje.

VIDÉK.

— (Egyházfelügyelői beiktatás.) Zeilinszky
Mihály államtitkár, écsésének, Endrének, mint az
arad-békési ágostai evangélikus esperesség felügye-
lőjének beiktatására ma Aradra érkezett. Az espe-
resség gyámintézete az esti órákban ülést tartott,
mely alkalommal dr. Fábry Sándor, Békés megye
alispánja szép beszédet mondott az intézet híva-
tásáról.

SPORT.

•. **Karlsbadi lóversenyek.** Holnap lesz máso-
dik napja a kalsbadi futtatásnak, nagyon kevés ló
részvételével ugyan, de tekintve, hogy ezuttal dől el
a 11.000 koronás Eger-díj, melyben Angely és Cid
mérkőznek, még sem mondható a versenynap érde-
telennek. Az Eger-díjat ugyan Cid érdemelné meg,
az Andrássy grófok derék szürkije, de csaknem le-
hetetlen, hogy tiz font előnyt tudjon adni Angelynek,
mely a hamburgi Derbyben negyedik lett. A típek
holnapra a következők:

- I. Golden Lock—Metella.
- II. Angely—Cid.
- III. Da Capo—Duna.
- IV. Wagner—Tränkel-istálló.
- V. Sarolta—Slava.

TÁVIRATOK.

Krakko, július 5. Meier József dr. egyetemi
tanár, titkos tanácsos, a lengyel tudományos aka-
adémia volt elnöke ma vérmérgezés következtében
92 éves korában meghalt.

Konstantinápoly, július 3. A Venus osztrák
Lloyd-gőzös tegnap este Triesztből jövet San-Sefano
előtt zátonyra jutott. A gőzös, amelyet ma dében
kiszabadítottak, nem sérült meg.

A dolgozó francia képviselőház.

Páris, július 3. A képviselőház mai ülésén Ferry
indítványt terjeszt elő, amely felszólítja a kormányt,
hogy hagyja meg a képviselőház napirendjén a
munkaviszonyok szabályozására vonatkozó indít-
ványokat, melyekre nézve a kormány azt határozta,
hogy az ügyet rendeleti úton intézi el. Ferry indít-
ványa nagy zajt keltett, úgy hogy Deschanel elnök
kénytelen volt az ülést felfüggeszteni. Az ülés újabb
megnyitása után Deschanel elnök az incidentelinté-
zettnek jelenti ki, miután Müllerand kereskedelmi
miniszter készen nyilatkozott, hogy holnap válaszol
Beauregardnak az incidens tárgyában hozzá intézett
kérdésére. A képviselőház ezután a négy egyenes
adóról szóló javaslatokat tárgyalta, melyeket 459
szavazattal 54 ellenében elfogadtak. Brun indít-
ványa, hogy a jövedelmi adó előzetes tárgyalására
kiküldött bizottság utasítására, hogy jelentését a
jövő ülészek folyamán terjessze elő. Az indítványt
290 szavazattal 207 ellenében elfogadták.

A montjuichi pör reviziója.

Barcelona, július 3. A montjuichi pör re-
viziója érdekében tartott gyűlés után tüntetést
rendeztek egy jezsuita kolostor ellen. A közbelépő
csendőrséget kővelk dobálták meg, mire a
csendőrök löttek és néhány embert megsebesítettek.
Néhány tüntető csoport tegnap este erőszakkal
be akarta zárni az üzleteket, de a rendőrség
szétoszlatta őket.

Madrid, július 3. Néhány katalonai köz-
ségben tegnap gyűlést tartottak a montjuichi pör
reviziója érdekében. A Tarragonában tartott gyű-
lésről táviratot küldtek Silvela miniszterelnöknek,
amelyben a pör revizióját követelik minden kö-
vetkezményével egyetemben.

A román felirat.

Bukarest, július 3. A királyi tegnap a szenátus
elnökségét és egy külön bizottságát fogadta, amely
átadta neki a választófeliratot a trónbeszédre. A király
megköszönte a szenátus lojalitását és azt mondta,
hogy számít a szenátoroknak az ország javára
való odaadó működésére. A kamara a választófeliratot
csaknem egyhangulag fogadta el. A felirat a kamará-
nak a trónhoz és a hazához való hű ragaszkodását
haugoztatja és örömet fejezi ki az összes állammal
való barátságos viszonyon és a békés állapoton, a
mely lehetővé teszi, hogy a kamara sikeresen mű-
ködjék a haza javáért. A vita folyamán Lahovary
miniszterelnök a parasztlázadások értelmi szerzőiről,
Jonesco miniszter a belpolitikáról, Dissescu miniszter

pedig szintén a parasztlázadásokról beszélt és be-
széde kaposán föllovaszt a katonai és bírói hatóság-
gok jelentéseit erről a tárgyról.

Bukarest, július 3. Miután a képviselőház teg-
nap elhatározta, hogy belemege a felirati javaslat
tárgyalásába, ma a részletes tárgyalás következett.
Cantacuzene miniszterelnök felszólalásában azt mondta,
hogy a Sturza-kormány sok elkövetett hibája miatt
bukott meg. Azután hangsúlyozta a miniszterum
homogenitását és szilárd eltökélését, hogy a rendet
fenntartsa és a szocialista és egyéb agitátorok ellen
szigorúan fellépjen. Ezután meg Istrathi közmunkaügyi
miniszter beszélt, mire a feliratot 84 szavazattal 7
ellenében végleg elfogadták.

Az olaszországi események.

Róma, július 3. A lapok jelentései szerint, De
Felice, Frampolini, Morgari és Nofri radikális képvi-
selőket, akik a június 30-iki képviselőházi ülésen a
szavazóurnát földhöz vágták, a bíróság elé utasi-
tották.

A pestis.

Kairó, július 3. Csütörtök óta hét új pestis-
megbetegedés és két haláleset fordult elő. Két be-
teget meggyógyítottak.

A transvaali bonyodalom.

London, július 3. A Timesnek azt jelenti
Johannesburgból tegnapi kelettel, hogy ott a ke-
reskedés teljesen pang, aminek következtében a
lakosság aggasztóan szegényedik. A legfőbb egyre
erősebben kívánja, hogy a feszült helyzetnek mielőbb
vége legyen.

A Standardnak azt jelenti Johannesburgból
tegnapi kelettel, hogy ott egyre erősbödik az a
meggyőződés, hogy Transvaal és Anglia között lehe-
tetlen lesz a megegyezés.

Közép-Afrikából.

Páris, július 5. A Havas-ügynökségnek jelentik
Dsibutiból: Leontuev nyilvánvalóan az egyenlítői tarto-
mány kormányzójává proklamáltatott, egyúttal az
egyenlítői tartományok kereskedelmi társaságát elis-
merték és területét Dedias tartománnyal nagyobbít-
tották. Leontuevet ez az eredmény igen kielégítette
és haladéktalanul elutazik.

Közzgazdasági táviratok.

Bécs, július 3. E hó elsőjén tartotta alakuló
közgyűlését a Wagner B. Ph.-féle vasöntő és hidépítő-
részvénytársaság. A közgyűlésen az összes részvé-
nyesek képviselve voltak. A részvénytőke két millió
forint. Elnök Theumer Ede, alelnök Radinger udvari
tanácsos lett.

London, július 3. (Gabonapiac.) Az irányzat
általában lanya, buza és zab 3 p.-vel esőkent.
Városi liszt 23 sh. 6 p. — 28 sh., repcelaj 22 sh.
1½ p. (eladók.) Tengeri 18 sh. 3 p. (eladók.) Beho-
zatal buza 90.000, árpa 13.000, zab 80.000 mm. Az
idő részben borus.

Berlin, július 3. (Gabonapiac.) Az eső és az
Észak-Amerikából jelentett tetemes javulás igen ke-
devezően hatott. Buza júliusra 1 márkával, szeptem-
berre 1½ márkával, rozs általában 1¼ márkával drá-
gább. A kereslet tulnyomó volt. Zab kissé szilárdabb.
Az idő esős.

Berlin, július 3. (A Budapesti Napló tudósító-
jának távirata.) Esti forgalom. Négyezszázalékos magyar
aranyjárdék —. Magyar koronajárdék —. Osztrák
hitelrészvény 238.50. Osztrák-magyar állam-
vasut 147. —. Déli vasut 33.50. Északnyugati vasut
—. Elbavölgyi vasut —. Orosz bankjegy
kézpénz 216. —. Buschtiehradi —. Orosz bank-
jegy —. (Ultimo.) Lombard —.

Frankfurt, július 3. Árfolyamok júliusra.
(A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom.
Osztrák hitelrészvény 238. —. Osztrák-magyar
államvasut 148. —. Déli vasut 33.30. Osztrák arany
—. Olasz járdék 94.65. Laura-kohó 201.50.
Harpeni —. Discont 197.50. Alpési —. Bécsi
bankgyesület —. Szilárd.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adjuk vissza. —

Gallowits. Egyik belső dolgozótársunk írta.
Nevét nem árulhatjuk el, az szerkesztőség titka.
Gyöngyösi előzetes. Múltórtassék mindezeket
az illető fűrdőhelyen megtudakolni. A főszerep
a kérdézt fűrdőkön július 1 től augusztus végéig tart.

Budapesti. I. Igen. On tartozik a boradót
fizetni, ha követelik. 2. Sorsjegyeire a megfelelő ro-
vatban közelebb kap választ.

Szabadkai előzetes. Honvédségi reáliskola
csak egy van: a soproni, ellenben os. és kir. katonai
alreáliskolák vannak: Kőszegen, Kis-Martonban,
Kassán, St.-Pöltenben és Pischauban. Főveléti föl-
tetelek: betöltött 12—14 év, heti alkalmatosság, leg-
alább négy elemi osztály elvégzése, jó erkölcsi
magaviselet.

B. B. Egy öttágu család fűnttartására maxi-
mum 200 forintot és minimum 50 forintot számi-
tanak.

KÜLÖNFÉLEK.

Esküvőn.

Elvitték a kis menyasszonyt idegenbe, messze,
Összesúgnak a jó szülők: vajjon boldog lesz-e?...
— A násznép még együtt marad; vigan foly a nóta,
Muzsika szól, szilaj tánc jár kora reggel óta!...

... Elvitték a kis menyasszonyt idegenbe, messze...
Én is kérdem, találgatom: ugyan boldog lesz-e?...
S tudja Isten! mintha nem is a lakája folya,
Ugy elsiroks egy sarokban, mintha meghalt volna!...

Balla Miklós.

Tudományos apróságok.

Üveg-ut. — Villamos Ágyu. — Durana-fém. — A legnagyobb emlékmű Európában.

Üveghegy gyakran előfordul a mesékben, de hogy a valóságban üvegből utat készítsenek, ez a legújabb. Francia és Olaszországban, továbbá Svájcban rendkívüli sikerrel készítettek üvegutakat — üvegkockákból. Erre üvegtörmelékét használnak, mit annyira hevitenek, hogy formálható péppé válik. Akkor azután formába öntik. Ezzel az eljárással az üveg elveszíti átlátszóságát, de nagyban növekszik az ütással és töréssel szemben való ellenállása. Az üvegkockák betonlapra kerülnek és minthogy teljesen egymáshoz illeszkednek, a hézagokat nem kell külön kitölteni a víz ellen. Nagy ipari fontossággá ennek az új utnak az, hogy a törött üveget értékesíthetjük így a jövőben.

Az öldöklő gépek — hála a békekonferenciának — egyre tökéletesbednek. Így egy Neuman nevű fiatal ember, aki a Whitehead-féle torpedó-gyárban dolgozik, villamos szerkezetű ágyut talált fel, amelylyel — a minap tett kísérletek szerint — öt angol mérföldre (nyolcadfél kilométer) is biztosan lehet a célba lőni. A golyónak nagy a romboló ereje és kisebb ívben repül, mint az eddig ismert ágyugolyók. A tengerészeti hatóság már hetvenezer font sterlinget ajánlott érte, de Neuman nem adta el, mert még tökéletesíteni akarja.

Durana fémnek egy új rézvegyületet neveznek, amely sok tekintetben felülmúlja az eddigi bronzokat, különösen azzal, hogy a savak nem támadják meg és hogy nem rozsdásodik. Épp ezért, mint szerszámfémre és nedves helyen használandó szerkezeteknél nagy jövő vár rá.

A világ legnagyobb emlékműve, a newyorki szabadság-szobor, amely óriás méreteivel hatalmas benyomást kelt az emberben. Európában ez után az emlékmű után legnagyobb a Komárommegyeiben lévő, bányai szabadság-emlék, a hegy tetején lévő óriás turul madárral, amely Árpád kardját tartja. A

bronzmű 20-8 méter magas, a szárnyak két végének távolsága 14 méter és a kard 12-4 méter. Az egész művet tudvalevőleg hazai gyárban öntötték, Donáth Gyula szobrász mintája után.

P. R.

— Fűrdőzők katekizmusa. Stettenheim a legújabb könyvében a fűrdőzőkkel is foglalkozik. Először is arra nézve ad tanácsokat, hogyan járja ki az asszony a fűrdőzést és viszont. Különböző ravaszágok ezek, de olyanokkal bőven el van már látva az emberiség. Aztán ad más tanácsokat is. Például:

Óvakodjunk az első bokréttától. N'y a que le premier bouquet qui coûte. Se vége, se hossza nincs azután a virágajándékoknak. (Ez természetesen a fűrdőző férjnek szól.) Ha a kútnál feketébe öltözött hölgyet látunk, aki a múlt évben a férjét, tegnapielőtt pedig az erszényét veszítette el, távozzunk legott a kút tájékáról, nehogy a gyászos üveggyének már-már behegedt sebeit felszaggassuk.

Ebédhez menet ne álljunk szóba olyanokkal, akik betegségek történetét szokták elmondani. Ha azonban mégis összekakadnánk ilyesvalakivel, kérjünk tőle bocsánatot a rendkívüli nagy étvágyunkra való hivatkozással siessünk el.

Ha a pincér előzékeny, adjunk neki borravalót. De ha goromba, adjunk neki kétszer annyit.

Ha már korán reggel szól a zene, akkor ebbe is bele kell nyugodnunk. Meg lehet ugyan próbálkozni a hatósághoz való kérvényezéssel, de minthogy a zenekar a község adófizető polgáraiból áll — alig érünk el ezzel valamit. Jóval ajánlatosabb ennél, ha a kuthoz menet vattával tömjük be a fülünket. De ez sem biztos szer. Ha a fűrdővendég unatkozik, járjon el a következő utasítások szerint: 1. Ha a borbéllyal borotválkozott, borotválkozzék azonnal maga. Ez nagyon mulatságos, főleg kezdetben, mikor még megvagdálja magát az ember. 2. Menjen a fényképezőhöz s az előszobában nézze végig a viccelapok régi évfolyamait, végül pedig fényképezetlenül távozzék.

Kirándulások alkalmával jó, ha egy negyed órával később jelenünk meg az indulás helyén. Mikor ugyanis a hölgyek már szétosztották az urak között az esőköpenyeket, táskákat, esernyőket és egyéb fontos holmikat. Ha régi ismerős, vagy még régebbi ismeretlenek szólítanak meg, legyünk készen a válaszára. Eleinte ezt szokták kérdezni:

— Ön újra itt van?

Mire így kell felelnünk:

— Nem.

Ugyanezt mondjuk akkor is, ha már távozófelben vagyunk s azt kérdezik:

— Ön még itt van?

Ilyen módon legalább nem akadályozzuk meg, hogy efféle ostobaságokkal zaklassanak bennünket.

— Násznép a butoros koosiban. Brüsszelben, még mielőtt a legutóbbi forradalmi mozgalom kitört volna, még történtek vidám dolgok is. Csak nemrégiben mulattak ott az emberek egy furcsa esküvőn.

Egy napon a városháza előtt hatalmas butoros koos állott meg. És kiszállott belőle egy nagy nászüzem: a menyasszony és vőlegény, a szülők és hatvan vendég. Az esketés után újra felült a vendégsereg a koosira és brüsszeli szokás szerint korcsmárolt korcsmára járt a külvárosban. A különös koosit pedig azért használták a lakodalmas nép, mert a fiaknak nagyon drága alkalmatosság.

— Hamlet. Egy francia folyóirat ankétot rendezett arról a kérdéssel, amely miatt Oatulle Mendés majdnem befejezte földi létét. Hogy milyen is volt hát tulajdonképpen Hamlet: kövér-e, vagy sovány. Mi sem természetesebb, mint hogy a vélemények a lehető legeltérőbbek voltak. Signora Dilligenti úgy vélekedik, hogy Hamlet északi típus, szőke haj, robusztus és huszonhét-huszonnyolc esztendő. Rachilde, az érdekes, excentrikus regényíró nő kisinek, nagyon soványnak, nagyon csunyanak, barna, szakállal arcúnak képzi úgy huszonöt és — hatvan esztendő között. Alfred Jarry szerint Hamlet se nem kövér, se nem sovány és hamuszőke haja. Huszonöt esztendőre becsüli. Épp úgy, mint Rachilde, levelezi róla a szakált. Nordau különösnek tartja az egész kérdést, mert hiszen Shakespeare maga megfelel rá. Hamlet harmine esztendő, köpöcses termetű, a haja gesztenyebarna, az arca borotvált, ő maga kövér és súlyos. Nordau meg is okolja, hogy miért. Hamlet diák volt Wittenbergában, s husz — harminc messzelyt is megívott naponként. Ettől megnöthetett a potroha és elzsírosodott a szíve, aminek következtében rövid volt a lélekzete. Ez a kép nem igen egyeztethető össze azzal, amelyet J. C. Blanche alkot magának Hamlettről. Szerinte a dán királyfi fiatal szőke angol, borotvált, mint más anynyai, akik művészek tanulmányozására a párisi műtermekbe mennek, félszeg mozgásuak, rengeteg energiával. Louis Esnault szerint Hamlet huszonhét-huszonnyolc esztendő, nagy, szőke és egy kicsit görbe.

— Új könyv Khináról. Londonban érdekes könyv jelent meg, amely a Khinában élő európai nők életmódjával foglalkozik. A könyv szerzője Little Archibald kisasszony, aki megalapította a Natural Fact Companyt. Ez a társaság azt tűzte ki feladatául, hogy minden erejével küzdjen fog az ellen a szokás ellen, hogy a kínai nőknek a lábát már kicsi korukban összenyomják. Ebben a küzdelemben vitézül megállták helyüket, bár üldözték és kintózták, sőt öldözték is őket, vagy gyermekeiket. De a társaság tagjai nem engedtek. Little kisasszony sokat foglalkozik a kínai családok kérdésével is s azt mondja róluk, hogy hűségük és szerénységük páratlan.

REGÉNY.

A más büne.

(12) — Amerikai detektívregény. —

Írta: JULIAN HAWTHORNE.

— Az adatok ön ellen beszélnek, önön kívül senki másról nem tudnak, aki a muff közelében lett volna, miután Tunstallné félretette! Ön bevallja, hogy a muffot a kezében tartotta, s az is áll, hogy az erszényt az ön zsebében találták! Igaz, hogy a bankjegyeket nem találták meg, de azokat átvette és biztos helyre vihette valami bűntárs! Gondolja meg tehát, nem volna-e jobb, ha beismerne bűnösségét?

— Ártatlan vagyok és ettől nem tágitok! — felelte Percy. — Nem hiszem, hogy ezt be is bizonyíthatom, a látszat ellenem van! Valaki az erszényt kivette a muffból, s azután a zsebembe tette! A bankjegyekről semmit sem tudok! Ugy gondolja, hogy bűntársam lehetett? Ha valaki elég közel volt hozzám ahhoz, hogy bankjegyeket adhattam át neki, akkor ahhoz is elég közel volt, hogy maga foszsa ki a muffot, s ha ezt az a valaki megtehette, előbb be kell bizonyítani, vajjon bűntársam volt-e, vagy hogy tudtam-e róla egyáltalában! Csakhogyan mindaz, ami a javamra szólhatna, csupa sejtésen alapul, mindaz pedig, ami ellenem szól, csupa tény! Azért hát nagyon rosszul állok!

— Ebben semmi kétség nincs, hagyta helyben nyugodtan a felügyelő. — Csak egyetlen pere volt, amelyben valami tolvaj a pénz elvehette s az erszényt az ön zsebébe dughatta, s ez abban a pillanatban történhetett, amikor ön Tunstallnéval beszélgetve, a muffjának hátát fordított! Bajosan remélheti, hogy az esküdtek el-

higgyék, hogy ön nem veszi észre azt, amikor annyira közel jön valaki önhöz, hogy az erszényt a zsebébe csuszlatná!

Percy egy ideig komoran hallgatott, de hirtelen megelénkült az arca, miközben így szól:

— Most emlékszem csak! Valaki megérintette a karomat, s amikor megfordultam, megkérdezte, hogy vajjon nines-e még ott a botja a bolti asztal mellett. Talán az az ember volt!

— Le tudja írni? — kérdezte a felügyelő közönyösen.

Percy a fejét rázta.

— Sötét bajusza volt, azt hiszem, s alig lehetett harmine esztendő! De csak futólagosan néztem meg és nem hiszem, hogy ráismernék.

A felügyelő végig simított a bajuszán.

— Ez nem sokat ér — mondotta — ez nem védelem! A legjobb tanács, amit adhatok önnek, az, hogy őszintén valljon meg mindent! Az ilyen védekezés rosszabb, mint hogy ha egyáltalában nem védekezik!

— Valószínűleg igaza van önnek, csakhogyan ártatlan vagyok és sohasem fogom az ellenkezőjét mondani — felelte Percy sóhajtva — ami engem illet, teljesen mindegy, hogy mi lesz belőlem! Adósságaim vannak, amelyeket nem tudok megfizetni és — másról is van még szó! Sajnálom anyámat és testvéreimet, akiknek a javára sohasem tettem még semmit sem, de reményem, hogy Ketelle bíró támogatni fogja őket.

— Ketelle bíró rokona talán önnek?

— Barátja volt apámnak és végrendeletének a végrehajtója!

— Kívánja, hogy küldjek érte? Megbeszélhetnök a kezségesség kérdését, s egyéb dolgokról is tárgyalhatnánk.

— Azt hiszem, ez volna legjobb! Köszönöm felügyelő ur, hogy emlékezett rá!

— Ne igen köszönjön addig semmit sem, amíg nem tudja, van-e rá oka! — felelte a felügyelő hűvösen, aztán csöngtetett, intett a belépő hivatalnoknak, mire elvezették Percyt.

— Ez a fiatal ember nem lopta el azt a pénzt — mondotta magában a felügyelő, amikor magára maradt. — Az ilyen fiúk nem lopnak, különösen pedig nem lopják meg azt az asszonyt, akibe szerelmesek! Ami az asszonyt illeti... — a felügyelő arevonásai most nagyon megkeményedtek, öklével hevesen az asztalra csapott — hát az fel akarja őt áldozni, hogy férjének a szemét bekösse! Vagy Nolennek a föltevése helyes, vagy pedig azért gondolta ki az asszony ezt a históriát, hogy maga szabaduljon ki a bajból. A dolog kissé zavaros, de szeretném látni, vajjon nem tudom-e én megvilágítani!

HETEDIK FEJEZET.

Martin Bálint.

Mialatt ezek az események lejátszódtak, Nolennek házában egészen más fajta ügyet tárgyaltak.

Hosszu idő mult el már azóta, hogy Martin Bálint meglátogatta volt Nolennt és leányát, úgy hogy megjelenése ezen a napon határozottan meglepetés volt.

Nolennek még sokkal inkább meg volt rémülve a Percyvel való beszélgetés után, semhogy fogadhatta volna a látogatást, ez a kötelesség tehát Paulára hárult. Paula még semmit sem tudott bátyja pénzvavaráiról és csak azt látta, hogy anyja valami ok miatt szomorú. A fogadószobában találta Bálintot.

Ketelle bíró szép lányának mondotta Paulát, akinek a szépsége csakugyan lebilincselő volt: de azok, akik közelebbről ismerték, tudták, hogy ennél még kiválóbb előnyei is vannak. Előkelő nevelést kapott, s lényében volt valami különös báj, amelyet nem külső tulajdonságainak köszönhetett. Nem volt valami tudós ifjú hölgy, nem ejtette csodálatba az embereket óriás ismereteknek a kitérásával; de beszédének a módjában olyan tiszta értelem és élelenség nyilvánult, amelylyel szellemének a gazdagságát kétséglenül elárulta.

Nyugodt, egyenletes és egészséges volt a

† **Párisi história.** Henri S... elhagyta egy napon Charlotte D... kisasszonyt, akivel pedig kedves barátságban élt jó ideig. A szegény kis Charlotte egy ideig csak busult, busult, aztán cselekedetre határozta el magát. Először is levelet írt Henri-nak s megfenyegette arra az esetre, ha szépen vissza nem tér hozzá. Persze halálal fenyegette meg. Henri pedig dehogy mosolygott erre a levélre. Ellenkezőleg, nagyon megijedt. Annaira, hogy ki sem merne tenni addig a látát a rue Reaumurben levő hivatalából, amíg jó pajtásai nem jelentették neki esetről esetre, hogy tiszta a környék. Egy ideig így ment ez minden baj nélkül. A minap azonban lelkendezve jelenti az egyik jó pajtás, hogy Charlotte kisasszony bizony ott leselkedik egy utcaszögleten és ugyancsak ideges, s ugyancsak rossz szándékokat áru el az arca. Henri ur várt, várt, de csak nem bírta kibőjtölni a kis Charlotteot. Végre mégis csak lemerészkedett az utcára, úgy azonban, hogy pajtásai mint eleven bástya fogták őt közre. A rue Viviennei veszedelm nélkül jutottak el, ott azonban utolérte őket a bosszúra szomjazó leány. A jó pajtások erre kibocsátották szorongatott társukat, hogy fusson, amerre a szeme lát, de helyette a veszedelmes Charlotteot fogták körül, majd egy ház udvarába tuszkolták be, hogy elvegyék a fegyvert, amellyel szegény Henri-ban kárt akart tenni. Csak mondja nekik Charlotte hirtelen, amikor ott dulakodnak vele:

— Hisz az esernyőben van!

— Micsoda? — kérdezte az egyik.

— A revolver.

— De hol az esernyő?

— Még a kapuban kiejtettem a kezemből.

A jó pajtások rohantak a kapuhoz, az utcára, de biz az ernyőt nem találták. Kérdőszöködtek itt is, ott is, de senki biztosat nem mondhatott. Egy szép ernyőnek, jó revolvernek bizony lába kél. Mit tegyenek a jó pajtások? Közmegegyezéssel elmentek a Vivienne-arrondissement rendőrségére, hogy bepanaszolják lopás miatt az ismeretlen tettest. A kis Charlotte velük ment, utközben pompásan össze is barátkoztak vele. És őt dehogy jelentették fel. Mintha semmi gyilkos szándéka nem lett volna egy jó pajtásuk ellen...

† **Írás a gyümölcsön.** Ha valamelyes írást akartak eddig a gyümölcsön avval együtt növeszteni, akkor tükkkel beleszurkálták az illető betűket. Sokkal praktikusabb a következő módszer: Vágjunk ki papírból betűket és ragaszszuk rá az éretlen gyümölcsre. Az ekképp elfűdött helyen a hely színe világosabb marad és a betűk olvashatók lesznek. Különösen Spanyolországban divatos a gyümölcsre való való írásnak ez a módja, ahol a granátalma rítkó, sarga színén könnyen kivehetők a halványított betűk.

temperamentuma, amely csak rendkívüli alkalommal hevült fel, akkor azonban erőteljesen és öntudatosan lépett előtérbe. Ez a rendkívül kedves és egészséges lélek sokkal hamarabb ért meg, amint nőknek általában meg szokott történni, éppen azért nagyon önállóan tudta a dolgokat megítélni. Vonzalmai, szívének érzékenysége nyadtak még, de bármilyenek voltak is azok, a reá eső benyomásoktól függtek.

Az udvarias üdvözlés után beszélgetésbe fogtak, amelynek folytatása csaknem egészen Paulának jutott, mert az angol nem igen volt beszédese kedvében. Paula megjegyzéseire kurtán felelt, de szemében, amely újra meg újra csak 6 rátévedt, mely elgondolkodás tükröződött.

— Aligha nem beleun már Amerikába? — kérdezte töle Paula.

— Sok mindenre akadtam itt, ami nagyon kedves nekem. Szeretném, ha már esztendővel ezelőtt tudtam volna azt, amit itt találtam.

— Akkor előbb jött volna el!

— Nem, hanem sokat nem cselekedtem volna meg a multban! Az ember fiatalokában rendesen esztelen, s csak később válik okossá, de ami esztelenséget elkövetett, az megmarad.

— Ha nem így volna, akkor ön sohasem lehetne böcs.

— Milyen értéke van is a bölcseségnek, amikor csak megnyitja az ember szemét, hogy átkozódjék, amiért már előbb nem volt böcs.

— És mit vár ön a bölcseségtől?

— Hogy békét, boldogságot teremtsen, csak-hogy ezt nem teszi meg.

— Ha a boldogsághoz a vagyon kell, akkor igaza van; mert alig van böcs ember, aki gazdag. De ön böcs, és elégedettnék kell lennie.

— Nagyon helyes Nolen kisasszony; nem is panaszkodnám a vagyontalanság miatt, ha csak megtalálnám a békét! Meghallgatná kalandos történetemet? Nyomatásban olyan még nem jelent meg.

(Folytatás következik.)

† **A leghosszabb francia szó.** Van egy francia ujság, amelynek ez a neve: L'intermédiaire des Chercheurs et des curieux. A neve megmondja, hogy mi a célja: előfizetőinek és olvasóinak minden kérdésére felel. Nemrég egy előfizetője azt kérdezte, hogy melyik a leghosszabb francia szó? Gondos kutatás után az Intermédiaire végre megtalálta ezt a leghosszabb szót a francia akadémia egy tudományos munkájában. Ez a szó ötvenhét betűből áll és így hangzik:

Tetraméthylidiamidotriphényldianthranoltetraméthylidiamide.

Hogy a szónak mi az értelme, azt az Intermédiaire nem árulja el. Bizonyosan arra vár, hogy valamelyik előfizetője ezt is megkérdezze.

† **Ügyvédnök Franciaországban.** A francia kamara minapi ülésén 319 szóval 174 ellen megszavazta a törvényjavaslatot, amely a jogvézett nőknak az ügyvédi hivatás teljesítését megengedi. A törvényjavaslat előadója Viviani szocialista képviselő volt. Az immár megszavazott törvény értelmében a nők teljesen azonos elbírálás alá esnek az ügyvédi vizsgálatokon a férfakkal. Legközelebb már a Palais de Justiceben női ügyvédek is fognak tárgyalni. A nőknek eddig is megengedték már Franciaországban, hogy az ügyvédi vizsgálatot letegyék, csak a gyakorlati tiltották el őket. Ezt a tilalmat szünteti meg a Viviani-féle törvény.

† **Kutyaverseny.** Kutyabajom — szokta mondani az, akinek jól megy a sora, de a régi jó világnak már vége, mert ma már a kutyáknak is fáradságosan kell kiérdemelnük mindennapi kenyereket. Legalább ezt bizonyítja az angol mintára Berlinben megtartott minapi kutyaverseny. Ezen a versenyen, amely olyan lázba hozta a berlinieket, akár egy Derby, érdekes és izgalmas számokban bővelkedett. Sik- és akadályversenyek voltak hadi, táviró és egészségügyi kutyák számára, azonkívül külön verseny volt vadászkutyák, szelindekek és ölebek számára. A pálya egyik végén drótkaliban vagy nyakörvönél fogva tartották a startnál a kutyákat, nehogy idő előtt szétugorjanak, a pálya másik végén pedig a kutyák gazdái állottak fel. Az adott jelle szabadon bocsátott kutyák gazdáikhoz futottak és a legelső nyerte el a díjat. Utközben sövényeket, árkokat, bengáli tüzet ugrottak át. Legnehezebb volt rájuk nézve az ugynevezett csemege-verseny, amelyhez a pályát kolbászokkal, pecsenyével és más ínycsiklandozó falatokkal rakták ki, de a jól neveit, korrekt kutyáknak ezeket a kíváncsú akadályokat megvetve kellett átugraniok.

† **Az anyém és a tied.** A kelet-ázsiai Lloyd a rég elsárgult Misnából az emberek osztályozását eleveníti fel. Négyféle ember van a világon:

A közönséges fajta így beszél: Ami az anyém, az az anyém; ami a tied — az a tied.

A tudatlan: Ami a tied, az az anyém; ami az anyém, az a tied.

A jámbor: Ami az anyém, az a tied; de a tied, csak a tied.

Az istentelen: A tied az anyém; az anyém is az anyém.

† **Köstölőnek.**

Irmácska: Tehát maga a mi új nevelőnőnk, kisasszony?

A kisasszony: Igen, gyermekek.

Irmácska: No akkor hát tudja meg mindjárt, hogy én olyan gyerek vagyok, akit csak jósággal lehet nevelni. Hozhatott is volna mindjárt egy kis bonbont.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Az osztrák-magyar bank állása június 30-ikán a következő volt: Bankjegyforgalom 675,048,000 frt (+ 33,682,000 frt); ércérték-készlet 515,429,000 frt (+170,000 frt); váltótárca 170,036,000 frt (+25,770,000 frt); lombard-üzlet 23,306,000 frt (+ 1,646,000 frt), adómentes bankjegytartalék 51,868,000 frt (—33,491,000 forint).

Kamatáblázatok. Beck A. D. a Hernád völgyi Vasipar Rézvénytársaság cégvezetője kamatáblázatokat állított össze, amelyek rendkívül praktikus értekel bírnak. A táblázatok főelőnye, hogy 1/4%-tól 10%-ra 100%-ig bezárólag egytől-százig terjedő napokra vannak kiszámítva. A táblázatok mindazokban az államokban használhatók, amelyeknek a pénzügyeisége szakkal osztható, tehát korona, forint, márká, frank, líra, rubel, dollár stb. pénzezszerű államokban.

Az előfizetési díj 3 korona, amely a szerző címére (Budapest, Dalszínház-utca 8.) küldendő.

A gyapjúárverések mai harmadik napja 5877 zsák gyapjával mivel sem maradt, sem látogatottság, sem élénkség tekintetében az előzők mögött. Különösen ismert és egyöntetű gyapjukban volt élénk a kereslet, mely élénkség a fésűs és szövetgyapjuknál további áremelkedést is idézett elő. Egyes jól kezelt tételek kivételre jó áron keltak el. Finom és legfinomabb merino is jó keresletnek örvendett úgy szennyben, mint hátonmosott állapotban és csak kevés tétel maradt eladatlán. Eladatott összesen 4275 zsák, úgy hogy mindössze 1600 zsák maradt vissza. A negyedik és utolsó vásár körülbelül 6000 zsákkal holnap kedden délután pontban 3 órakor lesz.

Fizetésektelelenség. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelelenségeket jelenti: Fratelly József cég Bukarest, Barna Albert kereskedő Baja, Singhoffer Béla kereskedő Budapest, Kaiser Sándor kereskedő Szekesfehérvár, Eigner János vegyeskereskedő St.-Leonhard.

Szezárak. A kontingens nyersszezár ára Budapestén 17.50 forint pénzben, 17.75 forint áruban. Bécsben az irányzat valamivel szilárdabb. A kontingált készáru 18.60 forint pénzben, 18.80 forint áruban.

Juhvásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás 773 darab juh. Jegyzett árak: Elsőrendű ürü 21 1/2 —, kivételesen — kr, páronként 18—19 frt, középmínőségű ürü 19—20 — krajcár, páronként 15—17 frt, anyajuhok legjobb minőségű 21 1/2 — krajcár, páronként 14—15 frt, kivételesen — krajcár, rackajuhok I. sz. minőségű — krajcár, páronként 13 1/2 frt, kiverési juhok 17—18 krajcár, páronként 12—14 forint. Vidéki vevők hiányában, miután a helybeli fogyasztási szükséglet igen csekély, a vásár irányzata a kis felhajtás dacára lanya maradt.

Budapesti sertés-konsumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konsumvásár árjegyzése 1899. július 3-án. Készlet 182 darab. Erkezett 45 darab. Összesen: 227 darab. Eladatott 77 darab. Maradt 150 darab. — Napi árak: 120—120 kgr. súlyban 46 — — — krajcár, 220—280 kgr. súlyban 45 1/2 — 46 krajcár, 320—380 kgr. súlyban 42—45 krig. Öreg nehéz páronként 400—560 kilós 38—45 1/2 krajcár. Malacok 34—40 krajcár kilónként. A vásár hangulata élénk volt.

Bécsi vágómarhavásár. A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott vágómarhavásárra felhajtottak 4064 darab magyar, 713 darab galíciai, 178 darab bukovinai, 705 darab németországi, — összesen tehát 5664 darab szarvasmarhát. Az irányzat gyenge.

Jegyzések: 100 kilogrammonként élő súlyban: magyar hizókör I. minőségű 32—34.50 forint, kivételesen 35 — forint, II. minőségű 27—31 forint, III. minőségű 24—26 forint, galíciai hizókör I. minőségű 33 — 35 — forint, kivételesen — frt, II. minőségű 29—32 frt, III. minőségű 26—28 frt, német hizókör I. minőségű 35—37 1/2 frt, kivételesen — forint, II. minőségű 31—34 forint, III. minőségű 26—30 forint, legelő ökör — forint, bika és tehén 28—32 — forint.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, július 3.

A buzaüzlet kedvező hangulattal nyílt meg. A malmok közül csak néhány vásárolt. Elegendő kínálat következtében azonban 23.000 méterháza került a forgalomba 5—10 krajcárral magasabb áron.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 500 mm. 78 k. 10 frt 05 kr, 1300 mm. 80 k. 10 frt — kr, 100 mm. 80 k. 10 frt — kr, 100 mm. 79 k. 10 frt — kr, 200 mm. 79.5 k. 10 frt — kr, 100 mm. 79 k. 10 frt — kr, 400 mm. 79.5 k. 9 frt 90 kr, 100 mm. 79 k. 9 frt 95 kr, 100 mm. 79 k. 9 frt 90 kr, 100 mm. 75.5 k. 9 frt 85 kr, 300 mm. 78 k. 9 frt 75 kr, 460 mm. 78 k. 9 frt 92 1/2 kr, 100 mm. 78 k. 9 frt 80 kr, 150 mm. 78 k. 9 frt 80 kr, 400 mm. 76.5 k. 9 frt 67 1/2 kr, 3480 mm. 77.5 k. 9 frt 92 1/2 kr, 100 mm. 77.5 k. 9 frt 50 kr, 100 mm. 77 k. 9 frt 70 kr, 150 mm. 77 k. 9 frt 75 kr, 100 mm. 77 k. 9 frt 75 kr, 200 mm. 77.4 k. 9 frt 80 kr, 180 mm. 77 k. 9 frt 75 kr, 200 mm. 77 k. 9 frt 85 kr, 400 mm. 77 k. 9 frt 85 kr, 100 mm. 76.3 k. 9 frt 85 kr.

Fehérmegyei: 250 mm. 78 k. 9 frt 75 kr, 250 mm 78 k. 9 frt 70 kr, 100 mm. 77 k. 9 frt 70 kr, 250 mm. 77.3 k. 9 frt 80 kr.

Pestmegyei: 450 mm. 79 k. 9 frt 77 1/2 kr, 500 mm. 78 k. 9 frt 75 kr, 400 mm. 78 k. 9 frt 75 kr, 100 mm. 77.5 k. 9 frt 70 kr, 100 mm. 77 k. 9 frt 62 1/2 kr, 100 mm. 76 k. 9 frt 62 1/2 kr, 100 mm. 74 k. 9 frt 45 kr.

Felsőmagyarországi: 600 mm. 78.5 k. 9 frt 80 kr, 900 mm. 77 k. 9 frt 75 kr, 500 mm. 77.5 k. 9 frt 70 kr, 1900 mm. 76 k. 9 frt 75 kr, 100 mm. 74.8 k. 9 frt 42 1/2 kr.

Szerbiai: 650 mm. 77.8 k. 8 frt 65 kr, 1900 mm. 76 k. 8 frt 45 kr, 1600 mm. 74 k. 8 frt 15 kr. Romániai: 1500 mm. 75.5 k. 7 frt 75 kr.

Mind 3 hónapra.

Rozs: 100 mm. 7 frt 10 kr, 200 mm. 7 frt — kr készpénzfizetés mellett.

Árpa: 120 mm. 5 frt 75 kr, 100 mm. 6 frt — kr, három hónapra.

Zab: 100 mm. 5 frt 70 kr, 400 mm. 5 frt 67 1/2 kr, készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 100 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Járadék 102.75. Ottománbank 506.—. Párizsi bankrészvény 1077. Alpész bányá részvény —.—. Az irányzat bágyadt.

Budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok jelentése.

Julius 3. A sertésüzlet irányzata változatlan.

A Hízott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (párkint 400 kilogramm felüli súlyban) 40—40 1/2 krajcár; Öreg nehéz párkint 300—340 kilogramm terjedő súlyban 40—40 1/2 krajcár; Fialat nehéz (párkint 320 kilogramm felüli súlyban) 41 1/2—42 1/2 krajcár; Fialat közép (párkint 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 42 1/2—43 krajcár; Fialat könnyű párkint 250 kilogramm terjedő súlyban) 43—44 krajcár; II. Magyar szedett: Nehéz (párkint 280 kilogramm felüli súlyban) — krajcár; Közép (párkint 220—280 kilogramm súlyban — krajcár; Könnyű (párkint 220 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár; III. Romániai: Nehéz (párkint 320 kilogramm felüli súlyban) — krajcár; Közép (párkint 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár; Könnyű (párkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár; IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (párkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár; Könnyű (párkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár; V. Szerbiai: Nehéz (párkint 260 kilogramm felüli súlyban) 43 1/2—44 1/2 krajcár; Közép (párkint 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 43—44 krajcár; Könnyű (párkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 43 1/2—44 krajcár.

Sertésárlás: 1899. július 1. napján volt készlet 46.064 darab, 1899. július 2. napján felhajtott 478 darab, 1899. évi július 2. napján elszállított 643 darab, 1899. július 3. napjára maradt készletben 45.899 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Julius 3. —

Zinevezések. A szegedi ítélőtábla h. elnöke Kiss József végzett joghallgatót díjas joggyakornokká nevezte ki. — A pécsi ítélőtábla elnöke Szilágyi Ernő végzett jogász szegedi lakost díjtalan joggyakornokká nevezte ki. — A kolozsvári ítélőtábla elnöke Gerasim Viktor végzett joghallgatót segélydíjas joggyakornokká nevezte ki. — A győri ítélőtábla elnöke Vittek Zoltán végzett joghallgatót és Pollák Kornél jogszigorlót díjas joggyakornokká nevezte ki. — A lugosi pénzügyigazgatóság Popp Sámuel faceti lakost a

karánbesi m. kir. adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakornokká kinevezte. — A budapesti törvényszék elnöke Pásztor Albert napidíjas szolgát III-ad osztályú hivatal-szolgát az 1-6. Pollák János törvényszéki hivatal-szolgát pedig a II-ik fizetési fokozatba léptette elő.

Pályázatok. Nyilvántartói állásra az országos m. kir. vízépítési igazgatóságnál július 31-ig. — Számgyakornoki állásra a székesfevárosi kir. adófelügyelőségénél 2 hét alatt. — Ellenőri állásra a korponai kir. adóhivatalnál 14 nap alatt. — Irnoki állásra Trencsénvármegyéjénél augusztus 1-ig. — Irodaszerkesztési állásokra a gyulai és zombori folyam-mérnöki hivataloknál, valamint az I., II., XVI. és XVII. kerületi kulturális hivataloknál július 31-ig. — Irodaszerkesztési állásra a földmívelésügyi miniszteriumnál július 31-ig. — Kezelési gyakornoki állásra a debreceni pénzügyigazgatóságnál 6 hét alatt. — Számgyakornoki állásra a nagyszombati pénzügyigazgatóságnál 14 nap alatt. — Számügyi állásra a kassai pénzügyigazgatóságnál 14 nap alatt. — Irnoki állásra a kunszentmiklósi járásbírói hivatalnál július 31-ig. — Adóügyi állásra a ceglédi kir. adóhivatalnál 2 hét alatt. — Adóügyi állásra a győri kir. adóhivatalnál 2 hét alatt. — Irnoki állásra a buzsi járásbírói hivatalnál 4 hét alatt. — Aljegyzői állásra a nagyszombati törvényszékénél 2 hét alatt. Adóügyi állásra a szegedi kir. adóhivatalnál 2 hét alatt. — Irnoki állásra a budapesti ítélőtáblánál 4 hét alatt. — Szolgai állásra a kolozsvári egyetemen július 30-ig.

Napirend.

Naptár. Kedd, július 4. — Római katolikus: Ulrik pk. — Protestáns: Cir. és Met. — Görög-ortodox: (juniús 22.) Öszb. — Zsidó: Tham. 26. — A nap két reggel 3 óra 54 perckor. — Nyugszik este 7 óra 42 perckor. — A hold két éjjel 12 óra 52 perckor. — Nyugszik délután 5 óra 2 perckor.

A földmívelésügyi miniszter fogad délután 4—5-ig. Nemzeti Múzeum: Régiségtár és a néprajzi osztály (Csillag-utca 15.), nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépőjű mellett megtekinthetők.

Iparművészeti Múzeum és az iparművészeti társulat állandó bazarja, nyitva délelőtt 9—1-ig. Technológiai Iparmúzeum nyitva délelőtt 6 órától 12 óráig és délután 3—5-ig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig. Iparművészeti múzeumi könyvtár nyitva délután fél 7 órától fél 9 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig. Délután 3—8-ig.

Muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9—1-ig. Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8-ig.

A Hódolási díszfelvonás. Eisenhut Ferenc órási körképe, látható Városliget, Andrássy-ut végén, reggel 9 órától este 5 óráig. Belépő díj 50 krajcár, gyermekjegy 30 krajcár.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Állandó kiállítás, kereskedelem-történeti múzeum és keleti mintatár az Iparcsarnokban délelőtt 9—12-ig és délután 3—6-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott délelőtt 9-től délután 2 óráig. Magyar ház-ípar körponti bazar, Kerepesi-ut 22. I. emelet délelőtt 9-től déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Tudakozó iroda és nyilvános szakkönyvtár, Kerepesi-ut 20. szám alatt, délelőtt 9 órától 12-ig és délután 3—6-ig. Vasár- és ünnepnapokon délelőtt 9 órától 12-ig.

Állatkert nyitva egész nap.

Vizárlás.

július. július	1. óra	2. óra	3. óra	4. óra	5. óra	6. óra	7. óra	8. óra	9. óra	10. óra	11. óra	12. óra
Jan Duna	Schönding	2.10	2.40	Tisza	M.-Szilárd	0.70	0.80					
"	Passau	2.80	3.40	"	Tokéháza	0.60	0.40					
"	Lina	0.40	1.00	"	V.-Námény	2.34	1.62					
"	Bios	0.30	0.70	"	Tokai	2.45	0.80					
"	Ponony	2.54	2.91	"	Tusa-Füred	4.18	2.70					
"	Komárom	3.12	3.20	"	Eszék	4.38	4.08					
"	Budapest	2.68	2.75	"	Csongrád	4.48	4.35					
"	Paks	2.21	2.38	"	Szeged	4.50	4.32					
"	Mohács	2.40	3.47	"	Török-Bocsa	2.32	3.75					
"	Gombos	3.38	3.06	"	Tud	0.70	0.45					
"	Ujvárad	3.22	3.40	"	Ódava	0.70	0.45					
"	Pancsova	3.54	3.52	"	Topolya	0.40	0.70					
"	Orsova	3.42	4.7	"	Bodrog	4.10	3.82					
"	Magyarfalva	0.7	1.34	"	Sajó	0.50	0.50					
"	Zsolna	0.98	1.04	"	Sajó	0.75	0.24					
"	Trencsén	0.70	0.69	"	Hernád	0.50	0.4					
"	Szered	1.02	0.52	"	Berettyó	0.50	0.4					
"	Sz.-Gothárd	3.10	1.04	"	B.-Ujfalva	0.50	0.50					
"	Sárvár	2.56	2.74	"	Csacsa	0.70	0.70					
"	Győr	2.56	2.74	"	N.-Várad	0.50	0.50					
"	Pécs	0.7	0.7	"	Béla	0.70	0.70					
"	Pozsony	0.7	0.7	"	Tenke	0.60	0.35					
"	Zákány	0.60	0.7	"	Gurabona	0.40	0.35					
"	Bács	1.22	1.45	"	Borsod	0.32	0.12					
"	Eszék	2.54	2.48	"	Békás	0.70	0.50					
"	M.-Szabad	0.7	1.1	"	Gyoma	4.44	2.70					
"	Szava	0.92	1.1	"	Maros	0.70	0.70					
"	Szék	5.58	5.21	"	B.-Ujfalva	0.50	0.50					
"	Szék	5.58	5.21	"	Branyicska	0.50	0.50					
"	Mitrovica	5.58	5.21	"	Soborska	0.70	0.70					
"	Dobó	5.58	5.21	"	Arad	0.50	0.50					
"	Szamos	5.58	5.21	"	Makó	1.11	0.69					
"	N.-Majány	0.70	0.7	"	K.-Kostály	1.00	0.68					
"	Munkács	0.26	0.20	"	Béga	0.50	0.50					
"	Homonna	0.26	0.10	"	Temesvár	0.50	0.50					
"	Ungár	0.7	0.7	"	Beckerek	0.50	0.50					

Nagy butor-eladás.

2 szekrény, 2 ajtó, díofa fényezett	34 frt	1 ebédőszék, ó-német stíl	4 frt
2 ágy, díofa, fényezett	22 "	1 íróasztal, 3 fiókos	16 "
1 éjjeli szekrény, díofa, fényezett	8 "	1 hálószoza, matt díofa	125 "
1 mosdó, 2 ajtó, díofa, fényezett	14 "	1 hálószoza, faragott	170 "
2 szekrény, 2 ajtó, díofa, matt	38 "	1 garnitúra crêpe- vagy bourette-behuzat	60 "
2 ágy, magas, díofa, matt	38 "	1 garnitúra seiyem-behuzat	80 "
2 éjjeli szekrény, díofa, márványfal	22 "	1 garnitúra plüss-behuzat	95 "
1 kredenc, 4 ajt. fülkés, faragott, feh. márv.	46 "	1 szalonasztal	10 "
1 díván, magas támla szőnyeggel	40 "	1 consol márvánnyal és tükör	26 "
1 ebédő-asztal, díofa, matt	14 "		

Nagy választék egyszerű, valamint a legdíszesebb kivitelű butorokban.

Dósa Kálmán fővárosi asztalos és kárpitos butortelepe
Budapest, Erzsébet- és Sas-utca sarok, I. emelet.
Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Patyi Testvérek Butor-áruháza.

Budapest, Kerepesi-ut 9/a., földszint és I. emelet, Pannónia-szálló mellett.

Nagy választék, kizárólag szilárd hazai gyártmányú asztalos és szék készítmények kárpitozott butorokból, minden versenyt és hirdetést árakat felülmúló csió árakon. Teljes lakásberendezések, nyaraló, fürdő- és szálloda-butorok 2 évi jótállás és felelősség mellett szállítanak.

Tévedések elkerülése végett cégünkre ügyeljen kériük. Szíves butor-album 1 frt beküldése mellett bérmentve küldjük meg.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonasorvisi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvisi tapasztalatai után legmélyebben ajánlható

Dr. KAJDACS,
v. cs. és k. ezredorvos.

Electrotherapiai rendelő intézete
Budapest, Váci-körút 4. sz. 1. em.

A legelhanyagoltabb húgyszólyásokat, bujázós sebeket, syphilit, az énfertőzések utóbjait

Elgyengült férfierőt

az orvisi világ által legújabbban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű

Electro-Massage
vagy **Psychrophor**

által, magömléseket, nőknél fehérfolyást befocskendezés nélkül, a legmakasabb bőrbetegségek, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményekké létrejött háztérinebajokot gyógyít a legújabb gyógy-mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig. Nőknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárat. Külön váróterem.

Levelekre díjtalanul azonnal válaszlatk; esetleg legújabb híradásokról is gondoskodva lesz.

Orvisi rendelő intézet

súlyos krónikus betegségek gyógyítására

Budapest, V., Váci-körút 18.

Számos súlyos betegség, amelyek eddig legnagyobb gondot okoztak az orvosnak a amelyekben tudományának tehetetlensége zátonyra jutott, immár

Dr. KOVÁCS I.
egyet. orvos-tudor Hámopata

új hámopati gyógy-módja által eredményteljesebb kezelésben részesülhetnek. Páratlan gyógyhatásának bizonyult a Hámoterapia:

Asthma, szív és gyomorbántalmaknál; Kétség, sápkór és hólyagbántalmaknál;

súlyos idegbajok (migrán, álmatlanság, szédülés, hysteria és Neurasthenia), makacs vér- és bőrbántalmaknál.

(Utóbbi betegségeket kémiai orvosok megelözésével, saját találmányai belégségi gyógy-módjával gyógyít.)

Egyetlen és legbiztosabb védelem: **Szélhűtés, kezdődő vakaság és elmezavar ellen.**

Rendel: naponta 9—1-ig és 3—7-ig. — Levélre válaszol. — Meghívásra betegét látogat (a vidéken is.) — Kívánatra külön rendelés.

Jó könyvek

mélyen lezárt-tott áron:

Babos közhasznú magyarázó szótár kötet (2 frt) 1.50
Benedek Elek. A szív könyve (1.80) 1.20
Betyárlendek, az alföldi rablóvilág története I. Kerecsán Vilmos. Lemondás, regény (1.20) 60 kr., kötet (2 frt) 1.—
Kossuth Géza, nevezetesebb bűnösök I., II., III., IV. egybekötve (4.80)
Mihályi Imre, Francia zászló alatt. Élmények és kalandok az Aquatoron (2 frt) 1.—, ugyanez kötet (2 frt) 1.—, ugyanez kötet (2 frt) 1.—, ugyanez kötet (2 frt) 1.—
Murger Henry, Bohémvilág (1 frt) 50 kr., kötet (1 frt) 80 kr., kötet (1 frt) 80 kr.
Sztanó Miklós, Karam, bolátok (2 frt) 1.—
követ (3 frt) 1.—
Yóvlyai Titusz, Vane más világ? (A szellemek országából) (1.50) 1.—
ugyanaz kötet (2 frt) 1.40
Zola Emil, Pascal orvos, regény (1.60) 80 kr., kötet (2 frt) 1.—
követ (2 frt) 1.—
(A bekötött árak a volt bolti árakat jelzik.)
Megrendelhetők a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában
József-körút 18.
Mindenféle könyvárjegyzék és a Könyvkiadók Kalauza, kívánatra bárki-nk ingyen és bérmentve küldetik.

Hirdetmény.

(Az osztrák-magyar személy forgalomban érvényes díszabászat I. pótlék életbe lépése.)

A m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint az osztrák magyar személy forgalomban 1898. évi január 1-től érvényes díszabászat I. pótlék életbe lépése.

Budapest, 1899. évi június 12-én.

Az igazgatóság.

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész- és szülész-t. dor. volt csás. kir. oszt. főorvos.

RENDEL: naponta d. e. 10 órától egész délután 4 óráig, este 7 órától 8 óráig.

Díjazott levelekre lemarább árvelemmel válaszlatk és orvosgyógyászokról is gondoskodva lesz.

Nőknek külön váróterem.

Ugyanott megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTALnál megrendelhető **NÉPSZERŰ UTJUTATÓ** (már 15-ik kiadásban megjelent) német betűszavak és ezek ésszerű gyűjteményéhez című könyve, volt ár 2 frt 60 kr., most csak 90 kr. A könyv 160 becsomagolva lesz elküldve, 1 frt beküldése mellett bérmentve vagy 50 kr. utánvétel mellett.

Ugyanott megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTALnál megrendelhető **NÉPSZERŰ UTJUTATÓ** (már 15-ik kiadásban megjelent) német betűszavak és ezek ésszerű gyűjteményéhez című könyve, volt ár 2 frt 60 kr., most csak 90 kr. A könyv 160 becsomagolva lesz elküldve, 1 frt beküldése mellett bérmentve vagy 50 kr. utánvétel mellett.

Ugyanott megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTALnál megrendelhető **NÉPSZERŰ UTJUTATÓ** (már 15-ik kiadásban megjelent) német betűszavak és ezek ésszerű gyűjteményéhez című könyve, volt ár 2 frt 60 kr., most csak 90 kr. A könyv 160 becsomagolva lesz elküldve, 1 frt beküldése mellett bérmentve vagy 50 kr. utánvétel mellett.

Ugyanott megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTALnál megrendelhető **NÉPSZERŰ UTJUTATÓ** (már 15-ik kiadásban megjelent) német betűszavak és ezek ésszerű gyűjteményéhez című könyve, volt ár 2 frt 60 kr., most csak 90 kr. A könyv 160 becsomagolva lesz elküldve, 1 frt beküldése mellett bérmentve vagy 50 kr. utánvétel mellett.

Ugyanott megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTALnál megrendelhető **NÉPSZERŰ UTJUTATÓ** (már 15-ik kiadásban megjelent) német betűszavak és ezek ésszerű gyűjteményéhez című könyve, volt ár 2 frt 60 kr., most csak 90 kr. A könyv 160 becsomagolva lesz elküldve, 1 frt beküldése mellett bérmentve vagy 50 kr. utánvétel mellett.

Ugyanott megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTALnál megrendelhető **NÉPSZERŰ UTJUTATÓ** (már 15-ik kiadásban megjelent) német betűszavak és ezek ésszerű gyűjteményéhez című könyve, volt ár 2 frt 60 kr., most csak 90 kr. A könyv 160 becsomagolva lesz elküldve, 1 frt beküldése mellett bérmentve vagy 50 kr. utánvétel mellett.

Ugyanott megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTALnál megrendelhető **NÉPSZERŰ UTJUTATÓ** (már 15-ik kiadásban megjelent) német betűszavak és ezek ésszerű gyűjteményéhez című könyve, volt ár 2 frt 60 kr., most csak 90 kr. A könyv 160 becsomagolva lesz elküldve, 1 frt beküldése mellett bérmentve vagy 50 kr. utánvétel mellett.

Ugyanott megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTALnál megrendelhető **NÉPSZERŰ UTJUTATÓ** (már 15-ik kiadásban megjelent) német betűszavak és ezek ésszerű gyűjteményéhez című könyve, volt ár 2 frt 60 kr., most csak 90 kr. A könyv 160 becsomagolva lesz elküldve, 1 frt beküldése mellett bérmentve vagy 50 kr. utánvétel mellett.

Ugyanott megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTALnál megrendelhető **NÉPSZERŰ UTJUTATÓ** (már 15-ik kiadásban megjelent) német betűszavak és ezek ésszerű gyűjteményéhez című könyve, volt ár 2 frt 60 kr., most csak 90 kr. A könyv 160 becsomagolva lesz elküldve, 1 frt beküldése mellett bérmentve vagy 50 kr. utánvétel mellett.

Ugyanott megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTALnál megrendelhető **NÉPSZERŰ UTJUTATÓ** (már 15-ik kiadásban megjelent) német betűszavak és ezek ésszerű gyűjteményéhez című könyve, volt ár 2 frt 60 kr., most csak 90 kr. A könyv 160 becsomagolva lesz elküldve, 1 frt beküldése mellett bérmentve vagy 50 kr. utánvétel mellett.

Ugyanott megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTALnál megrendelhető **NÉPSZERŰ UTJUTATÓ** (már 15-ik kiadásban megjelent) német betűszavak és ezek ésszerű gyűjteményéhez című könyve, volt ár 2 frt 60 kr., most csak 90 kr. A könyv 160 becsomagolva lesz elküldve, 1 frt beküldése mellett bérmentve vagy 50 kr. utánvétel mellett.

Ugyanott megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTALnál megrendelhető **NÉPSZERŰ UTJUTATÓ** (már 15-ik kiadásban megjelent) német betűszavak és ezek ésszerű gyűjteményéhez című könyve, volt ár 2

Színházak, szórakozó helyek.

NEMZETI SZÍNHÁZ,
M. KIR. OPERAHÁZ.
NÉPSZÍNHÁZ.
MAGYAR SZÍNHÁZ.
VIGSZÍNHÁZ.
Szünet.

FOVÁROSI NYARI SZÍNHÁZ.

a Krisztinavárosban.
Kedd, 1899. évi július hó 4-én.
Hegedűs Gyula ur felléptével
Doktor Szeleburdi.
Énekes bohózat 3 felvonásban.
Kezdet 7 órakor.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Kedd, 1899. évi július hó 4-én.
A 4-ik parancsolat.
Életkép 4 felvonásban.
Kezdet 7 órakor.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Ó-Budán.
Kedd, 1899. évi július hó 4-én.

Sulamit, Jeruzsálem leánya.
Jelei opera 4 felvonásban. 7 képből. Irta: Goldfa-
ten Dávid. Zenéjét szerzte: Dávidsohn Emánuel.

Személyek:

Monach, Radó S. Abigail Kápolnai
Sulamit Kövessy Zsigmond Tukoray
Absolon Brezkövy Ernel Tarján
Kezdet 7 1/2 órakor.

Ős-Budavára.

Ma kedden, július 4-én

Uj műsor Uj

Sign Ghezzi

világhírű átváltozó művész, 10 személy szerepét
játssza villámgyors átváltozással

Mlb. Bresina, Ducane Trio, Cerdely és

Hersleh, Brothers Forbeé stb. stb.

Ella Zuila

7 és 1/2 órakor a toronykötelen.

Bélpé díj este 7 óráig 30 kr., azután 50 kr.

Mérsékelt árú belépő jegyek a dohánytízsdékben.

Somossy Mulató

Albrecht Ferenc, bérlo.

A mulató 16 fokra szellőztetve van.

Kezdet 1/2 órákor, vége 12 órákor.

Ma először Budapest a szenzációs

juliusi műsor

Charles Ress

a legjobb hasbeszélő

Selly nővérek

a bájos ének- és táncoktatók

Brothers Delfine

kigyótánczók (kitűnő mutatvány)

Stein Lina

dal- és keringő énekesnő.

Holnap szerdán július 5-én először

Gauthier E. tanár

egy élő embernek fejének lefejezése

a közönség szeme előtt, ugymint fel-

lépte az ujonnan szerződött műlérök-

nek.

WITTENBERG

PHOTOGRAPHIA

BUDAPEST, N. ADÁSTHÁZ UJ 1. SZÁM

Megrendelések a legszebb kivitelben

eszközöltetnek.

Legszebb Legjobb Legolósabb

PAP in PAP in PAP in

PAP in PAP in PAP in

PAP in PAP in PAP in

PAP in PAP in PAP in

PAP in PAP in PAP in

PAP in PAP in PAP in

PAP in PAP in PAP in

PAP in PAP in PAP in

PAP in PAP in PAP in

PAP in PAP in PAP in

PAP in PAP in PAP in

PAP in PAP in PAP in

PAP in PAP in PAP in

PAP in PAP in PAP in

PAP in PAP in PAP in

Tulszárnyalva

vannak valamennyi eddig meg-

jelent

KÉPES LEVELEZŐ-LAPOK

a kiadásunkban megjelent

szabadalmazott + +

ÁTVÁLTOZÓ

3 LEVELEZŐ-LAPOK

Által.

Szab. minden államnál bej.

„KOSMOS”

MŰINTÉZET

+++ BUDAPEST +++

Mindenütt kapható.

Szabadalmi

Vizgyógyintézet „Priessnitzthal”

Mödlingben

Bécs mellett, 48 éve áll fenn, 20 év óta Dr. Weiss
József vezeti. — Kitűnő gyógyászatok **belső be-**
tegségeknél és idegbajoknál. — Vízgyógy-
— Villamos gyógyászat. — Hízoló kurák. — Mérsékelt
árak legjobb ellátással. Prospektusok kíváncsiakra
ingyen.

LUBLÓGYÓGYFÜRDŐ

(Szepesmegyében.)

Vasutállomás Lubotin-Lubló-fürdő, a kassa-oderbergi
vasuton és Podolin a poprádvölgyi vasuton.
Szénasvadász vasas-források. Ásványvíz és vas-lápfür-
dők. Iró- és fürdőgyógyintézet. Klimatikus gyógyhely.
Kitűnő hatásvérzés- és női bajoknál. Állandó
fürdőorvos: dr. Platzer Sándor v. egyet. klinikai tanár-
segéd, budapesti nőgyógyász. Kényelmes lakások,
kitűnő ellátás, mérsékelt árak mellett.
Utó-szezonban (aug. 21-től) 33% engedmény.
Bővebb felvilágosítással szolgál az

uradalmi fürdőgondnokság

Egészségi fehérmű

chappe- és bourett-selyemből,

a bel- és külföld számos orvosi tekintélyétől a leg-
jobb és higiénice legtekintélyesebb alsóruhának
javallva és elismerve, nélkülözhetetlen minden-
kinek, turistáknak, sporthoz és utazáshoz, nyáron
és télen is megfelelő minőségben hordható, rend-
kívül tartós, könnyen mosható, 2-30 krtól feljebb
minden árban kapható. Nagy választék a leggy-
szertől a legdivatosabb mintáig.

Valódi minőségben kapható a selyemfehérneműgyárban:

Pohrer & Huscher, Asch, Csehország.

Saját gyártmányú női- és férfifehérmű. női bluzok.

Saját szövőgyár. Eladás méterenként.

Tessék ingyen és bérmentve Aschből képes ár-
jegyzéket, mintákat stb. kérni.

Deutsch F. Károly
legjobban ajánlja az uri közönségnek
ruhabérleti rendszerét.

Budapest, Andrassy-ut 1.

Magy. kir. államvasutak.
32192/99. sz.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvas-
utak kolozsvári üzletve-
zetősége (nagyváradi üz-
letkezelőség) alá rendelt
mátra körösvidéki egye-
sült h. é. vasutak vész-
kötegyán-hollódi vonala
Okány, Sarkad-Keresztur,
Illye, Fekete-Bátor és Ten-
ke Állomásokkal, Méhke-
rök és Erdő-Gyarak ra-
kodó Állomásokkal, to-
vábbá Gyant, Pósa, Ose-
göd, Árpád, Rippa- és
Mocsár-Gyanta megálló-
rakodóhelyekkel, — végül
Fekete-Tót megállóhely-
vel f. évi június hó 9-én
a nyilvános forgalomnak
átadatott.

Az állomások, valamint
Méhkerék és Erdő-Gyarak
rakodó Állomások az üze-
sítés, a megálló rakodó-
helyek pedig a személy,
podgyász és kocsi-
mánytérrel forgalomra
(elszállás nélkül) van-
nak berendezve, míg el-
lenben Fekete-Tót meg-
állóhely csupán személy-
és podgyász-forgalomra
szolgál.

Budapest, 1899. jun. 9.

Az igazgatóság.

(Utánn. nem díjaztatik.)

FÜGÖGAK 2 főtől a nélkül, hogy a győ-
keret el kellene távolítani,
szájpadlással a nélkül is (hidmunka.) Fog-
huzás fájdalom nélkül. (Cocain injectio.)
Igen tartós fogtömés. — **Fogkoronák**
gyökerekre illesztetnek, melyek a szájpad-
lást fölöslegessé teszik.

Fogorvos Dr. NEUFELD.
Május 1-től Kossuth Lajos-utca 14. szám.
Vasár- és ünnepnapokon d. u. 4-ig.

Legolósabb, legzebb vizsgálati jutalomkönyvek.
Filléres könyvtár.
Egy-egy kötet ára 25 kr.

Elbeszélések, tört. elbesz., mesék, regék, versek, flu-
nak és leányoknak. A kötetek igen szépen, muta-
tósan vannak bekötve és úgy a tartalom, mint pedig
kiállítás és ár tekintetében páratlanok a maguk
nemében.

Szerkesztő: Pósa Lajos.

1. Mikszáth Kálmán Hu-
szár a teknőben és egyéb
elbeszélések. Képek-
kel — 25 kr.
2. Bárony István Jó az
isten. Elbeszélések. Ké-
pekkel — 25 kr.
3. Bodonyi Nándor Matyi
meg Kati. Mese. Ké-
pekkel — 25 kr.
- 4-5. Madarassy László A
kis hadsereg. Történelmi
elbeszélés. Sok képek-
kel — 50 kr.
6. Pósa Lajos Haza. Sza-
badság. Hazafias költe-
mény és szavalmányok.
Képekkel — 25 kr.
7. Fáy J. Béla A kínai
drás. Az aranytollu
tyúk. Két mese. Ké-
pekkel — 25 kr.
8. Margitay D. Illés gróf
és Olga grófnisszony.
Képekkel — 25 kr.
9. Murai K. Komédiás
Palkó. Róka Pál fur-
fangjai. Két tréfás tör-
ténet. Képekkel — 25 kr.
- 10-12. Jókai M. A mod-
vők országában. Elbe-
szélés. Képekkel — 75 kr.
13. Hettyei Gábor. Mon-
dák. Regék — 25 kr.
14. Szalai Emil A zöld
madár. Mese sok ké-
pekkel — 25 kr.
15. Bodonyi N. A histo-
riai lelkész. Elbeszélés.
Képekkel — 25 kr.
- 16-17. Madarassy L. Hare
az állatokkal. Elbeszél-
és. Képekkel — 50 kr.
18. Magyar kultúr Irta
több. Arcképekkel
— 25 kr.
19. Gyermekszínház Há-
rom egyfelvonásos szin-
darab — 25 kr.
20. Gárdonyi Géza Tarka-
barka történetek. Ké-
pekkel — 25 kr.
- 21-23. Gaál Mózes. Min-
den a házért. Törté-
nelmi elbeszélés — 75 kr.
24. Tábori Róbert Vidám
történelem. Vig elbeszél-
és képekkel — 25 kr.
25. Árpád népe. Képek
haszn. ezredesek multi-
jából. Irta: Sebők Zs.
Pósa L., Tábori R., Gaál
M., Kemechey J., Egri
Gy., Tutsok A. Sok
képekkel — 25 kr.
- Minden kötet külön is kapható. — A gyűjteményt
folytatjuk.
- Megrendelésül legolósabb minden számtér 25
krt, és 2 krt portóra postautalványon előre beki-
lított, ebben az esetben bérmentve küldjük meg a
rendelt példányokat. Husz kottét 5 frt.
- Megrendelést:
- a „Budapesti Napló” kiadóhivatalá-
ban, József-körút 18.

10,000 frt tisztanyereséget

a legkisebb rizikóval

érhet el évente mindenki, a ki egy egyesületbe

az egész osztrák-magyar monarchiában megen-

gedett biztos értékpapirosok kihasználására

mint tag belép.

Havillették 6 frt, fél illeték 3 frt.

Tagsági föltételeket ezen kiválóan szolid intézményről ingyen

és bérmentve küld.

(Levelek 10 kr., levelezőlapok 5 kr. postadíj.)

AMSTERDAM Nicolaas Witsenkade 13. A Commerce- & Credietbank

ügyes képviselők kerestetnek.

igazgatósága.

A már 45 év óta dícsőretreméltólag ismert, a m. kir. egészségügy

hatóság által jónak talált és engedélyezett

Dr. SPITZER-féle

arctisztító kenőcs

szepől, himlőhely, sömör, májfoltok, fakadé-

kok, forrásgáti persenek, orrvörösségek

és minden egyéb arcvörögások ellen.

valamint a Dr. SPITZER-féle

mely az arckenőcsesél a használati utasítás

szerint alkalmazva, megkorsabb egynek-

nek is viruló a fiatal kineztet kölcsönöz.

Egy nagy tégely ára 80 kr., kisebb 50 kr., szappan 50 kr. Utánzásoktól

óvakodjunk! Csak Krajcsovic által Vukovárán készített kenőcs valódi. Minden

tégelyen Krajcsovic, a készítő arcképe látható.

Főraktár: BUDAPEST, Király-utca 12. sz., Török J. gyógyszerháza.

GICHNER JÁNOS és TÁRSA

Paplan, matriac és kárpitosáru gyártók, szőnyeg, függöny-

gyártók és asztaltörzstb. nagy vái asztalokban.

Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. szám.

Árjegyzéket kíváncsiakra ingyen és bérmentve küldünk.

Nem kéne árakat kicserélni, vagy a pénzét visszadjuk

Minden szöveges hirdetésnek a kiadónál 2 kr. díj kell, a képekért külön 30 kr. díj, a hirdetésért 100 kr. díj jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levélbeli tudakozásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadóhivattal mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK

és
ELŐFIZETÉSEK
felvételnek a
BUDAPESTI NAPLO
résztve

a kiadóhivatalban
József-körút 18.,
valamint a következő dohány-
társaságokban:

Breuer nővérek, Teréz-kör-
út és Podmaniczky-utca
sarkán.

Nemesek-féle tőzsde Pe-
tőfi-tér.

Weltzenfeld Jakab, Király-
utca 1.

Benda Józsefné, Andrásy-
út 50.

Deutsch Miksané, Andrásy-
út 38.

Schwartz hirdetői iroda
Marokkói-utca 2.

Sopronyi V. dohány-nagy-
tőzsde, Kerepesi-út 1.

J. Angyalom!
Szeged a vonat. Folyton
távolabb és távolabb va-
gyok. Te föld. Megérkez-
tem itt minden rendben van.
Érkezel-e te még drágám?
Mily távol vagy most tő-
lem! Angyal alakod azon-
ban gondolatban mindig
előttem lebeg, úgy tünik,
mintha most nyomom
szemléltem kérsz-e de?
Írj ha lehetséges. "Hát
maga ördög?" Csókol a
tőged igazán szerető
4506 Lucifered.

Részöszi.
Kedves levelét köszönöm,
nagyon édes volt, csak
nem értem miért nem
felelt arra a kérdésemre,
hogy mikor menjek Pestre-
re? Következő levelében
elkéstem. Imádtam kis
rosszaságon kívül, miért
nem vigyáz jobban kér-
deimre. Már egészséges
vagyok csak még rosszul
nézek ki. Irj minél
előbb, ölelem, csókolom.
4504

Cicának!
Kétegybe vagyok esve,
mert nem válaszolt leve-
lemre, melyet "Hagyja-
korlat" jelleggel írtam
post restanté! Talán bá-
van? Túlméltosul vár-
ja választ szerető
4503 S.....ja.

„Roroco“
Soraid olvastam, jobban
szerelek mint te, tedd
lehetővé, hogy irhassak,
talán „post restanté“. Csó-
kol Seccessionistád.
4501

Jó levegő
levele van a kiadóban.

Világosszűz
ruhában (kék betéttel)
ütközött, bájos hölgyke!
szombat délutáni katoná-
zandónál elragadt. Vi-
sontatás esde kértetik.
Értesítés ez uton vagy
kiadóhivatalban epedve
vár Pavilon.
4510

Nős 30 éves
főréli ki magyarul, nemetül,
oláhu. tőle és rácu be-
szél és ír, videken bár-
mily állást keres. Cím a
kiadóban. 4507

Teljesen külön
bejárati butorozott szobát
keres mérnök. Leveleket
„Rendes“ jelleggel a ki-
adóhivatalba továbbít.
2393

Két jó írásu
gymnazista ajánlkozik ol-
csón otthoni cím írásra.
Cím a kiadóban. 4502

Bicikli
ajánl használt, sürgősen
keresni eladó. Cím a ki-
adóhivatalban. 4508

COPYING OFFICE.

**Bármínemű írás-
munkákat, leírás-
sokat, sokszorosítá-
sokat és fordítá-
sokat minden
nyelven, ugymint
gyorsíró v. fono-
graf felvételeket
elállal a „YOST“
írógép r. t. Erzsé-
bet-körút 9-11.
New-York palota.**

Szép kisebb
és nagyobb lakások
augusztusra kiadó Nagy-
diófa-utca 15 és Nyár-utca
18 sz. keresztüljáró ház-
ban. Ugyanott két ló-
válo állító berendezés
eladó. 2395

Kerékpár
teljesen új, olcsón eladó.
Cím a kiadóhivatalban. 4509

Szüneti szépirási
tanfolyam.
Folyó évi július elején
szépirási tanfolyamot nyi-
tok, melyet augusztus vé-
gével fejezek be. Lelek-
meretes tanításom, vala-
mint Pozsonyban a polg.
és felső keresk. iskolában
alkalmazott módszerem
folytán, még oly rossz
írásu is szép írást sajátít-
hat el. (Próbairások ki-
vannak tőve: Király-utca
35. és Teréz-körút 1.) A
díjazás júl. és aug. hóna-
pokra mindennapi óra
mellől 15 ft 50 kr. A
tanulónak részére külön
tanfolyam. Adler Jakab
a poz. polg. és keresk.
iskola v. szépiró tanára.
Értekezési órák: 10-11-ig
4-7-ig. Lakás: Nagyro-
rona-utca 4. III. em. 4505

Vasuti
díjszabásokban jártas va-
sutas felnapra ajánlkozik.
Cím a kiadóban. 4471

120 háztetek
Pomázon, Budapest mel-
lé, a környék legérde-
sebb helyén, vasuti
állomás. □-öklent 130
-150, havi 10 ft törles-
tése eladó. —Bővebbet
Lazlovsky Béla tulaj-
donosnál Pomázon. 4488

Bicikli-vétel.
Keresek egy használt, de
jó karban levő Humber
vagy Cleveland-biciklit
(női). Ajánlatok az ár me-
gjelölésével a Budapesti
Napló kiadóhivatalába
„Bicikli“ jelleggel a ki-
adóhivatalba. 2392

Született angol
hölgy francia és angol
lelkével ad mérsékelt ár-
ért. Megkereséseket „Al-
bion“ jelleggel e laphoz
kér, hol esetleg címe is
megtudható. 2387

Egy i. emeleti
szép udvari szoba, konyha,
pince, padlás és élektá-
rával augusztus hó 1-ére
kiadó. Bővebb felvilá-
gositást ad a kiadóhivatal.
2386

Kiadó szoba
a Kerepesi-uton
a Népszínház szomszéd-
ságában egy csinosan bu-
torozott, két ablakos, tágas
és világos, teljesen fere-
gmentes szoba, tágas elő-
szobával és külön be-
járattal a lépcsőházba
jutányosan kiadó. Cím a
kiadóhivatalban. 2251

Közhűgésnél,
reketségnél vegyen 30
kr.ért Réthy-féle pemote-
fűcukorkát.

Bármínő

csontbántalmak, hasogatás-
ok, szagatások, derék-
fájás, csusz, köszvényben
szenvedők vegyenek 80
krajcárért Erényi-féle
„Nervint“.

Magas fluxus
és jutalék mellett nyer-
nek alkalmazást intelli-
gens, ügyes és jó beszélő-
képességgel bíró egyének.
Elképzeltség nem szüksé-
ges. Cím: Budapest, IV.,
Váci-utca 2., II. em. 1.
Videki jelentkezők írásbeli
felvilágosítást nyernek.

Azonnal clesón
kiadó nagyon szépen be-
rendezett külön bejárati
szalon hálószobával urak-
nak vagy hölgyeknek
2367

Egy csinosan
butorozott szoba egy gyer-
mektelen családnál a Li-
pót-körút és Andrásy-ut
közében azonnal kiadó.
Cím a kiadóban. 2365

10 frttal
lakótárs.
Keretetik elegáns alkoro-
s külön bejárati szobába
egy intell. ur mellé egy
vagy két ur szobátársul
havonta 10 ft lakbér mel-
lett a szoba bármely per-
cen elfoglalható. Cím a ki-
adóhivatalban. 2344

!! Valódi külföldi
borok!!
A legjobb minőségű
külföldi borok árusítása-
sának vállaltam el a főrö-
s képviselősként. Korcsma-
rosok, vendéglők, szálloda-
k, kereskedők és magán-
fogyasztók a saját hasz-
nukat látják, ha egy próba
megrendeléssel kísérletet
tesznek. Az árak júni-
usnak: a kitűnő minő-
ségű s a mai mostoha vi-
szonyok mellett szinte
potom árban kaphatók a
Valódi külföldi borok!
A címet akár szóbeli,
akár írásbeli kérdésekre
désre megmondja a Bu-
dapesti Napló kiadóhiva-
tala.

!! Valódi külföldi
borok!! 2384

Nevelőnek
ajánlkozik a vidékre té-
ren nagy gyakorlati bíró
zeneiskolai növendék.
Igényei szerények. Meg-
kereséseket kér „Jó leve-
gő“ címen e lap kiadó-
hivatalába. 2388

Egy betegségre
folytán nagy nyomorba
jutott uri ember a mélyen
tisztelt közönség kegye-
ségeért esedezik. Jó bi-
zonyítványok és ajánla-
tokkal rendelkezik, mint
végzett gazdaság (magyar-
ul, németül és keveset
franciául beszél, nőtlen)
ajánlja magát valamely
bizalmi vagy gazdasági
állásra. Címe a kiadóhi-
vatalban meg tudható. 2382

Házmaster
fiatal gyermektelen ház-
as, káucióképes, épület-
és műasztalos alkalmazást
keres. Cím a kiadóhiva-
tálban. 2345

Eladó bor
70 hektó. Cím a kiadóhi-
vatalban. 4489

Villa
résztletfizetésre,
az Ujpest-Palota állomás
és a villamos vasút köz-
vetlen közelében jutányos
áron azonnal átvehető. A
4 szoba, fürdő és gyer-
mekszobán kívül szép
nagy gründer és virág-
kert is tartozik hozzá. Cím
a kiadóban. 2340

Ügyes szabónő

ajánlkozik házba és házon
kívül is mérsékelt díja-
zásért. Cím a kiadóban.
2341

!! Legelőbb
és legjobb
szakácskönyv!!

Szegedi új szakácskönyv
legújabb (4.) bővített ki-
adás. Írta: Székely Teréz.
Ára 2 forint helyett
csak 1 ft 50 kr.
Megrendelhető a
„Budapesti Napló“
kiadóhivatalában.
József-körút 18.

Nagyon szépen
butorozott szalon
kényelmes háló-
szobával együtt,
mely két személy-
nek is alkalmas,
teljesen különbe-
járati, féregmen-
tes és tiszta, egy-
két urnak vagy
hőigyekek azon-
nal kiadó. Vi-
dekről jövőeknek
is. Cím a kiadó-
hivatalban. 2290

Krónikus
visszeteg, bármínő sör-
mör, borkütsékek minden
faja, test-, kéz-, láb- és
ellen legjobban ajánlható
Erényi Béla szabadállási
sz. győztesorász leltári
Sahelyi-készítménye, mely
orvosilag ki van próbál-
va és legjobban talá-
tott. A test bármely ér-
zenst biztos eredményre
használható. Ára 3 koro-
na. utasítással. Postán
megrendelhető: ERÉNYI
BÉLA Szabadállási (Pör-
gozói) cím alatt. Főrak-
tár: Török József gyógy-
szertár Király-utca 12. sz.

Saison!
beállítva figyelemztetem
a n. é. községet azon
szép és jó új berende-
zésre, hogy nálam da-
rabonként 1 forintért le-
het szép és elegáns kido-
goztott Makart-fényképe-
ket készíttetni. Hölgyeket
vagyok bátor figyelmeztet-
ni, hogy világos ruhák-
ban is tökéletes sikerül-
képeket készítek. Videki
fényképek után nagyvált-
sok lelkismeretes kivitel-
ben jutányos árban
eközölhetek. WAITNER
fényképész, Budapest, Er-
zsébet-körút 20. szám.

Olcsó arany és
ezüsteladás,
valamint a legzebebb ék-
sőtárgyak, u. m.: arany
férfi láncok költségővel
grammja 85 kr., arany
férfiőrak 16 ft., arany női
órak 10 forint, gyémánt-
gyűrűk, (lőbevalók, brosz-
tók, 6 ft 50 kr.tól kezdve.
12 darab valódi ezüst evő-
eszköz 6 ft 25 kr., étkész-
eszközök 12 személtre
140 ft, 6 személtre 75
frttól kezdve.

Girandolok, gyertyatartók,
lámpák és a szakmába vá-
gók cikkek grammja 6 kr,
minden darab hivatalos
fémjelzéssel van ellátva.
Veszünk zálogházai cédulá-
kat.

Grünberger A. Béla
örökös
Budapest, Városház-tér 9.
(Hárfa-bazár) I. em., ajtó
28. Képes árjegyzék in-
gyen és bérmentve

Gyermekek
házaspár magányos urnál
lakásért takarított elvált.
Cím a kiadóban. 2394

Butort

minden stílusban jót és ol-
csón vehet

Sárkány és
Schütz
butorcég
VII., Erzsébet-körút
12. szám.
A New-York kávéház
átellenében. Árjegyzék 25
kr. bélyeg ellenében bér-
mentve.

85 százalék
pénzfelvétel mindenféle
sorsjegyre:
Jásziv. Bazilika, magyar,
oszt. és osz. vöröke-
res-sorsjegyekre olcsó
kamatokra 3-6 hónapra.

WOHL bankjében
osztálysorsjegyeket átvált
Budapest, V. Dózsafürdő.
2395

Kárpit-
raktárak
Franczke János

Főüzlet: Kerepesi-út 6.
Fiókiüzlet: Irányi-ut. 25.
Ajánlja nagy raktárát
bel- és külföldi kárpitok-
ban; kávéházak, vendég-
lők, épületek és lakások
kárpitozását helyben és
vidéken is azonnal és új-
tányosan elvégzi.

Közép-osztály,
Frakk 5 ft.
Nadrág 3 ft.
Mellény 1 ft.
Féreg József-kabát 4 ft
Jaquet 3 ft.

ROTHBERGER JAKAB
Kistótfér 2. 1-5. emelet.

Könnyű fizetési
feltételek! Diszes, olcsó
vasbutorok, gyer-
mekkoscsik, gyer-
mekágyak, ruganyos
acélágyak-ágybetétek,
afrikai és lőszőr-matracok,
planok, szövetfüggönyök,
ágy- és asztalterítők, kár-
pitozott fa-butorok, tükrök,
és függőlampák kaphatók

Pápai és Nánthán
gyárosoknál, Budapest,
VI., Andrásy-út 2.
(Fonócsere-palota). Videkre
és helyben részletfizetésre
is szolgálnak minden árfe-
lemelés nélkül. Árjegyzék
kér ingyen és bérmentve
küldünk

Uj! Uj! Uj!
Páratlan
szerdák.

Írta
Szomaházy
István.
Ára 1 ft 50 kr.

Videkre postai bér-
mentes küldéssel 1
ft 60 kr., ha ez
összegelőre küld-
dik be. Kapható a
„BUDAPESTI
NAPLO“ kiadóhi-
vatalában.

Éppen most jelent meg
A Sárga
Dominó.

Írta:
PRÉVOST MARCEL.
Fordította:
Dr. Bethlen Oszkár.
Ára: 50 krajcar.

Megrendelhető: a
„Budapesti Napló“
kiadóhivatalában,
Budapest, József-körút 18.
szám.

Magyar királyi Államvasutak

Üzletvezetőség Kolozsavár. 15783/99. Id. szám.

Pályázati Hirdetmény.

A magyar kir. Államvasutak kolozsavári üzletvezo-
tőség részéről a területéhez tartozó fő- és mellék-
vonalakon, valamint az általa kezelt helyi érdekű
vasutakon levő homok-, föld-, kavics és szén-rösté-
lyek, valamint a homoksziták javításának 1900. év
végéig való biztosítása érdekében ezennel nyilvános
pályázatot hirdet.

A röstölők és sziták javítása után járó évi összeg
mintegy 700 forintra tehető.

A röstölők és sziták javítására vonatkozó felté-
telek és ajánlati minták a pályázati határidőig na-
pontok a hivatalos órák alatt az anyag- és feltá-
rasszerzési igazosztályunkban (Emke palota II. emelet
44. ajtó), továbbá osztályelnökségeinknél és vala-
menyvi üzletvezetőségünk megtekinthetők, s ugyan-
kor díjmentesen átvehetőek; nemkülönben a buda-
pesti és brassói iparegyesületnél s az összes keres-
kedelmi és iparkamaráknál is megtekinthetők.

Csak azon rosta- és szitakötők, valamint gyárosok
pályázhatnak, kik a röstölők és sziták javítását
tényleg saját műhelyeikben eszközölik.

Az ajánlatok, melyek úgy az összes, mint csak
egy-egy munkanemek teljesítésére is nyújthatók be, —
a kelettel és aláírással ellátott „Feltételek“-kel együtt
lepecsételve és „Ajánlat 15783/99. számra röstölők
és sziták javítására“ felirattal ellátva 1899. évi jú-
lius hó 22-én déli 12 óráig a magyar kir. Államvas-
utak kolozsavári üzletvezetőség általános osztálya-
nál átadandók, vagy ennek címe alatt posta útján
beküldendők.

Bánatpénzképpen 35 ft. (harmincöt forint) kész-
pénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapi-
rokban legkésőbb folyó évi július hó 21-én déli 12
óráig a m. á. v. kolozsavári üzletvezetőség grüjtő-
pénztáránál (Emke palota földszint 7. sz. ajtó) le-
teendő, illetve ennek címe alatt posta útján bekü-
lendő, ennek megtörténte pedig az ajánlati mintán
megemlítendő, a letéti jegy azonban nem csatolandó.

Az engedményi százalékok az ajánlati úrlapon elő-
írt tételeknél tisztán és olvashatóan számokkal és
betűkkel kiírandók. Az esetleg el nem vállalt mun-
kanemeknél e rovatokban vízszintes vonalakkal tűn-
tetendő ki a munkanem elmaradását.

Kellően ki nem állított ajánlatok, vagy olyanok,
melyek nem a kitűzött határidőig érkeznek, végre
azok, melyekre bánatpénz nem tétetett le, figyelembe
nem vétetnek.

Minden pályázó ajánlatával a pályázat eldöntéséig
legfeljebb azonban az ajánlatok beadására kitűzött
határidőig számítja három hónapig visszavonha-
tatlannal kötelezettségben marad; a magy. kir. ál-
lamvasutak kolozsavári üzletvezetősége fenntartja ma-
gának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közt
minden megszorítás nélkül szabadon válasszhasson,
vagy hogy a munkát az ajánlattevők közt a legelő-
szerűbbnek mutatózó módon megosztassa.

A nyertes ajánlattevővel külön szerződés fog kö-
tetni, mely a két szerződő fél aláírása napjától lép
hatályba.

Kolozsavár, 1899. évi június hó 22-én.

A magy. kir. Államvasutak kolozsavári
üzletvezetősége.

(Utánnom. nem díjazatik.)

Magyar királyi Államvasutak

Üzletvezetőség Kolozsavár. 17342. szám. III.

Pályázat.

A magy. kir. Államvasutak Tővis állomásán be-
rendezett vendéglő üzlet 1900. évi január hó 1-étől
számítandó lévén annak bérbeadását írtat ezenel pá-
lyázatot nyitattik:

Felhatározott annál fogva mindazok, kik nevezett
állomás vendéglőjé bérbevenni óhajtják, hogy a
szabályszerűen felbélyegzett és bizonyítványokkal
felszerelt ajánlatukat legkésőbb f. évi július hó 31-
én déli 12 óráig külön lepecsételt és „Ajánlat a Tő-
visi állomás vendéglő bérletére“ megjelöléssel ellá-
tott borítékban a magy. kir. Államvasutak Kolozsavári
üzletvezetősége általános osztályához (titkárság)
címezve küldjék be.

Ajánlattevő köteles a Kolozsavári üzletvezetőség
grüjtőpénztárába f. évi július hó 31-ig bánatpénz
képpen 300 frttól készpénzben vagy állami letétek-
re alkalmas értékpapírokban letétbe helyezni, vagy
oda posta útján külön borítékban beküldeni.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőz-
szen legutóbbi jegyzett, 14 napnál nem régebb utolsó
és a névértékét meg nem haladó napiárfolyam sze-
számítottanak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem fi-
zetetik.

Az ajánlatban a letétel megtörténteire hivatko-
zás teendő, de a letétéről nyert elismervény nem
mellékelendő.

Az üzletvezetőség fenntartja magának azon jo-
got, hogy az ajánlattevők közül, tekintet nélkül a
felajánlott összeg magasságára belátásához képest
szabadon, válasszhasson.

A fentti feltételektől eltérő, vagy a kitűzött ha-
táridőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá oly aján-
latok, melyek távirattal tettek, s végre olyanok,
melyekre az előírt bánatpénz nem tétetett, figye-
lembe vétetni nem fognak.

Ezen vendéglőre vonatkozó részletes feltételek
a magy. kir. Államvasutak Kolozsavári üzletvezo-
tőség III. osztályában tudható meg (Emke palota
1-5. emelet 24. ajtó) a melyekre névze e helyen is
hazai sör lesz kimerhető.

Végül megjegyeztetik, hogy a vendéglőből az
üzleti helyiségekben kívül a bérlet céljaira szolgáló
mágn lakás is adatik.

Kolozsavár, 1899. július hó 1-én.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)